

Strategický plán rozvoje města

Socio-ekonomický profil

Město Trutnov

- **Zadavatel:** Město Trutnov
- **Zhotovitel:** Berman Group
- **Datum:** září 2008

OBSAH

1	Úvod	7
2	Postavení města Trutnova	8
2.1	Královéhradecký kraj	8
2.2	SO ORP Trutnov	8
2.3	Město Trutnov	8
2.4	Postavení města v regionu	9
3	Obyvatelstvo	11
4	Bydlení ve městě	16
5	Trh práce	21
5.1	Vývoj míry nezaměstnanosti	21
5.2	Faktory ovlivňující nezaměstnanost v okrese Trutnov	22
5.3	Struktura uchazečů o práci ve městě a okrese Trutnov	22
5.4	Ohrožené skupiny na trhu práce	24
5.5	Zaměstnávání cizinců	25
5.6	Vývoj počtu volných pracovních míst	26
5.7	Příčiny nezaměstnanosti	27
6	Místní ekonomika	29
6.1	Stručná charakteristika ekonomiky Královéhradeckého kraje	29
6.2	Struktura místní ekonomiky v Trutnově	30
6.3	Zahraniční investice	33
6.4	Průmyslová zóna města Trutnov	34
7	Kvalita života	36
7.1	Sociální oblast	36
7.2	Zdravotní péče	38
7.3	Problémové lokality na území města	39
7.4	Bezpečnost	40
7.5	Vzdělávání	42
8	Dopravní infrastruktura	48
8.1	Silnice	48
8.2	Železniční tratě	50
8.3	Doprava v klidu	51
8.4	Hromadná doprava	51

8.5	Cyklistická doprava	52
9	Technická infrastruktura	54
10	Životní prostředí	55
10.1	Odpadové hospodářství	55
10.2	Povodňový plán	55
11	Cestovní ruch a kultura	57
11.1	Kultura a sport	57
11.2	Cestovní ruch	59
11.3	Základní infrastruktura pro CR	60
12	Přílohy	62

Seznam zkratek

ČOV	Čistírna odpadních vod
ČSÚ	Český statistický úřad
DO	Dětská ozdravovna
DPS	Dům s pečovatelskou službou
MěÚ	Městský úřad
MOS	Městská a obecní statistika
MŠ	Mateřská škola
PZI	Přímé zahraniční investice
RIS	Regionální informační systém
SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
SZŠ	Střední zdravotnická škola
TIC	Turistické informační centrum
VOŠ	Vyšší odborná škola
ZŠ	Základní škola
ZUŠ	Základní umělecká škola

Seznam grafů:

Graf 1:	Vývoj počtu obyvatel ve městě a SO ORP Trutnov v letech 1995 – 2007 (stav k 31.12. daného roku v %)	11
Graf 2:	Porovnání celkového přírůstku/úbytku obyvatel města Trutnov a SO ORP Trutnov v letech 2001 - 07	12
Graf 3:	Věková struktura ve městě Trutnov v letech 1991, 2001 a 2007 (vždy k 31. 12. daného roku)	13
Graf 4:	Věková struktura obyvatelstva města a SO ORP Trutnova (stav k 1.1. 2008) - strom života	14
Graf 5:	Přehled dokončených bytů v různých typech staveb ve SO ORP Trutnov v letech 2004 - 2007	17
Graf 6:	Podíl počtu obydlených domů dle stáří bytového fondu	18
Graf 7:	Porovnání cen standardních bytů v Královéhradeckém kraji	19
Graf 8:	Počty zprivatizovaných bytů v letech 2000 – 2008:	20
Graf 9:	Vývoj registrované míry nezaměstnanosti (v %), 2002-2008*	21
Graf 10:	Věková struktura uchazečů o práci ve městě a okrese Trutnov (v %), 2004-2008	23
Graf 11:	Struktura uchazečů o práci podle vzdělání ve městě a okrese Trutnov (v %), 2004-2008	23
Graf 12:	Struktura uchazečů o práci podle délky evidence ve městě a okrese Trutnov (v %), 2004-2008	24
Graf 13:	Zaměstnaní v NH v Královéhradeckém kraji podle odvětví OKEC (v %)	29
Graf 14:	Odvětvová struktura zaměstnanosti podle ORP Královéhradeckého kraje (SLDB 2001)	32
Graf 15:	Podíl zaměstnaných v jednotlivých odvětvích, ORP Trutnov 2001	33
Graf 16:	Podíl jednotlivých krajů České republiky na celkové kriminalitě kraje v první polovině roku 2008...	40
Graf 17:	Porovnání míry objasněnosti jednotlivých trestných činů v jednotlivých krajích za první pololetí roku 2008	40
Graf 18:	Struktura trestných činů v okrese Trutnov	40
Graf 19:	Obyvatelstvo podle stupně vzdělání (okresní města, r. 2001)	42
Graf 20:	Vytíženost jednotlivých pracovišť mateřské školy Trutnov v letech 2004 - 2008	43
Graf 21:	Počet tříd na základních školách	44
Graf 22:	Podíl počtu žáků na základních školách	44
Graf 23:	Podíl počtu žáků na základních školách	44
Graf 24:	Množství komunálního odpadu na jednoho obyvatele v kg podle krajů v ČR	55
Graf 25:	Přehled návštěvnosti kulturních a společenských akcí ve městě Trutnov v letech 2003 - 2005	57
Graf 26:	Průměrná návštěvnost pravidelných akcí pořádaných ve městě v letech 2003 - 2005	58
Graf 27:	Průměrná denní návštěvnost TIC v Trutnově v letech 2005 -2008	59
Graf 28:	Přehled návštěvníků v TIC Trutnov včetně zahraniční klientely	60
Graf 29:	Podíl ubytovacích zařízení ubytování ve městě	61

Seznam tabulek:

Tabulka 1:	Postavení města Trutnova v rámci kraje, okresu a SO ORP	9
Tabulka 2:	Velikostní charakteristiky vybraných středisek (ČR = 10 000).....	9
Tabulka 3:	Ekonomický agregát v okresech Královéhradeckého kraje	10
Tabulka 4	Základní demografické údaje o městě (stav k 1. 1. 2008)	11
Tabulka 5:	Průměrný věk obyvatel ve vybraných letech (stav k 31.12.)	13
Tabulka 6:	Byty podle stadia rozestavěnosti v Královéhradeckém kraji a podíl jednotlivých okresů v 1. čtvrtletí 2008	16
Tabulka 7:	Situace na trhu s byty ve městě z hlediska nájemného	19
Tabulka 8:	Počet registrovaných cizinců (a to jak na základě povolení k zaměstnání tak i občané EU/EHP a Švýcarska) v okrese Trutnov.....	25
Tabulka 9:	Počet cizinců s platným pracovním povolením v okrese Trutnov k 31. 12. 2007 a k 31. 7. 2008 v okrese Trutnov (vybrané země).....	25
Tabulka 10:	Počet občanů EU/EHP pracujících v okrese Trutnov k 31. 12. 2007 a k 31. 7. 2008 v okrese Trutnov (vybrané země).....	25
Tabulka 11:	Počet registrovaných cizinců podle věku v okrese Trutnov	26
Tabulka 12:	Počet registrovaných cizinců podle vzdělání v okrese Trutnov.....	26
Tabulka 13:	Volná pracovní místa v okrese Trutnov.....	27
Tabulka 14:	Počet uchazečů připadajících na 1 volné pracovní místo.....	27
Tabulka 15:	Srovnání nezaměstnanosti podle hlavních složek v okresech Královéhradeckého kraje, 31. 12. 2007	28
Tabulka 16:	Počet ekonomických subjektů podle kategorie počtu zaměstnanců, 2008.....	30
Tabulka 17:	Největší zaměstnavatelé ve městě Trutnov	30
Tabulka 18:	Přehled ekonomických subjektů podle OKEČ (k 31. 7. 2008).....	33
Tabulka 19:	Stav PZI na obyvatele (v tis. Kč) ve vybraných okresech a Královéhradeckém kraji.....	34
Tabulka 20:	Přehled zařízení poskytujících sociální a zdravotní služby v trutnovském regionu v roce 2008	37
Tabulka 21:	Zastoupení a dostupnost zdravotnických služeb v Trutnově, 2007	39

1 Úvod

Předkládaný profil města Trutnov je analytickým dokumentem, jehož cílem je identifikovat hlavní problémy/bariéry socioekonomického rozvoje města, stejně jako definovat, v čem spočívá jeho rozvojový potenciál (silné stránky). Tento dokument si neklade za cíl předložit souhrnný a vyčerpávající profil města, ale představit problémovou analýzu vybraných klíčových sfér/oblastí. Tato problémově orientovaná analýza je vstupním dokumentem pro aktualizaci strategického plánu rozvoje města. Tento text by měl inspirovat čtenáře k zamyšlení a k hledání nových úhlů pohledu na ekonomiku města a jeho budoucnost.

Každá kapitola je koncipována jako hledání odpovědí na otázky vyslovené na jejím začátku – tyto otázky představují hlavní možné (obecné) bariéry či naopak možnosti rozvoje města. Na konci každé kapitoly jsou shrnuty její hlavní závěry, které jsou však propojeny i s informacemi z dalších kapitol, včetně možných implikací pro další rozvoj města Trutnov.

Základními zdroji informací pro zpracování vybraných analýz byly především podklady a údaje Českého statistického úřadu v Hradci Králové, Úřadu práce Trutnov, Ministerstva práce a sociálních věcí, krajského úřadu Královéhradeckého kraje a řady dalších institucí. Kromě toho byly významným podkladem také informace a údaje poskytnuté přímo zástupci jednotlivých odborů Městského úřadu v Trutnově. V neposlední řadě byly částečně využity také informace z Profilu města, který byl ve městě zpracován v roce 2004.

Záměrem zpracovatelů bylo shromáždit vždy co nejaktuálnější informace k dané problematice, ne vždy však byly tyto informace k dispozici. Tyto údaje nebyly dále vždy dostupné přímo za město (obec) Trutnov, a proto jsou v některých případech uvedeny údaje za bývalý okres Trutnov¹, správní obvod obce s rozšířenou působností Trutnov (dále jen SO ORP) či za Královéhradecký kraj.

¹ ČSÚ stále využívá bývalé okresy jako statistické jednotky.

2 Postavení města Trutnova

Cíl kapitoly:

- Jaké je postavení města Trutnov v sídelním systému Královéhradeckého kraje a jakou roli zde může město jako středisko hrát, resp. jakou roli pravděpodobně hraje?
- Jak se změnilo postavení města od počátku devadesátých let, a to jednak z hlediska vývoje na národní úrovni, jednak z hlediska svých krajských konkurentů?

S ohledem na své postavení v rámci struktury osídlení kraje a bývalého okresu je město Trutnov považováno za přirozeně obslužné – společenské centrum zájmového území. V souvislosti s tímto postavením zajišťuje i administrativně správní funkci v rozsahu vymezeném legislativním uspořádáním obce s rozšířenou působností. Správní obvod Trutnov se nachází v severní části Královéhradeckého kraje. Správní území zahrnuje celkem 31 obcí, což je čtvrtý nejvyšší počet v rámci kraje. V osmi městech správního obvodu (Janské Lázně, Pec pod Sněžkou, Rtyně v Podkrkonoší, Svoboda nad Úpou, Trutnov, Úpice, Žacléř) žijí téměř tři čtvrtiny obyvatel správního obvodu. Na téměř polovině území se rozkládají lesy, dvě pětiny tvoří zemědělská půda.

Území zaujímá větší část východních Krkonoš, včetně nejvyšší hory Sněžky, směrem k jihu klesá do Podkrkonoší. Region se může chlubit jedinečnou přírodou i bohatou historií na pomezí českého a německého živilu.

2.1 Královéhradecký kraj

Celková výměra území: 4 758 km² (6 % ČR)

Nejvyšší bod: Sněžka (1602 m n.m.)

Nejnižší bod: hladina Labe (220 m)

Statutární město: Hradec Králové

Počet obyvatel: 552 212

Hustota obyvatel: 116 obyv./km²

Počet ORP: 15

Počet obcí celkem: 448

Počet obcí se statutem města: 48

Podíl městského obyvatelstva: 67,8 %

2.2 SO ORP Trutnov

Celková výměra území: 59 552 ha (12,5 %)

Počet obyvatel: 64 617

Hustota obyvatel: 108,5 obyv./km²

Počet obcí celkem: 31

Počet obcí se statutem města: 8

Podíl městského obyvatelstva: 72,9 %

2.3 Město Trutnov

Nadmořská výška: 414 metrů n. m.

Celková výměra území: 10 335 ha

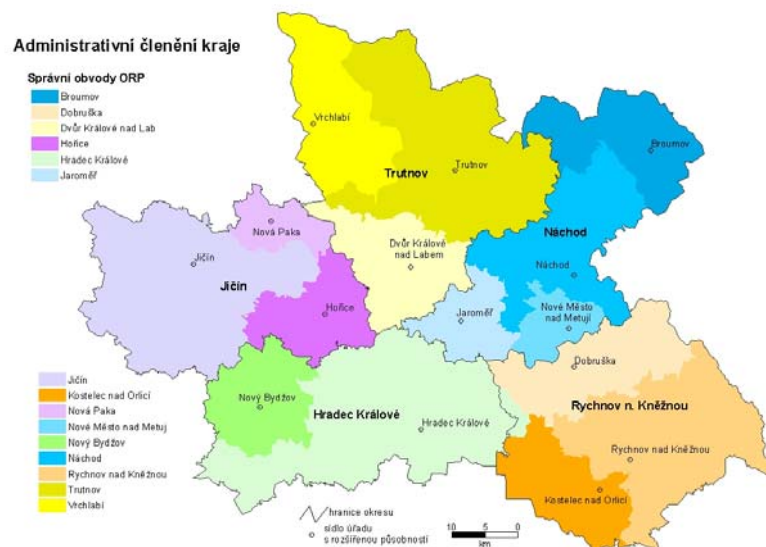
Počet obyvatel: 30 993

Hustota obyvatel: 299,9 obyv./km²

Počet katastrů: 17

Části obce: 21

Obrázek 1: Administrativní členění kraje

Zdroj: ČSÚ, krajská reprezentace Hradec Králové

2.4 Postavení města v regionu

Město Trutnov je druhým největším městem Královéhradeckého kraje po Hradci Králové s 94 252 obyvateli a šestým největším městem regionu NUTS II Severovýchod (kde jej přesahují ještě města Liberec s 99 721, Pardubice s 89 245, Jablonec nad Nisou s 45 041 a Česká Lípa s 38 315 obyvateli). To jsou předpoklady, které z Trutnova tvoří významné regionální středisko. Město Trutnov leží v méně urbanizované oblasti, podílí se téměř polovinou na populaci SO ORP a pouze čtvrtinou na populaci okresu, což je dáno patrně především geografickými podmínkami. Mezi velká pozitiva patří významné postavení města ve velikostní struktuře sídel bývalého okresu, poloha v krajinně a přírodně cenném prostoru v těsném sousedství Krkonoš a blízkost hranic s Polskem a Německem. Velkým negativem pro město je jeho velká vzdálenost od hlavních komunikačních os a díky tomu i horší dostupnost hlavních urbanizovaných prostor, členitý terénní reliéf a řídké osídlení spádové oblasti města.

Tabulka 1: Postavení města Trutnova v rámci kraje, okresu a SO ORP

Území	Počet obyvatel k 1.1. 2008			Podíl města na celkovém počtu obyvatel v %	Průměrný věk
	celkem	muži	ženy		
Královéhradecký kraj	552 212	49,0 %	51,0 %	5,6	40,7
Okres Trutnov	120 462	49,1 %	50,9 %	25,7	40,4
SO ORP Trutnov	64 617	49,0 %	51,0 %	48,0	40,8
Město Trutnov	30 993	48,1 %	51,9 %	100,0	40,1

Zdroj: ČSÚ, krajská reprezentace Hradec Králové

Bližší zhodnocení významu města a jeho postavení v sídelním systému stejně jako hodnocení jeho role je však relativně obtížné zejména s ohledem na nedostatek dat. Hodnocení bude proto provedeno jednak kvantitativně na základě specifických významových a velikostních charakteristik, jednak bude doplněno o kvalitativní pohled.

Postavení a vývoj města Trutnov v transformačním období (1991-2001) v porovnání s ostatními středisky kraje dokládá následující tabulka 2, která kromě počtu obyvatel zohledňuje i počet obsazených pracovních příležitostí a agregátní ukazatel komplexní velikosti². Vývoj města Trutnov byl v transformačním období relativně pozitivní, z vybraných středisek Královéhradeckého a Pardubického kraje však spíše průměrný. Město si „udrželo“ své obyvatelstvo a ve městě došlo během sledovaných 10 let také k nárůstu pracovních příležitostí, třetímu nejvyššímu z vybraných středisek. To je pravděpodobně částečně výsledkem poměrně pozitivního vývoje v obou hodnocených krajích, kde během devadesátých let nedošlo, na rozdíl od jiných částí Česka, k výraznějším kritickým problémům.

Tabulka 2: Velikostní charakteristiky vybraných středisek (ČR = 10 000)

	Populační		Pracovní		Komplexní		Index změny populace	Index změny pracovní	Index změny KV
	1991	2001	1991	2001	1991	2001			
Trutnov	31,1	31,3	34,2	37,5	33,2	35,4	1,01	1,10	1,07
Hradec Králové	97,0	95,0	121,9	129,2	113,6	117,8	0,98	1,06	1,04
Jičín	16,3	16,1	21,1	25,0	19,5	22,0	0,99	1,18	1,13
Náchod	20,1	20,9	25,9	27,7	24,0	25,4	1,04	1,07	1,06

² Komplexní velikost střediska odpovídá třetině součtu populační velikosti a dvojnásobku relativní pracovní velikosti. U populační velikosti se jedná o počet trvale bydlícího obyvatelstva, u populační velikosti pak o počet ekonomicky aktivního obyvatelstva bez nezaměstnaných + saldo směrově podchycené dojížděky / vyjížděky za práci (Hampl, M. (2005)).

Rychnov nad Kněžnou	11,2	11,5	14,5	16,1	13,4	14,6	1,03	1,11	1,09
Chrudim	22,9	23,4	31,1	29,9	28,3	27,7	1,02	0,96	0,98
Pardubice	94,1	91,1	112,4	115,4	106,3	107,3	0,97	1,03	1,01
Svitavy	16,9	17,2	21,2	21,2	19,9	19,9	1,02	1,00	1,00
Ústí nad Orlicí	14,8	14,9	19,4	19,9	17,9	18,2	1,01	1,03	1,02

Zdroj: Hampl, M (2005): Geografická organizace společnosti v České republice

Kombinací počtu pracovních příležitostí s průměrným platem zaměstnanců (v příslušném roce censu) získáme tzv. ekonomický agregát (EA). Tomu lze přisoudit podobnou vypovídací schopnost jako tradičnímu HDP, který je však dostupný pouze na krajské či národní úrovni. Zajímavé srovnání okresů dle ekonomického agregátu nabízí následující tabulka 3. Okresy jsou v tomto případě vybrány mimo jiné i proto, že představují v podstatě „mini“ trhy práce. Z této tabulky je patrné, že absolutně i relativně (k počtu obyvatel) došlo ve sledovaném období v okrese Trutnov k poklesu EA ve srovnání s úrovní Česka. Tento pokles je do značné míry výsledkem mimořádně silného růstu Prahy, který zvýšil srovnávaný národní průměr. Ve srovnání s ostatními okresy Královéhradeckého a Pardubického kraje byl pokles v okrese Trutnov jeden z nejnižších, nižší než například v sousedním krajském městě. Na druhé straně ale, jak ukázaly následující analýzy posledních let (viz následující kapitoly) nedokázal okres Trutnov tento relativně pozitivní vývoj devadesátých let zcela udržet, především z pohledu nezaměstnanosti. Zde naopak Trutnov výrazně „zaostal“ za pozitivním vývojem posledních let v Česku, ale i v Královéhradeckém kraji.

Tabulka 3: Ekonomický agregát v okresech Královéhradeckého kraje

Okres	Ekonomický agregát (ČR=10 000)		Ekonomický agregát na obyv. (ČR=100)		Index vývoje 1991-2001			
	1991	2001	1991	2001	Obyv.	Pracovní příležitosti	Mzdy	EA (ČR = 100)
Trutnov	114,4	111,5	97,1	94,5	99,5	89,5	379,8	97,5
Hradec Králové	164,0	164,7	104,2	104,9	99,1	91,7	381,6	100,4
Jičín	65,6	63,4	85,9	83,4	98,9	87,1	386,9	96,7
Náchod	97,1	89,1	89,4	80,9	100,7	90,2	354,4	91,8
Rychnov nad Kněžnou	68,1	64,0	89,1	82,9	100,2	88,0	371,8	93,9
Chrudim	88,9	74,1	86,4	72,0	99,2	82,8	350,8	83,3
Pardubice	160,5	155,7	101,4	98,9	98,7	89,6	377,4	97,0
Svitavy	83,3	75,0	83,7	74,7	100,2	85,3	367,5	90,0
Ústí nad Orlicí	123,4	119,2	92,8	87,5	101,7	92,8	362,8	96,6

Zdroj: Hampl, M (2005): Geografická organizace společnosti v České republice

3 Obyvatelstvo

Cíl kapitoly:

- *Jaký je demografický vývoj ve městě v posledních letech a jaká je současná věková struktura obyvatelstva ve městě?*
- *Jaké vývojové trendy lze očekávat v budoucnu?*

Město Trutnov je se svým počtem obyvatel druhým největším městem Královéhradeckého kraje a šestým největším městem regionu NUTS II Severovýchod. K 1. 1. 2008 žilo ve městě celkem 30 993 obyvatel, což představuje 25 % obyvatel okresu Trutnov. Z celkového počtu trvale bydlícího obyvatelstva byly ženy zastoupeny 51,9 %.

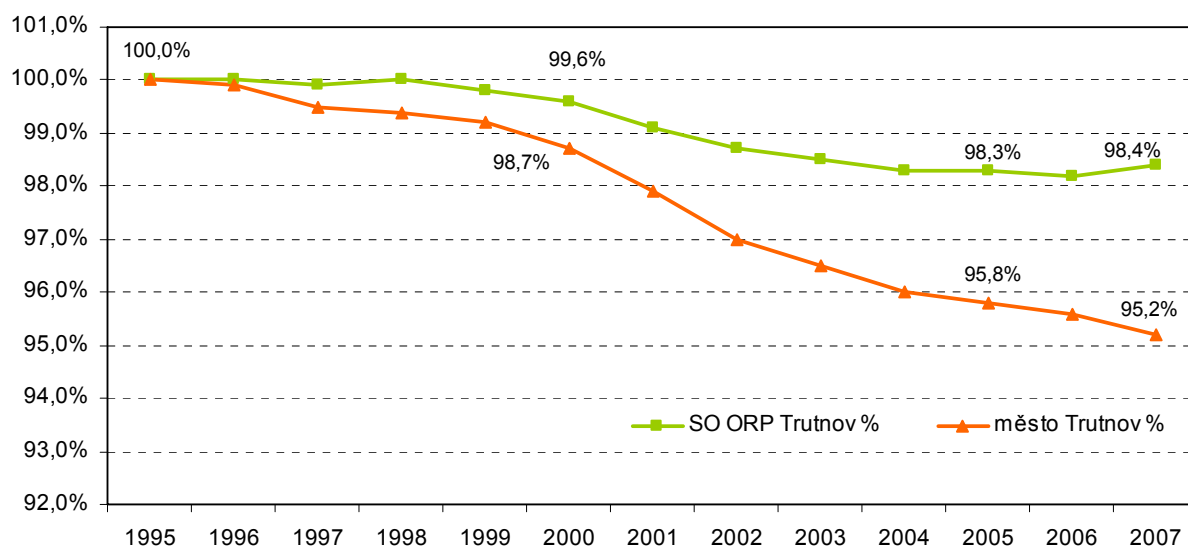
Tabulka 4 Základní demografické údaje o městě (stav k 1. 1. 2008)

Stav k 1. 1. 2007	Živě narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek (úbytek)		Stav k 31. 12. 2007	Střední stav k 1. 7. 2007
					migrační	celkový		
31 109	356	296	487	663	-176	-116	30 993	31 061

Zdroj: Český statistický úřad – Hradec Králové

Přestože Trutnov patří mezi jedno z největších měst kraje, počet obyvatel v posledních letech výrazně klesá. Od roku 1961 (25 214 obyvatel) rostl počet obyvatel každoročně až do roku 1995 (32 549 obyvatel), kdy začíná neustálý mírný pokles počtu obyvatel - ze 100 % v roce 1995 na 95 % v roce 2007 (viz graf 1). Pokles počtu obyvatel je také viditelný u SO ORP působností, zde však byl pokles mírnější, ze 100 % v roce 1995 na 98,4 % v roce 2007.

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel ve městě a SO ORP Trutnov v letech 1995 – 2007 (stav k 31.12. daného roku v %)

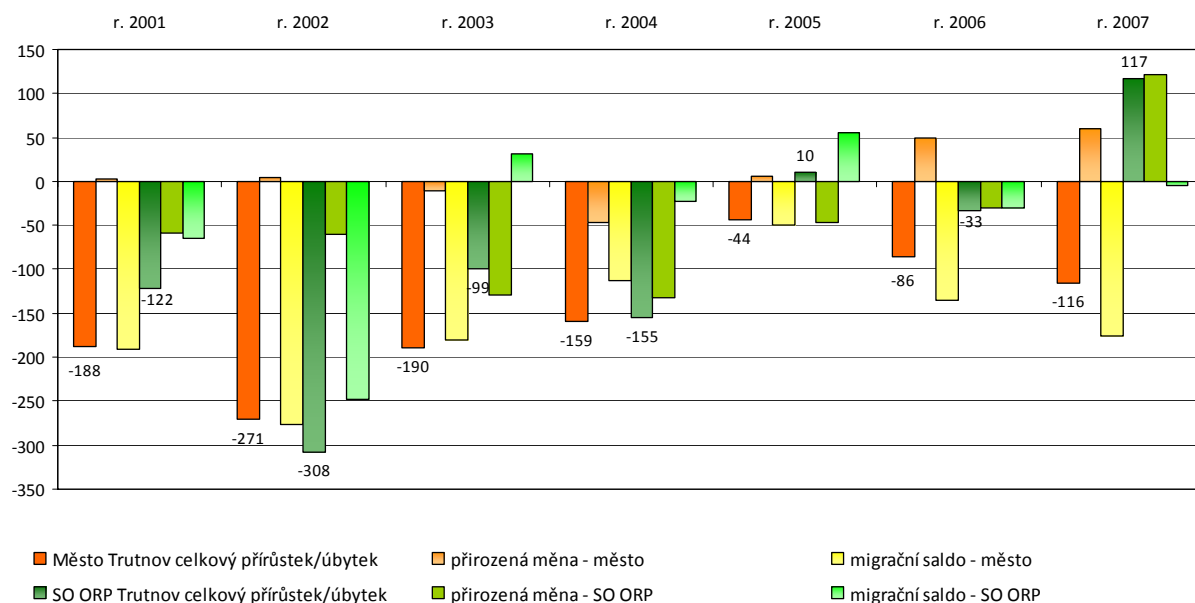
Zdroj: Český statistický úřad – Hradec Králové, vlastní výpočty

Demografický vývoj v posledních 12 letech je značně odlišný od osmdesátých a poloviny devadesátých let. Zatím co v osmdesátých letech rostlo město díky aktivnímu saldu migrace, tak v první polovině let devadesátých byly přírůstky dány kladnou přirozenou měnou a saldo migrace bylo nízké až záporné. Od druhé poloviny devadesátých let je pro město charakteristický celkový úbytek počtu obyvatel.

Hlavní příčinou stálého poklesu počtu obyvatel v posledních dvanácti letech je záporné saldo migrace. Pohyb obyvatelstva stěhováním je od roku 1995 značný, saldo migrace se pohybuje po celou dobu v záporných hodnotách. Od poloviny devadesátých let došlo také k celkové změně demografického chování populace (viz graf 2, Příloha 2). V posledních letech došlo k propadu počtu narozených dětí, nárůstu bezdětných manželských párů a jednočlenných domácností. Do roku 2004 se přirozený přírůstek pohyboval v záporných hodnotách a počet zemřelých převyšoval počet živě narozených dětí. Ke zlepšení dochází od roku 2005, kdy přirozený přírůstek dosáhl kladných hodnot. Tato skutečnost je způsobena mírným nárůstem porodnosti a nižším počtem zemřelých.

Situace v rámci SO ORP Trutnov byla až do roku 2007 obdobná jako u města (viz graf 2, Příloha 2). V úhrnu let 2001 – 2007 byl jak přirozený úbytek, tak i úbytek obyvatel stěhováním. Počet obyvatel SO ORP stále mírně klesal od roku 1999 (vyjma roku 2005). Změna nastala v loňském roce, kdy v rámci SO ORP byl kladný celkový přírůstek vlivem přirozené změny. V rámci správního obvodu se tedy výrazně neprojevují koncentrační jevy, které jsou v současné době typické pro řadu českých měst. Z grafu 2 je zřejmé, že nedochází k odlivu obyvatel z Trutnova do menších obcí v jeho zázemí v rámci SO ORP. Jednou z možných příčin může být stále se rozvíjející turistický potenciál celého krkonošského regionu, díky čemuž dochází k růstu cen nemovitostí i pozemků jak v Trutnově tak jeho okolí.

Graf 2: Porovnání celkového přírůstku/úbytku obyvatel města Trutnov a SO ORP Trutnov v letech 2001 - 07

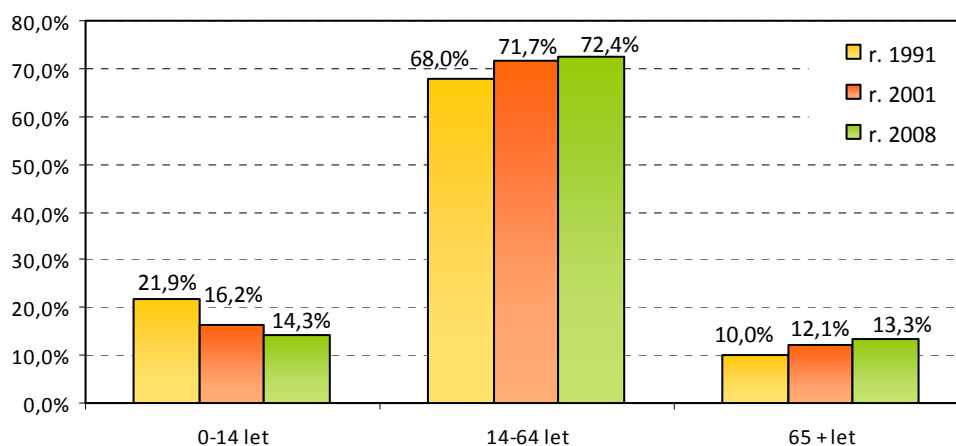

Zdroj: ČSU, krajská reprezentace Hradec Králové

Vývoj obyvatelstva v Trutnově naznačuje dlouhodobou nestabilitu z hlediska jeho počtu. Důsledky prudkého poklesu porodnosti v první polovině devadesátých let a následné setrvání na nízkých hodnotách až do roku 2005, se promítají také do věkové struktury obyvatel města i SO ORP. Srovnání věkové struktury za posledních 15 let ukazuje, že rozdíly v počtu obyvatel se u jednotlivých věkových kategorií stále prohlubují. Nejvíce viditelné jsou změny u dětské populace a u věkové kategorie nad 65 let věku.

Z následujícího grafu 3 je viditelné, že populace ve městě stárne. Pozitivním efektem je, že stále mírně vzrůstá počet obyvatel v produktivním věku. Okres Trutnov má v rámci Královéhradeckého kraje nejvyšší podíl obyvatel ve věku 15 - 64 let. Velké rozdíly jsou zřejmé u dětské složky populace a u věkové kategorie nad 65 let věku. Podíl věkové kategorie do 14 let se za posledních 17 let snížil o necelých 8 % a podíl věkové kategorie nad 65 let věku se zvýšil o více jak 3 %. Hlavními příčinami těchto změn jsou na jedné straně klesající úmrtnost a prodlužující se střední délka života a na straně druhé stále nízká porodnost.

Graf 3: Věková struktura ve městě Trutnov v letech 1991, 2001 a 2007 (vždy k 31. 12. daného roku)

Zdroj: ČSÚ, krajská reprezentace Hradec Králové

Tabulka 5: Průměrný věk obyvatel ve vybraných letech (stav k 31.12.)

rok	1991	1996	2001	2003	2006	2007
průměrný věk	34,5	36,2	38,2	38,9	39,8	40,1

Zdroj: ČSÚ, krajská reprezentace Hradec Králové

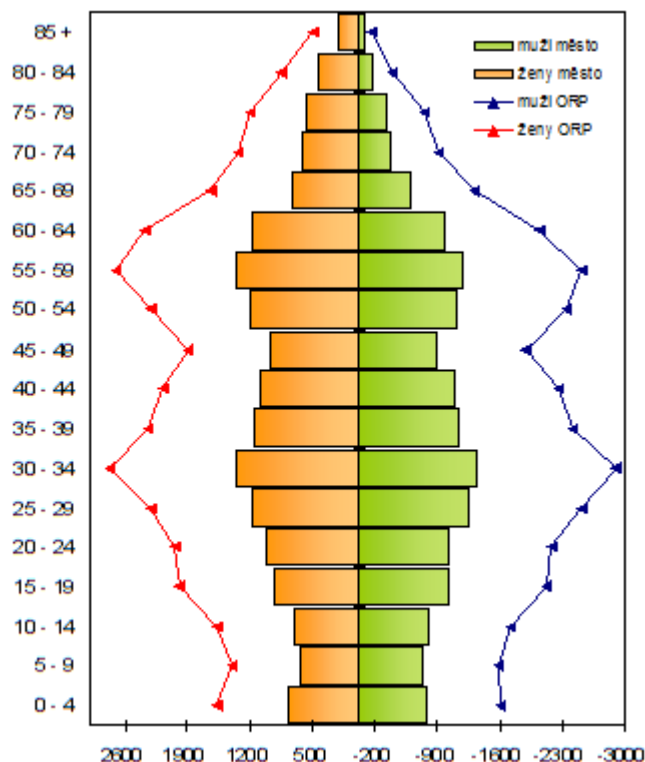
Demografické stárnutí obyvatelstva města dokládá také zvyšující se průměrný věk obyvatel a stále rostoucí index stárí, který vyjadřuje poměr počtu osob starších 64 let a osob do 14 let věku.

Za posledních 12 let se průměrný věk celkově zvýšil o 5,6 let (tabulka č. 5). U indexu stárí je posun ještě markantnější – zatímco v roce 2001 připadalo na 100 dětí ve věku 0-14 let 75 osob ve věku 65 a více let, tak v roce 2006 to bylo již 93,2 osob.

Graf 3, procentuelní věkového složení populace podle pohlaví po pětiletých věkových skupinách ve městě a SO ORP Trutnov, v podstatě dokládá předchozí závěry. “Strom života” je u města i u SO ORP nepravidelný, ani v jednom případě neodpovídá klasickému tvaru - silná základna s postupně se zužujícími větvemi. Z grafu je patrná natalitní vlna po 2. světové válce. Následně byla vyšší porodnost

zachována přibližně do poloviny padesátých let. U této generace pak plodnost vrcholila v sedmdesátých letech. V současné době tedy v obyvatelstvu početně dominují mladí lidé narození v letech 1973 až 1975. Se změnou životního stylu mladých lidí počet narozených dětí od roku 1980 klesal, mírný nárůst je zaznamenán teprve v posledních 4 letech, zejména vlivem silných populačních ročníků ze 70. let a počátku 80. let. Lze však předpokládat, že se jedná pouze o přechodný efekt a ke stárnutí populace bude docházet i nadále. V důsledku nízkého počtu narozených dětí začala populace výrazně stárnout “zespodu” věkové pyramidy. Rostoucí počty obyvatel ve vyšším a vysokém věku tak budou znamenat silné ekonomické zatížení obyvatelstva v produktivním věku.

Graf 4 Věková struktura obyvatelstva města a SO ORP Trutnova (stav k 1.1. 2008) - strom života

Zdroj: ČSÚ krajská reprezentace Hradec Králové, vlastní výpočty

Populační vývoj do roku 2015

Projekce obyvatelstva ČR předpokládá pokles podílu dětí v populaci, bude se snižovat i zastoupení osob ve věkové skupině 15-64 let, přičemž obyvatelstvo nad 65 let bude výrazně přibývat (v jeho rámci nejvíce osoby nad 80 let). Obyvatelstvo starší 65 let tvoří v současnosti jednu sedminu všech obyvatel, do roku 2050 by se podle střední varianty prognózy jeho podíl přiblížil až k jedné třetině.

Obdobný vývoj lze očekávat také v Trutnově. V následujících letech bude pravděpodobně docházet ke stagnaci počtu obyvatel věkové kategorie 0-14 let, k poklesu osob ve věkové skupině 15-64 let a k postupnému nárůstu počtu obyvatel nad 65 let věku.

Rostoucí počty obyvatel ve vyšším a vysokém věku tak budou znamenat silné ekonomické zatížení obyvatelstva v produktivním věku. Jako důsledek tohoto procesu lze také očekávat změnu poptávky po veřejných službách a především zvyšující se tlak na sociální a zdravotnické služby.

Shrnutí:

- Vývoj obyvatelstva v Trutnově naznačuje dlouhodobou nestabilitu z hlediska jeho počtu. Celkový počet obyvatel se snížil o více jak 5 % a v delší časové řadě lze sledovat změnu poměrů přirozených a migračních přírůstků ve vývoji populace osmdesátých, devadesátých let a v současnosti. V osmdesátých letech rostlo město vlivem aktivního salda migrace, do poloviny devadesátých let stále probíhal mírný nárůst počtu obyvatel, přestože bylo saldo migrace nízké až záporné, ale přírůstky byly stále vlivem kladné přirozené změny. Od poloviny devadesátých let se celkový přírůstek pohybuje díky zápornému saldu migrace a nízké přirozené změně v záporných hodnotách.
- Díky prodlužování naděje dožití a také v důsledku nižší porodnosti obyvatelstvo města Trutnova postupně stárne a do budoucna nelze předpokládat výrazné změny tohoto trendu. Zvyšování počtu osob starších 65 let však nebude plynulé, podle současného stromu života nejprve zvýšení podílu osob důchodového věku (cca do roku 2021), následované však v dalším období určitým snížením, poté bude následovat další mírný nárůst. S těmito změnami je třeba počítat zejména z hlediska potřeb sociálních a zdravotních služeb a jejich kapacity, která by tak měla být do značné míry „flexibilní“.
- Pozitivním faktorem pro město Trutnov je stále mírně stoupající počet obyvatel ve věku 15 – 64 let. Okres Trutnov má nejvyšší podíl obyvatel ve věku 15 – 64 let v porovnání s ostatními okresy Královéhradeckého kraje.

4 Bydlení ve městě

Cíl kapitoly:

- Popis současné struktury bytového fondu a popis vývoje výstavby v posledních letech ve srovnání s ostatními městy v rámci Královéhradeckého kraje
- Popis vývoje cen nemovitostí ve městě, zhodnocení atraktivnosti Trutnova jako lokality pro bydlení v porovnání s ostatními městy Královéhradeckého kraje

V období let 2001 až 2007 bylo v Královéhradeckém kraji dokončeno celkem 10 119 nových bytů, v jednotlivých letech však docházelo ve výstavbě ke značným výkyvům. Po mírném propadu v roce 2004 začala výrazně narůstat intenzita zahajovaných bytů, a to až do počtu 2 087 v roce 2007 (celkem byla v kraji za celé období zahájena výstavba 11 569 bytů). Nejvíce bytů bylo dokončeno v roce 2007. V porovnání s rokem 2001 se počet zahájených bytů zvýšil v roce 2007 téměř o třetinu, v porovnání s rokem 2004 o více než 70 %. Vlivem předstihu počtu zahájených bytů před počtem dokončených bytů zaznamenává neustálý růst rozestavěnost, třetí fáze bytové výstavby. Na konci sledovaného sedmiletého období zůstalo v kraji rozestavěno 7,2 tis. bytů, tj. o 30,5 % více než v roce 2001. V 1. čtvrtletí roku 2008 na území Královéhradeckého kraje poklesl v porovnání se stejným obdobím roku 2007 jak počet zahájených bytů (o 4,7 % méně) tak i počet dokončených bytů (o 3,7 % méně), k nárůstu o 4,4 % došlo pouze u počtu rozestavěných bytů³.

Tabulka 6: Byty podle stadia rozestavěnosti v Královéhradeckém kraji a podíl jednotlivých okresů v 1. čtvrtletí 2008

	Zahájené byty		Dokončené byty		Rozestavěné byty k 31. 3. 2008	
	skutečnost	index 2008/2007	skutečnost	index 2008/2007	skutečnost	index 2008/2007
Kraj celkem	389	95,3	340	96,3	7 285	104,4
v tom okresy:	100 %		100 %		100 %	
Hradec Králové	23,4 %	105,8	54,1 %	104,0	22,3 %	.
Jičín	12,9 %	119,0	9,7 %	73,3	14,8 %	.
Náchod	16,2 %	71,6	16,5 %	155,6	18,1 %	.
Rychnov nad Kněžnou	14,9 %	170,6	9,7 %	137,5	16,5 %	.
Trutnov	32,6 %	80,4	10,0 %	47,9	28,3 %	.

Zdroj: Statistický bulletin Královéhradeckého kraje 1 čtvrtletí 2008

Za první tři měsíce roku 2008 byla v kraji zahájena výstavba 389 nových bytů, z toho polovinu tvořily byty v rodinných domech a více než pětinu byty v nebytových budovách. Okres Trutnov se významně podílí na bytové výstavbě v kraji. Na okres Trutnov v rámci Královéhradeckého kraje připadlo v první čtvrtletí roku 2008 nejvíce zahájených bytů (32,6 %), zbývající okresy se na celkovém počtu zahájených bytů podílely v rozmezí od 12,9 % na Jičínsku po 23,4 % na Hradecku. Na Trutnovsku převládaly ve struktuře zahájených bytů byty v nebytových budovách (52 %). Okres Trutnov se řadí

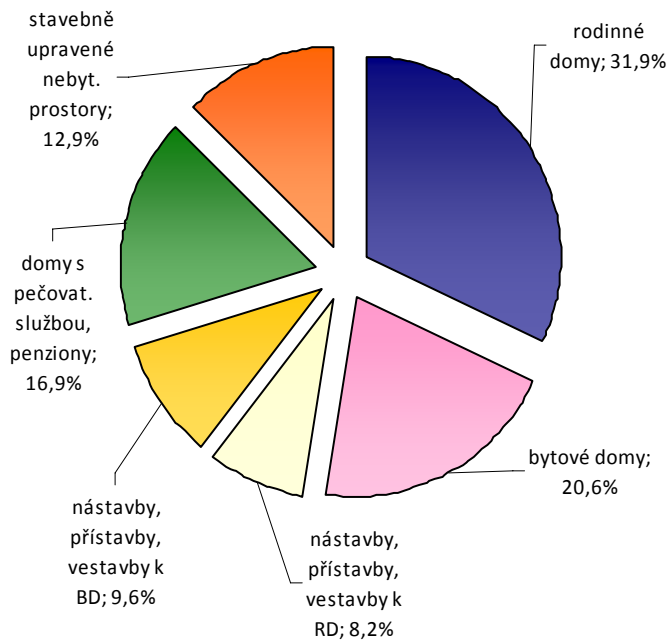
³ Podle informací Ministerstva pro místní rozvoj došlo v 1. čtvrtletí 2008 v České republice k poklesu na trhu čerpání hypoték. Bylo uzavřeno 14,6 tisíc hypotečních úvěrů v hodnotě 25,7 mld. Kč, což ve srovnání se stejným obdobím roku 2007 představuje pokles počtu smluv o 15,6 % a objemu o 8,7 %.

také na první místo mezi okresy v počtu rozestavěných bytů. Na konci roku 2007 i v první čtvrtině roku 2008 byl podíl okresu Trutnov na počtu rozestavěných bytů kolem 28%. V počtu dokončených bytů se okres Trutnov v roce 2007 pohyboval na druhém místě (21% podíl na počtu dokončených bytů v kraji), v prvním čtvrtletí byl tento podíl pouze 10 %. Z tabulky č. 6 je však zřejmé, že v letošním roce jsou v porovnání se stejným obdobím roku 2007 celkové počty jak zahájených tak dokončených bytů v okrese Trutnov nižší (viz index 2008/2007).

Graf 5: Přehled dokončených bytů v různých typech staveb ve SO ORP Trutnov v letech 2004 - 2007

SO ORP Trutnov se pohybuje v počtu dokončených bytů na 1000 obyvatel v posledních čtyřech letech v první polovině mezi patnácti SO obcí s rozšířenou působností v Královéhradeckém kraji (2,4 bytů na 1000 obyvatel). V posledních letech bylo ve SO ORP Trutnov nejvíce dokončeno bytů v rodinných domech 31,9 %. SO ORP Trutnov patří mezi jediné v kraji, kde v roce 2007 a 2005 byly dokončeny byty v domech s pečovatelskou službou.

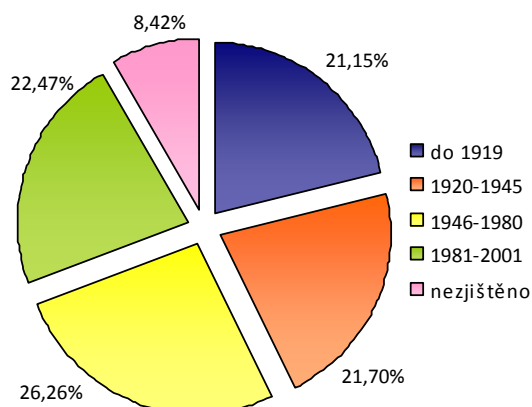
Z porovnání počtu dokončených bytů v e SO ORP a městě Trutnova od roku 2000 do roku 2006 vyplývá, že intenzita výstavby se od roku 2000 neustále zvyšovala. V roce 2003 připadalo 3,8 dokončených bytů na 1000 obyvatel. Podíl dokončených bytů ve městě se za poslední 3 roky pohyboval okolo 23 % (r. 2004 - 38,6 %, r. 2005 – 8,3 %, r. 2006 – 22,7 %). Byty jsou dokončovány především v zázemí města Trutnova tedy mimo katastrální území města.

Zdroj: ČSÚ, krajské zastoupení Hradec Králové

V roce 2001 bylo ve městě v rámci Sčítání lidu, domu a bytů zaregistrováno celkem 3 480 bytů, z nichž trvale obydlených bylo 93,3 %, a převažovaly rodinné domy. Dle sčítání z roku 2001 dosahoval počet obyvatel přepočtený na 1 dům hodnoty 9,2 obyvatel/1 dům tzn. 2,5 obyvatel/1byt. Výrazná diferenciace hodnot byla zřejmá při hodnocení jednotlivých samostatných částí města - nejvyšší počet obyvatel na dům připadal v sídlištních částech města v Horním Starém Městě a v Horním Předměstí, nejnižší počet v části Oblanov, Babí a Lhota. Nejvyšší počet obyvatel přepočtený na 1 byt byl v části Studenec a Střítež. Na 1 trvale obydlený byt v Trutnově připadá 45,2 m² obytné plochy, což představuje nižší přepočtenou velikost ve srovnání s okresní i krajskou hodnotou (okres Trutnov 49,1m², Královéhradecký kraj 51,2m²).

Graf 6: Podíl počtu obydlených domů dle stáří bytového fondu

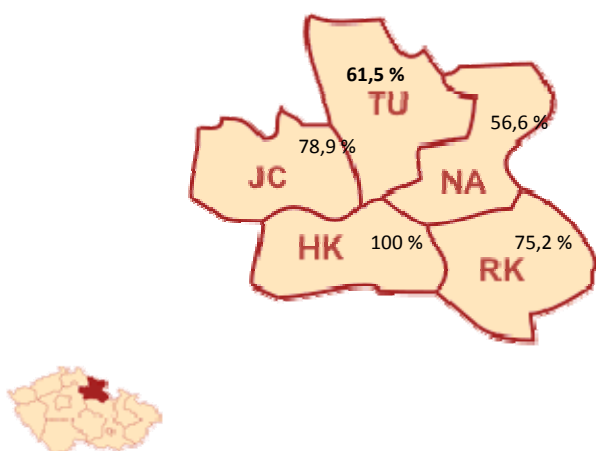

Zdroj: ČSÚ, krajské zastoupení HK, SLDB 2001, ČSÚ

Z grafu 6 je jasně viditelné, že domovní fond ve městě je mírně zastaralý. Průměrné stáří domu bylo v roce 2001 52,6 let (okres Trutnov 51,3 let, Královéhradecký kraj 48,3 let) a téměř ¼ domů byly postaveny do roku 1980.

Ze srovnání nabídkové ceny standardního bytu⁴ mezi 5 bývalými okresními městy Královéhradeckého kraje je zřejmé, že Trutnov patří mezi cenově příznivější lokality kraje. Východní Čechy jsou v cenách bytů nadprůměrným cenovým regionem, jedná se však spíše o jeho západní část (Hradec Králové, Rychnov n. K.). Například Hradec Králové se drží mezi nejdražšími městy v ČR (3. místo po Praze a Brně). Z regionálního srovnání cen se zdá, že čím je město víc na východě, tím ztrácí na atraktivitě pro bydlení. Mezi indikátory, které ve východních Čechách ovlivňují ceny bytů, jednoznačně patří dopravní - dálniční napojení na Prahu.

Obrázek 2: Porovnání nabídkové ceny standardního bytu⁴ v Královéhradeckém kraji

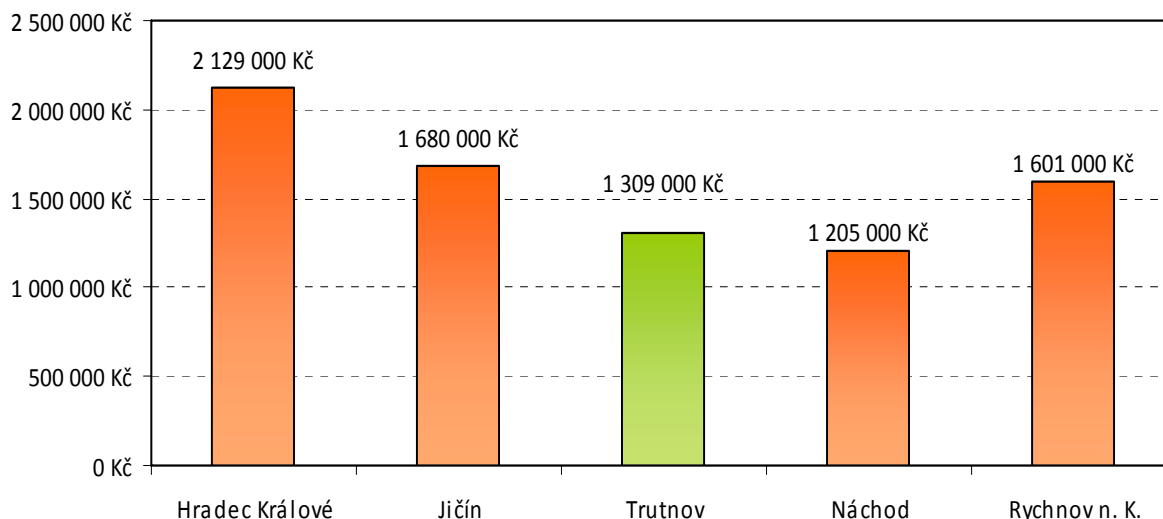
Trutnov díky horší dopravní dostupnosti ztrácí na určité atraktivitě. Přesto však v posledních měsících dochází ke stálému růstu cen bytů. Nabídková cena standardního bytu se ve městě pohybovala v polovině roku 2008 ve výši 1 309 000,- Kč. Tato cena představuje téměř 62 % ceny standardního bytu v Hradci Králové⁵. Tržní ceny starších bytů v Trutnově dosahují ve své velikostní kategorii nadprůměrných hodnot, což je dáno

⁴ Standardní byt - družstevní i osobní vlastnictví, I. kategorie, podlahová plocha 68 m², opotřebení cca 40%

⁵ Porovnány ceny za rok 2008

především rozvíjejícím turistickým potenciálem celého krkonošského regionu, kdy řada bytů přestává sloužit k celoročnímu bydlení, ale stává se náhradou chat a chalup. Tržní ceny starších bytů i tržní nájemné mírně roste.

Graf 7: Porovnání cen standardních bytů v Královéhradeckém kraji

Zdroj: Institut regionálních informací, s.r.o.; www.reality.cz

Tabulka 7: Situace na trhu s byty ve městě z hlediska nájemného

Ceny/byty	standardní byt	
	celkem	cena za m ²
Tržní nájemné	5 780,- Kč	85,- Kč
Regulované nájemné	1733,- Kč	25,- Kč

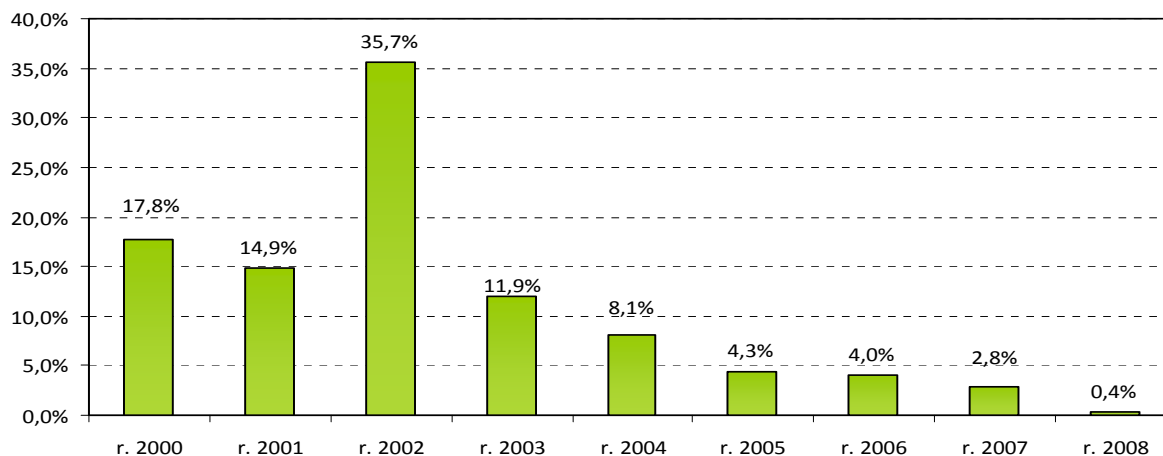
Zdroj: Institut regionálních informací, s.r.o.; www.reality.cz

Tržní nájemné v Trutnově je v porovnání s ostatními okresními městy Královéhradeckého kraje opět jedno z nejnižších. Tržní nájemné se ve městě pohybuje na 74,6 % tržního nájemného v Hradci Králové⁶ (nižší má pouze Náchod 80,- Kč/m²). Z hlediska regulovaného nájemného je situace v rámci kraje vyrovnaná. Cena regulovaného nájemného se pohybuje ve všech okresech vyjma Hradce Králové v průměru na 25 Kč/m² (Hr. Králové 38,- Kč/m²).

⁶ Porovnány ceny za rok 2008

V majetku města zůstává v současné době (k 1.9. 2008) celkem 108 domů se 774 byty, z tohoto je 7 domů s pečovatelskou službou a jeden dům pro seniory. Od roku 2000 bylo v Trutnově zprivatizováno celkem 4099. Do budoucna město předpokládá ještě zprivatizovat 245 bytů. Město si ponechává ve svém majetku 269 bytů.

Graf 8 Počty zprivatizovaných bytů v letech 2000 – 2008:

Zdroj: Městský úřad Trutnov, odbor majetkový

V minulosti investovalo město do výstavby nových městských bytových domů. V posledních letech šly městské investice především do výstavby domů s pečovatelskou službou, kterých je v současné době ve městě celkem 7 tj. kapacita 259 bytů.

Plochy pro novou výstavbu se nacházejí v lokalitách Kryblice, Česká Čtvrť, Výsluní a Nové Dvory.

Shrnutí

- Nová bytová výstavba ve městě probíhala především v letech 1997 – 2006, v tomto období patřil Trutnov mezi obce s největším počtem dokončených bytů (57. místo v rámci ČR).
- V nové výstavbě zejména na počátku tohoto desetiletí převažuje výstavba v rodinných domech a výstavba domů s pečovatelskou službou.
- Východní Čechy celkově patří k regionům s již tradičně vysokými cenami starších bytů a Hradec Králové se drží mezi nejdražšími městy v ČR. Z pohledu cen bydlení patří Trutnov k průměrným lokalitám Královéhradeckého kraje, na druhou stranu však ceny nemovitostí stále stoupají.

5 Trh práce

Cíl kapitoly

- Jaké je postavení města Trutnov z hlediska nezaměstnanosti a jaký byl její vývoj oproti dalším „konkurenčním“ městům či regionům a ve srovnání s celou ČR? Je nezaměstnanost problémem města Trutnov? Pokud ano, jaký je charakter toho problému?
- Jaké jsou příčiny nezaměstnanosti? Jaké skupiny obyvatelstva jsou nezaměstnaností nejvíce ohroženy a z jakých důvodů?

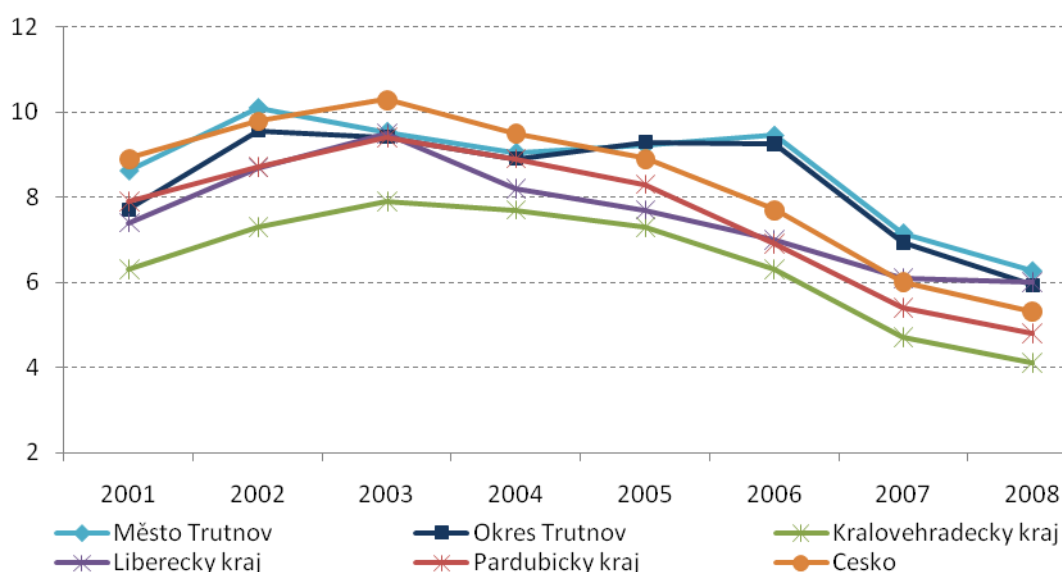
Situace na trhu práce v okrese Trutnov se v posledních letech, podobně jako v celém Česku vyvíjí z pohledu nezaměstnanosti příznivě, a to především díky ekonomickému růstu, rozšiřující se výrobě v okrese a zvyšující se nabídce volných pracovních míst. Trutnov však stále patří k relativně problematickým oblastem s nadprůměrnou mírou nezaměstnanosti. Důvody stejně jako podrobnější charakteristika nezaměstnanosti jsou předmětem následujících kapitol.

5.1 Vývoj míry nezaměstnanosti

Míra nezaměstnanosti v okrese i ve městě Trutnov se pohybuje v posledních letech mírně nad průměrem Česka, především z důvodu nižšího poklesu po roce 2004. Oproti Královéhradeckému kraji je míra nezaměstnanosti v okrese i městě Trutnov dlouhodobě vyšší, v průměru o 2 procentní body. Na konci července 2008 činila nezaměstnanost ve městě Trutnov přibližně 6,3 %, což je o několik procentních bodů více než za celý okres.

Trutnovsko tedy patří mezi regiony s mírou nezaměstnanosti vyšší než průměrná míra nezaměstnanosti okresu. Zaměstnanost je zde ovlivněna především problémy v textilním průmyslu, které se však stabilizovaly ke konci roku 2007. Jako částečná kompenzace problémů textilní výroby slouží zvyšování zaměstnanosti ve strojírenství, elektrotechnice a službách. A tak i na Trutnovsku dochází v posledních dvou letech ke snižování míry nezaměstnanosti. Otázkou však je, i vzhledem k aktuálním zprávám o obnovených problémech českého textilního průmyslu a dalším, začínajícím problémům ekonomiky, zda se podaří tento pozitivní vývoj udržet.

Graf 9: Vývoj registrované míry nezaměstnanosti (v %), 2002-2008*

Poznámka: * Vždy k 31. 12. daného roku a k 30. 6. 2008.

Zdroj: MPSV, Úřad práce Trutnov

5.2 Faktory ovlivňující nezaměstnanost v okrese Trutnov

Nezaměstnanost v okrese Trutnov je ovlivňována několika faktory. Nejvíce se projevujícím prvkem je geografická poloha okresu. Okres Trutnov patří díky své poloze v podhůří Krkonoš k vyhledávaným lokalitám cestovního ruchu a to v průběhu celého roku, kdy především krkonošská centra přitahují mnoho turistů z Česka i ze zahraničí. Ale i na jiné oblasti v okrese Trutnov se soustředí zájem návštěvníků – ZOO Dvůr Králové nad Labem, zámek v Kuksu a další. S rozvojem cestovního ruchu a souvisejících služeb se rozvíjejí další obory, především stavebnictví.

Dalším příznivým faktorem je poměrná stabilita především strojírenské výroby, zejména výroby automobilů a na ni navazujících odvětví – výroba gumárenských výrobků, textilních výrobků a doplňků a v neposlední řadě výroba ovládacích prvků vozidel.

Nepříznivá situace panovala naopak v textilním průmyslu, kterou nastartoval vliv levné textilní výroby v asijských zemích. V letech 2006 a 2007 zde došlo k výraznému snížení zaměstnanosti (např. uzavření společnosti Texlen Trutnov) a tento negativní faktor převážil a zmírnil pozitivní vývoj, ke kterému došlo v Česku po roce 2003. Na konci roku 2007 se ale situace zatím stabilizovala a míra nezaměstnanosti i v okrese Trutnov výrazně poklesla.

Nepříznivě se projevuje také dopravní nedostupnost okresu. Tento problém by odstranilo dobudování dálnice D 11 z Hradce Králové směrem do Polska přes hraniční přechod Královec. Kromě dopravního spojení by toto přineslo i další pracovní příležitosti v oblasti stavebnictví a služeb souvisejících s dopravou.

5.3 Struktura uchazečů o práci ve městě a okrese Trutnov

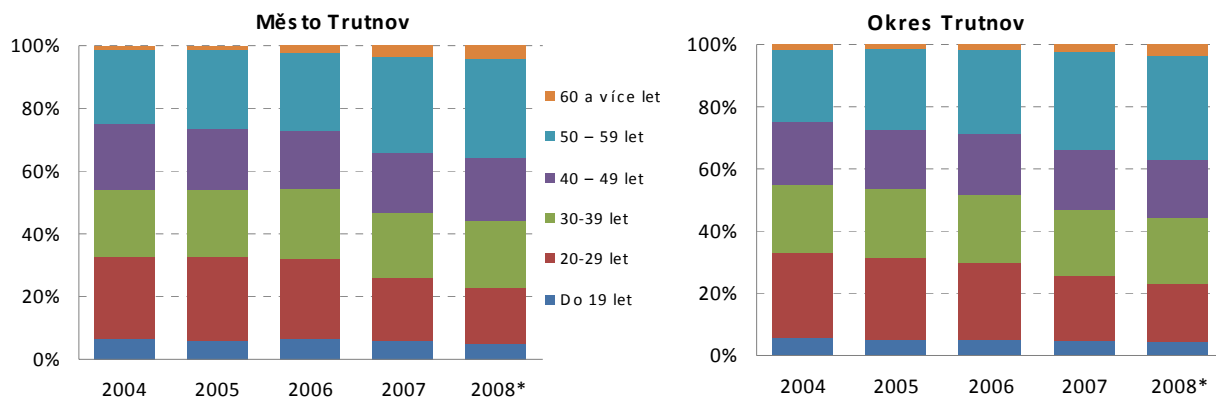
Struktura uchazečů podle pohlaví

Podíl žen na celkovém počtu uchazečů v okrese Trutnov je mírně vyšší – v posledních letech se pohybuje v průměru kolem 52 %, což je však celorepublikovým problémem. Zaměstnavatelé nevycházejí příliš vstříc ženám při sladování profesního života a péče o děti úpravou pracovní doby. To spolu s dalšími faktory způsobuje nízký podíl žen pracujících na částečný pracovní úvazek. Práce na zkrácenou pracovní dobu má navíc v ČR dlouhodobě klesající tendenci.

Struktura uchazečů podle věku

Věková struktura uchazečů se v posledních pěti letech změnila, a to ve prospěch uchazečů z vyšších věkových skupin. Největší podíl tak tvoří v současnosti uchazeči starší 50ti let (35 %), což odpovídá změnám ve věkové struktuře. Podíl této věkové skupiny uchazečů je mírně vyšší v okrese než ve městě Trutnov (37 % v okrese, 35 % ve městě k 30. 6. 2008), což je však patrně dáno mírnými rozdíly ve věkové struktuře. Tato kategorie uchazečů patří mezi problémové zejména z hlediska dlouhodobé nezaměstnanosti.

Graf 10: Věková struktura uchazečů o práci ve městě a okrese Trutnov (v %), 2004-2008

Poznámka: * Vždy k 31. 12. daného roku a k 30. 6. 2008.

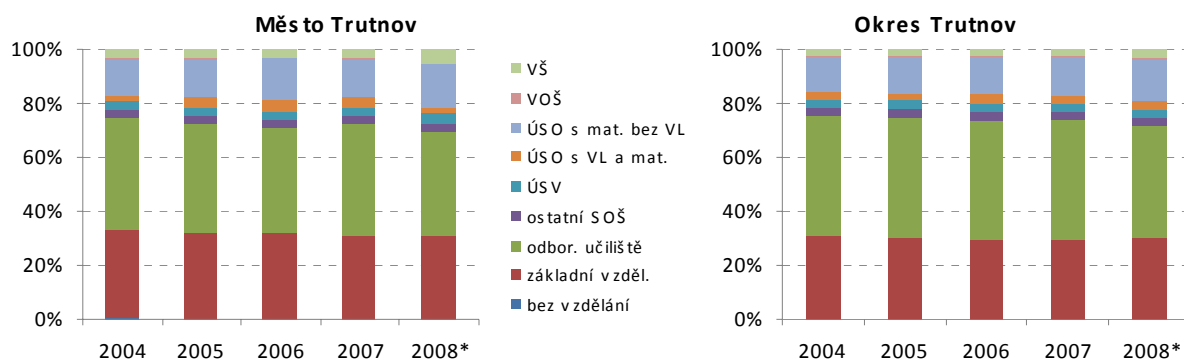
Zdroj: MPSV, Úřad práce Trutnov

Ve srovnání s Královéhradeckým krajem a Českem je struktura uchazečů velmi obdobná, jen v okrese Trutnov je mírně vyšší podíl uchazečů starších 50ti let, především ve srovnání s Českem. Tento rozdíl může souviset s odlišnou věkovou strukturou, ale může také naznačovat obtížnější zaměstnávání starších obyvatel v okrese Trutnov. Celkově jsou však rozdíly v podstatě zanedbatelné (viz příloha).

Struktura uchazečů podle vzdělání

Ve struktuře podle dosaženého vzdělání nedochází v průběhu let k výrazným změnám. Nejsilněji zastoupenou skupinou jsou dlouhodobě uchazeči s vyučením (38,5 %), dále uchazeči se základním vzděláním (31 %) a v neposlední řadě uchazeči s úplným středoškolským vzděláním bez vyučení (16 %). Obdobná struktura uchazečů jako v okrese Trutnov je také v Královéhradeckém kraji či v celém Česku (viz příloha). Vývoj za posledních pět let ve městě a okrese Trutnov je znázorněn na následujícím grafu.

Graf 11: Struktura uchazečů o práci podle vzdělání ve městě a okrese Trutnov (v %), 2004-2008

Poznámka: * Vždy k 31. 12. daného roku a k 30. 6. 2008.

Zdroj: MPSV, Úřad práce Trutnov

Struktura uchazečů podle délky nezaměstnanosti

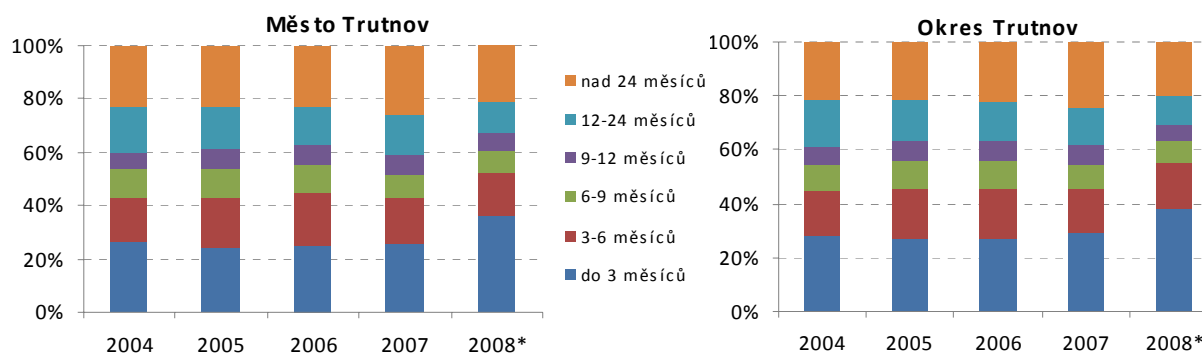
V případě struktury uchazečů podle délky jejich nezaměstnanosti je vývoj v posledních pěti letech relativně příznivý, neboť dochází k postupnému snižování podílu dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů⁷. Ve městě Trutnov je pak podíl dlouhodobě nezaměstnaných mírně vyšší než v okrese. Nicméně, ke snížení došlo především v kategorii uchazečů nezaměstnaných 12-24 měsíců, naopak

⁷ Za dlouhodobě nezaměstnané jsou považováni uchazeči nezaměstnaní déle než 12 měsíců.

v kategorii nezaměstnaných nad 24 měsíců zůstal podíl téměř beze změny. V prvním pololetí letošního roku došlo k poklesu podílu i u kategorie uchazečů nezaměstnaných déle než 24 měsíců, což by mohlo být považováno za pozitivní trend. Vzhledem k možnému výkyvu pouze v průběhu roku je však třeba počkat si na potvrzení tohoto trendu v meziročním srovnání. Trend předchozích let, kdy naopak podíl této kategorie uchazečů mírně narostl, souvisí velmi pravděpodobně s celkovým poklesem nezaměstnanosti a zvyšováním zaměstnanosti, kdy mezi uchazeči zůstávají jen velmi obtížně zaměstnatelní uchazeči, resp. „nezaměstnatelní“ uchazeči. Jejich podíl na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání se tak přirozeně zvyšuje a s tím roste i podíl uchazečů nezaměstnaných déle jak 24 měsíců.

K podobnému vývoji dochází i v celém Česku a Královéhradeckém kraji, vývoj ve městě či okrese Trutnov tak není z tohoto pohledu výjimečný. V rámci Královéhradeckého kraje patří okres Trutnov s podílem dlouhodobě nezaměstnaných okolo 31 % v červnu roku 2008 výrazně nad průměr kraje – hodnota za celý Královéhradecký kraj byla v tomto roce přibližně 25 %, na úrovni Česka však 38 % (viz příloha).

Graf 12: Struktura uchazečů o práci podle délky evidence ve městě a okrese Trutnov (v %), 2004-2008

Poznámka: * Vždy k 31. 12. daného roku a k 30. 6. 2008.

Zdroj: MPSV, Úřad práce Trutnov

5.4 Ohrožené skupiny na trhu práce

Mezi hlavní skupiny ohrožené nezaměstnaností v okrese Trutnov patří:

- ... uchazeči bez kvalifikace
- ... uchazeči se zdravotním postižením
- ... absolventi, vyučení a mladiství
- ... uchazeči ve věku nad 50 let

Podíl problémových skupin uchazečů o práci se na celkovém počtu uchazečů v posledních letech neustále zvyšuje, přičemž nejvyšší podíl mezi nimi mají zejména dlouhodobě nezaměstnaní uchazeči ve věkové kategorii 50-59 let. Mezi uchazeči o práci tak dochází k nárůstu jen velmi obtížně zaměstnatelných uchazečů, a to jak z objektivních tak subjektivních důvodů – řada z těchto uchazečů nemá o zaměstnání v podstatě zájem, a to především z důvodu velmi měkkého a štědrého sociálního systému.

Právě uchazečům ve věku nad 50 let by měla být věnována specifická pozornost, a to s ohledem na předpokládané změny ve věkové struktuře obyvatelstva a z toho vyplývající narůstající nerovnováha

mezi nabídkou a poptávkou na trhu práce – na trhu práce se při současném ekonomickém růstu objevují méně početné ročníky a zaměstnavatelé pociťují nedostatek pracovních sil – a také s ohledem na zvýšený tlak na sociální systém. V obecném zájmu je udržet zaměstnance na trhu práce co nejdéle. K tomuto trendu již dochází v řadě západoevropských zemí díky veřejným podporám, ale i díky zvýšenému zájmu zaměstnanců o pracovníky nad 50 let, mimo jiné i díky jejich vyšší loajálnosti. V Česku se zatím tento trend objevuje pouze ojediněle a je mu pravděpodobně třeba pomoci veřejnou podporou. Ta by se mohla mimo přímé podpory, která by měla být řízena z národní úrovně, zaměřit především na oblast vhodných rekvalifikací tak, aby tito uchazeči získali v současné době potřebné znalosti a dovednosti. Kromě toho je však pravděpodobně zapotřebí také bližší spolupráce s místními firmami s cílem přesvědčit je o výhodách zaměstnání těchto osob.

5.5 Zaměstnávání cizinců

K 31.7. 2008 bylo na území okresu Trutnov legálně zaměstnáno celkem 2 708 cizinců, přičemž mírně převažovali zaměstnanci ze zemí EU/EHP a Švýcarska, kteří nepotřebují povolení k zaměstnání (68 %) nad osobami zaměstnanými na základě povolení k zaměstnání (32 %). Z celkového počtu zaměstnaných cizinců bylo nejvíce občanů Polska (36 %), Ukrajiny (24 %) a Slovenska (24 %).

Tabulka 8: Počet registrovaných cizinců (a to jak na základě povolení k zaměstnání tak i občané EU/EHP a Švýcarska) v okrese Trutnov

	r. 2001	r. 2005	r. 2007	r. 2008
Počet cizinců - celkem	777	1 824	2 605	2 708
Z toho:				
s platným pracovním povolením	777	677	796	856
občané EU/EHP	235*	1 147	1 809	1 852

Poznámka: * občané Slovenské republiky s registračními kartami, v té době nebyla zjišťována věková ani vzdělanostní struktura (nejsou započítáni v dalších tabulkách za rok 2001)

Zdroj: MPSV, Úřad práce Trutnov

Tabulka 9: Počet cizinců s platným pracovním povolením v okrese Trutnov k 31. 12. 2007 a k 31. 7. 2008 v okrese Trutnov (vybrané země)

	31.12. 2007		31.7. 2008	
	celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy
Ukrajina	639	189	643	213
Mongolsko	72	49	64	37
Moldavsko	36	8	41	8
Vietnam	-	-	40	19
Japonsko	-	-	-	-
Bělorusko	13	4	25	3

Zdroj: MPSV, Úřad práce Trutnov

Tabulka 10: Počet občanů EU/EHP pracujících v okrese Trutnov k 31. 12. 2007 a k 31. 7. 2008 v okrese Trutnov (vybrané země)

	31.12. 2007		31.7. 2008	
	celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy
Slovensko	631	164	641	163
Polsko	1000	238	987	300
Německo	13	-	29	1
Litva	11	8	8	7
Rumunsko	47	8	15	5
Bulharsko	9	6	10	6
Nizozemsko	13	3	13	3
Rakousko	12	-	12	-

Zdroj: MPSV, Úřad práce Trutnov

Značná část zahraničních pracovníků je zaměstnána v dělnických profesích, především na místech, o něž je mezi občany ČR malý zájem. Jedná se především o místa ve stavebnictví (21 %), v textilním průmyslu (14 %), při výrobě motorových vozidel (12 %), ve výrobě kovových konstrukcí (8 %) a v ubytování a stravování (6 %) ⁸. Z vysokoškolských profesí se cizinci uplatňují hlavně jako specialisté u firem se zahraniční účastí a lektori pro výuku cizích jazyků.

Vyšší zaměstnávání cizinců může být dáno příchodem velkých zahraničních investorů, kteří v Trutnově vytvořili (případně nadále i chystají vytvořit) stovky nových pracovních míst převážně v dělnických profesích. O tyto profese není mezi dostupnými uchazeči o práci velký zájem, kromě toho se však trh práce v Trutnově jako i v celé ČR potýká také s nedostatkem technických a odborných profesí.

Zajímavá je samozřejmě také struktura těchto cizinců, a to jak podle věku, tak podle vzdělání. Největší podíl cizinců z obou skupin tvoří mladí lidé ve věku 20-29 (36 %) a 30-39 let (27 %). Podle kvalifikace převládají mezi zahraničními pracovníky pracovníci s relativně nízkou kvalifikací – nejvyšší podíl tvoří pracovníci s vyučením (46 %), na druhém místě jsou dokonce uchazeči pouze se základním vzděláním (19 %). Naopak vysokoškolské vzdělání mělo v první polovině roku 2008 necelé procento zahraničních pracovníků.

Tabulka 11: Počet registrovaných cizinců podle věku v okrese Trutnov

	2001		2005		2007		2008	
	celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy
Do 19 let	3	2	36	8	49	12	28	10
20-29 let	211	120	700	162	990	273	977	289
30-39 let	195	101	440	115	688	193	744	229
40 – 49 let	238	127	430	120	528	158	559	182
50 – 59 let	121	59	208	63	326	82	367	109
60 a více let	9	4	10	2	24	4	33	7

Zdroj: MPSV, Úřad práce Trutnov

Tabulka 12: Počet registrovaných cizinců podle vzdělání v okrese Trutnov

	2001		2005		2007		2008	
	celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy
bez vzdělání	-	-	-	-	1	-	1	-
základní vzdělání	337	185	195	47	354	109	521	173
odbor. učiliště	372	209	962	159	1 375	310	1 242	307
ostatní SOŠ	-	-	19	5	129	26	222	67
ÚSV	-	-	4	-	17	4	17	5
ÚSO s vyuč. listem a maturitou	1	1	23	5	96	26	75	22
ÚSO s maturitou bez vyuč. listu	35	13	61	32	74	39	78	45
vyšší odborné vzdělání	-	-	12	8	15	7	15	7
vysokoškolské	32	5	48	16	69	24	76	25
nezjištěno	-	-	500	203	475	177	461	175

Zdroj: MPSV, Úřad práce Trutnov

5.6 Vývoj počtu volných pracovních míst

Nabídka volných pracovních míst se v okrese Trutnov od roku 2003 trvale zvyšuje z průměrných přibližně 500 míst v roce 2003 na více než 1 400 v roce 2007. Ke konci roku 2007 tak na 1 volné

⁸ Údaje ke konci roku 2007 podle Zprávy o situaci na trhu práce v okrese Trutnov za rok 2007.

pracovní místo připadali méně než 3 uchazeči o práci, zatímco v roce 2003 to bylo více než 11 uchazečů. Přibližně dvě třetiny pracovních míst jsou nabízeny pro dělnické profese.

Tabulka 13: Volná pracovní místa v okrese Trutnov

	r. 2001	r. 2003	r. 2005	r. 2007	r. 2008
Počet volných pracovních míst	950	510	691	1 455	1 205
z toho pro dělnické profese	737	364	494	971	919
z toho pro THP	213	146	197	484	286
z toho pro občany se ZPS	10	9	2	11	8
Počet uchazečů na 1 volné místo	4,9	11,4	8,3	2,9	3,0

Poznámka: r. 2008 data k 31.7. 2008

Zdroj: MPSV, Úřad práce Trutnov

Při srovnání okresu Trutnova s dalšími okresy Královéhradeckého kraje je patrný zatím méně příznivý vývoj v prvním pololetí roku 2008 – u počtu uchazečů připadajících na jedno pracovní místo došlo během posledních šesti měsíců v Královéhradeckém kraji k dalšímu výraznému poklesu, pokles v okrese Trutnov tak výrazný nebyl. Navíc, postavení okresu se v krajském srovnání zhoršilo – okres Trutnov se zařadil například za okres Rychnov nad Kněžnou, který měl až do roku 2005 horší postavení. Hodnoty v okrese Trutnov se také drží mírně nad hodnotami za celé Česko, ač na počátku sledovaného období zde byla situace příznivější.

Tabulka 14: Počet uchazečů připadajících na 1 volné pracovní místo

	r. 2001	r. 2003	r. 2005	r. 2007	r. 2008
Hradec Králové	3,5	8,0	5,7	2,7	1,4
Jičín	4,8	13,5	14,4	3,9	2,3
Náchod	4,4	7,3	8,2	2,5	1,5
Rychnov nad Kněžnou	7,1	13,7	10,6	1,7	1,2
Trutnov	4,9	11,4	8,3	2,9	2,3
Královéhradecký kraj	4,4	9,6	8,1	2,7	1,7
Chrudim	8,9	12,6	8,0	2,5	1,5
Pardubice	4,8	17,4	5,6	0,7	0,5
Svitavy	8,1	9,2	16,3	4,3	3,6
Ústí nad Orlicí	9,1	6,4	16,6	2,3	2,1
Pardubický kraj	7,3	9,9	9,6	1,6	1,2
Celkem ČR	8,9	13,5	9,8	2,5	2,0

Zdroj: MPSV

5.7 Příčiny nezaměstnanosti

Nezaměstnanost lze zjednodušeně rozdělit na tři její typy, kterými jsou nezaměstnanost frikční, strukturální a poptávkově deficitní. Zde jsou jejich stručné definice:

- *Frikční nezaměstnanost* – tedy taková, kdy existují jak pracovní místa, tak dostatek osob požadované kvalifikace, které ale z různých příčin tato místa dosud neobsadily.
- *Strukturální nezaměstnanost* – v tomto případě existují pracovní místa, ale uchazeči o práci mají jinou kvalifikaci, nebo mají požadovanou kvalifikaci, ale žijí v jiném území (např. okrese).
- *Poptávkově deficitní nezaměstnanost* – k existujícím nezaměstnaným uchazečům neexistuje dostatek jakýchkoli pracovních míst.

Zatímco v předchozích letech byl hlavní příčinou nezaměstnanosti zejména nedostatek volných pracovních míst, v současnosti se situace mírně proměnila. Nedostatek pracovních míst samozřejmě zůstává, což dokládá například počet uchazečů o zaměstnání připadajících na 1 volné pracovní místo. Nicméně, zvýšil se význam také složky frikční a strukturální. To znamená jednak, že na trhu práce

v okrese Trutnov existují VPM i uchazeči, kteří odpovídají jejich základním požadavkům (vzdělání či klasifikace zaměstnání), tato místa však zůstávají neobsazena. Důvodem může být jednak nedostatečná informovanost uchazečů o dostupných volných pracovních místech. Na druhé straně může být ale její příčinou také obecný nezájem o tyto pozice z důvodu například nízkých mezd (zejména v porovnání se „štědrým“ sociálním systémem) nebo nízká „kvalita“ bytí správně kvalifikovaných uchazečů. Skutečné motivace lze však posoudit jen obtížně, nicméně zkušenost z ostatních území v ČR i výsledky průzkumu podnikatelského prostředí opravňují k takovým závěrům. Dalším důvodem může být také neochota zaměstnavatelů zaměstnávat starší uchazeče, kteří mají mezi nezaměstnanými vyšší podíl. Potvrzení tohoto důvodu by však vyžadovalo podrobnější mapování. Určitě je ale třeba tomuto problému věnovat pozornost. Dále, významný podíl na celkové nezaměstnanosti měla na konci roku 2007 oproti předchozím rokům také strukturální nezaměstnanost, která naznačuje, že v okrese je nedostatek určitých profesí.

Tabulka 15: Srovnání nezaměstnanosti podle hlavních složek v okresech Královéhradeckého kraje, 31. 12. 2007

	Složky – relativní vyjádření v %		
	Frikční	Strukturální	Poptávkově deficitní
Hradec Králové	17	15	68
Jičín	21	3	76
Náchod	23	13	65
Rychnov nad Kněžnou	31	18	51
Trutnov	20	10	69
Královéhradecký kraj	22	11	67

Zdroj: MPSV, vlastní analýza

Shrnutí

- Situace na trhu práce se ve městě Trutnov vyvíjí z pohledu úrovně nezaměstnanosti v posledních letech relativně příznivě, nicméně oproti srovnávaným regionům nastalo „zlepšení“ později a nebylo tak intenzivní. Důvodem byly především problémy textilního průmyslu a ztráta řady pracovních míst. V rámci Královéhradeckého kraje tak patří Trutnovsko mezi relativně problémové oblasti s nadprůměrnou mírou nezaměstnanosti.
- Díky poklesu nezaměstnanosti, způsobené zejména nárůstem nových pracovních míst v odvětvích strojírenství či elektrotechnickém průmyslu, dohází postupně k nárůstu podílu problémových uchazečů.
- Hlavní skupinou uchazečů o zaměstnání jsou v současnosti uchazeči starší 50ti let, což je dáno změnami ve věkové struktuře, ale naznačuje to také obtížnou zaměstnatelnost těchto uchazečů a malý zájem o ně ze strany zaměstnavatelů. Příklady především ze západoevropských zemí však ukazují, že zaměstnání těchto uchazečů má přínosy v podstatě pro všechny strany, v Česku jsou takovéto příklady však zatím ojedinělé. Vzhledem k tomu, že v okrese Trutnov je podíl těchto uchazečů mírně nadprůměrný, bylo by vhodné zaměřit se právě na ně.
- Další změnou je mírný posun z hlediska příčin nezaměstnanosti – v posledních letech se mírně zvýšil podíl frikční a strukturální složky nezaměstnanosti. Na trhu práce tedy existuje další potenciál pro snížení nezaměstnanosti, nicméně nabídka se nepotkává s nabídkou, ať již z jakéhokoliv důvodu. To naznačuje potřebu užší spolupráce jednotlivých subjektů působících na trhu práce – úřady práce, školy a další vzdělávací instituce, agentury práce apod.

6 Místní ekonomika

Cíle kapitoly

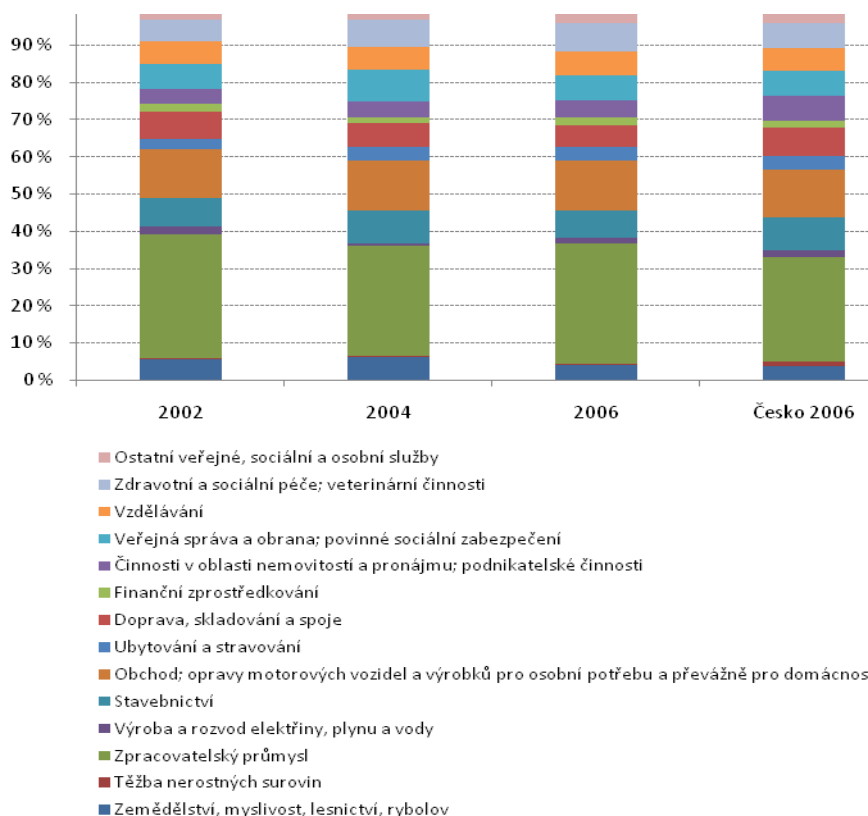
- *Jaká je struktura ekonomiky ve městě Trutnov a jaká jsou její klíčová odvětví? Jakými zdroji v této oblasti město disponuje? Jaká je vazba místní ekonomiky a ekonomiky ORP, okresu a kraje? Kdo jsou klíčoví zaměstnavatelé?*

6.1 Stručná charakteristika ekonomiky Královéhradeckého kraje

Královéhradecký kraj patří mezi kraje s poměrně diverzifikovanou strukturou ekonomiky, a to jak z pohledu odvětví, tak z pohledu struktury ekonomických subjektů podle jejich velikosti. Zjednodušeně je Královéhradecký kraj možné charakterizovat jako zemědělsko-průmyslovou oblast s urychleně se rozvíjející (dříve opomíjenou) terciérní sférou, zvláště cestovním ruchem. Souhrnné hodnocení regionální ekonomiky přisuzuje Královéhradeckému kraji jedno z předních míst mezi kraji v ČR. Podíl kraje na celorepublikovém HDP nedosahuje však 5 %, největší část se vytváří ve zpracovatelském průmyslu (34 %, tj., více než celorepublikový průměr), nadprůměrný je i podíl zemědělství. To vytváří téměř 6 % z regionálního HDP.

Podíl zaměstnaných v průmyslu se nyní blíží třetině, přičemž stále významnou roli hraje průmysl textilní, který má víc než dvojnásobný podíl na zaměstnanosti ve srovnání s jinými kraji. K dalším významným odvětvím patří výroba elektrických a optických přístrojů a zařízení či hutnická a kovodělná výroba. V sektoru služeb je podíl zaměstnaných jeden z nejvyšších, nadprůměrná je zaměstnanost ve službách převážně veřejného charakteru, naopak zaměstnanost v progresivních službách je podprůměrná.

Graf 13: Zaměstnaní v NH v Královéhradeckém kraji podle odvětví OKEC (v %)

Poznámka: Pracovištní metoda (včetně podnikatelských subjektů do 20 zaměstnanců)

Zdroj: Statistická ročenka Královéhradeckého kraje 2007

6.2 Struktura místní ekonomiky v Trutnově

Strukturu ekonomiky Trutnova budeme analyzovat prostřednictvím zaměstnanosti v jednotlivých podnicích v Trutnově a přes počty samotných podniků, přičemž obě sledování vycházejí z Registru ekonomických subjektů ČSÚ (RES). Důvodem je, že tento zdroj poskytuje pravděpodobně nejúplnější informace o zaměstnanosti podle velikostních skupin organizací působících v území i podle jednotlivých odvětví, navíc umožňuje srovnání obvodu obce s rozšířenou působností Trutnov a samotného města.

Struktura ekonomických subjektů ve městě Trutnov

Z hlediska zaměstnanosti převládají v ORP i ve městě Trutnov menší firmy. Značnou část zaměstnavatelů tvoří firmy s počtem do 20 zaměstnanců. Pouze 4 zaměstnavatelé na území města zaměstnávají více než 500 zaměstnanců a další 4 více jak 250.

Tabulka 16: Počet ekonomických subjektů podle kategorie počtu zaměstnanců, 2008

	Město Trutnov		ORP Trutnov	
	Počet	v %	Počet	v %
Ekonomické subjekty celkem	6 230	x	14 362	x
Velikostní kategorie				
neuvedeno	3 528	56,6 %	8 752	60,9 %
bez zaměstnanců	1 842	29,6 %	4 005	27,9 %
1 - 5	611	9,8 %	1 105	7,7 %
6 - 19	145	2,3 %	307	2,1 %
20 - 99	86	1,4 %	168	1,2 %
100 a více	18	0,3 %	25	0,2 %

Zdroj: Registr ekonomických subjektů ČSÚ (31. 7. 2008)

Mezi největší firmy se sídlem ve městě Trutnov patří TYCO Electronics EC Trutnov, s.r.o., s přibližně 1 300 zaměstnanci, BAK, a.s. Trutnov a Oblastní nemocnice Trutnov a.s. s více než 500 zaměstnanci a Siemens NST, s.r.o., Trutnov s asi 460 zaměstnanci. Vyznaným „zaměstnavatelem“ je také samotné město Trutnov a jeho organizace.

Tabulka 17: Největší zaměstnavatelé ve městě Trutnov

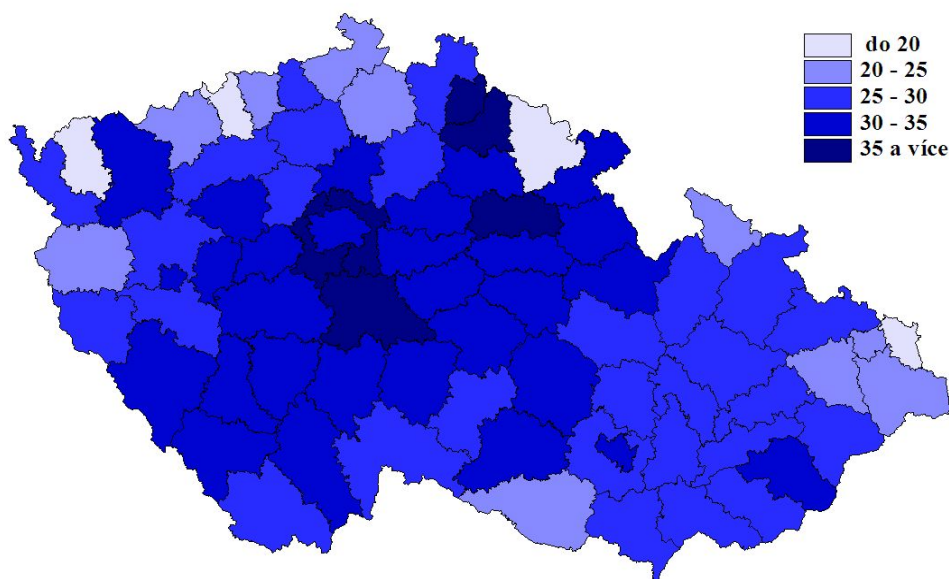
Název	Vlastnictví	Činnost podnikání – převažující OKEČ
Více než 1 000 zaměstnanců		
Tyco Electronics EC Trutnov s. r. o.	Cizí	Výroba elektrických rozvodných, řídicích a spínacích zařízení
Více než 500 zaměstnanců		
BAK, a.s.	Domácí	Stavebnictví
Oblastní nemocnice Trutnov, a.s.	Domácí	Nemocnice
Více než 250 zaměstnanců		
Město Trutnov	Obecní	Samospráva města
Sdružení ozdravoven a léčeben okresu	Obecní	Zdravotnické služby
Siemens Nízkonapěťová spínací technika	Cizí	Výroba elektrických rozvodných, řídicích a spínacích zařízení
Do 250 zaměstnanců		
Kara Trutnov, a.s.	Domácí	Oděvní průmysl
mdexx Magnetronic Devices, s.r.o.	Cizí	Výroba elektromotorů, generátorů a transformátorů
Dukla Trutnov, s.r.o.	Cizí	Výroba kovových nádrží, zásobníků a kontejnerů; výroba topných těles a kotlů pro ústřední topení
FM Servis Trutnov, s.r.o.	Domácí	Průmyslové čištění
Kasper Kovo, s.r.o.	Domácí	Výroba strojů na výrobu textilií, textilních a oděvních

		výrobků, usnší
Mateřská škola, Trutnov	Obecní	Předškolní vzdělávání
Paja s. r. o.	Domácí	Výroba šicích nití
Pórobeton Trutnov, a.s.	Domácí	Výroba pálených zdicích materiálů, tašek, dlaždic a podobných výrobků

Zdroj: Databáze Albertina 04/2008

V ekonomice města Trutnov hrají tedy významnou roli malé a střední podniky, které mohou být důležitým „stabilizátorem“ ekonomiky snižujícím její závislost na několika velkých subjektech. Důležitá je však také úroveň podnikatelské aktivity, naznačující do značné míry ochotu osob převzít zodpovědnost za svou „obživu“ stejně jako určitou kreativitu a snahu o seberealizaci. Pokud bychom uvažovali všechny subjekty registrované v RES, pohybuje se okres Trutnov kolem průměru Česka (podle údajů za rok 2006). Nicméně mezi těmito subjekty mohou být zahrnuty i subjekty neaktivní, které jsou pouze zaregistrované k podnikání. Přesnější hodnocení podnikatelské aktivity je možné podle počtu subjektů registrovaných k platbě DPH – u těchto lze předpokládat, že jsou aktivní. Podnikatelská aktivita (měřena počtem subjektů registrovaných k platbě DPH), byla v roce 2005 v okrese Trutnov, stejně jako v předchozích letech, výrazně podprůměrná (hodnota 19,2), jedna z nejnižších v Česku. Nižší podnikatelská aktivita naznačuje menší ochotu obyvatel „riskovat“ a zajistit se v podstatě vlastními silami. Navíc, nižší míra podnikání může souviset také s vyšší úrovní nezaměstnanosti – zatímco na úrovni ČR podnikatelská aktivita nepřetržitě a rychle rostla, a to i v posledních letech, v okrese Trutnov byl pokles pomalejší a jeho zaostávání za národní úrovní se v podstatě zdvojnásobilo. Stejně tak pokles nezaměstnanosti byl v okrese Trutnov oproti národní úrovni v posledních letech pomalejší. Obyvatelstvo okresu Trutnov tak patrně více spoléhá na záchrannou sociální síť spíše než na vlastní schopnosti a síly (podobně je tomu například i v okresech severozápadních Čech). Vzhledem k atraktivním podmínkám pro cestovní ruch může být tento výsledek do určité míry překvapující, a to i ve srovnání se sousedními okresy Semily či Jablonec nad Nisou. Toto srovnání a postavení Trutnova může naznačovat také potenciál pro veřejnou podporu a možnost řešení situace na trhu práce.

Obrázek 3: Počet registrovaných subjektů k DPH na 1 000 obyvatel v okresech ČR, 2005

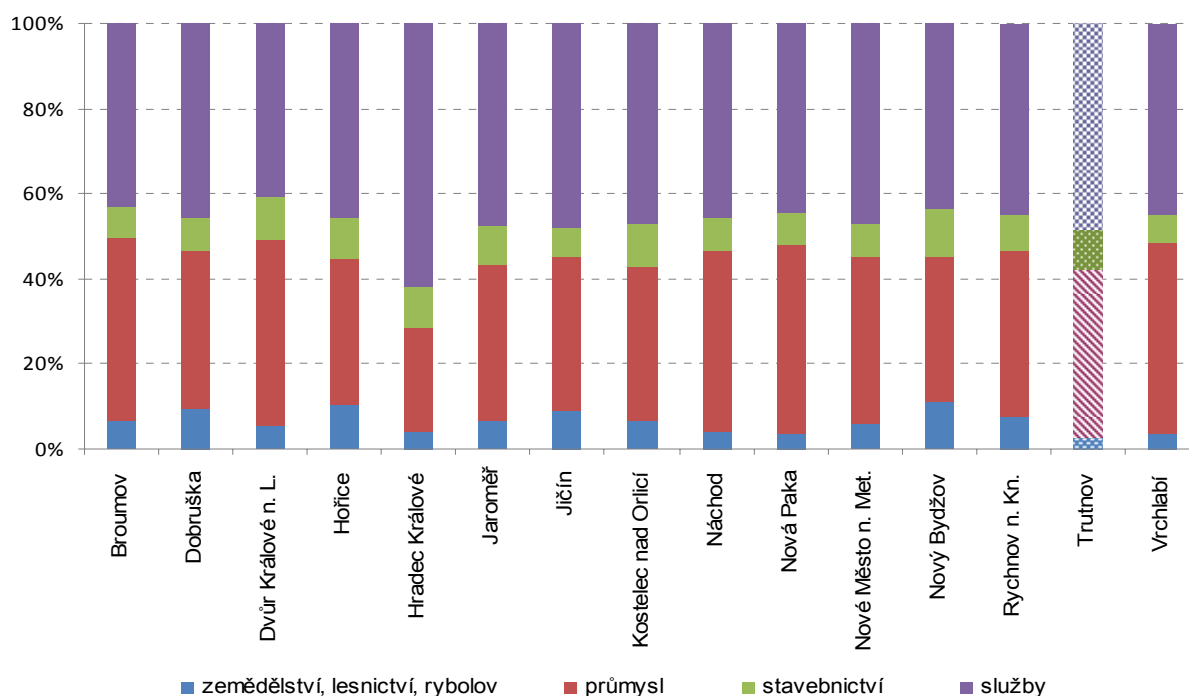
Poznámka: průměr ČR = 29,5

Nejčastěji registrovaná právní forma jsou soukromí podnikatelé podnikající podle živnostenského zákona, která představuje v okrese i městě Trutnov zhruba 75 %. Tento podíl je asi o 4 procentní body vyšší ve srovnání s krajským průměrem. Ve většině případů se bude jednat jen o drobné podnikatele, pravděpodobně často podnikající pouze jako vedlejší příjem, či dokonce zcela neaktivní, což vyplývá ze srovnání s úrovní podnikatelské aktivity na obrázku 3.

Struktura ekonomiky ve městě Trutnov

V rámci Královéhradeckého kraje patří ORP Trutnov (který je možné ztotožnit s pracovním mikroregionem) podle odvětvové struktury ekonomiky k relativně „průměrným“ regionům. Podle výsledků SLDB 2001 zaujímal nejvyšší podíl na zaměstnanosti v regionu sektor služeb, následován průmyslem s mírně vyšším podílem než krajský průměr. Podíl zemědělství byl nejnižší mezi regiony kraje, pouhých 2,9 % (viz graf).

Graf 14: Odvětvová struktura zaměstnanosti podle ORP Královéhradeckého kraje (SLDB 2001)

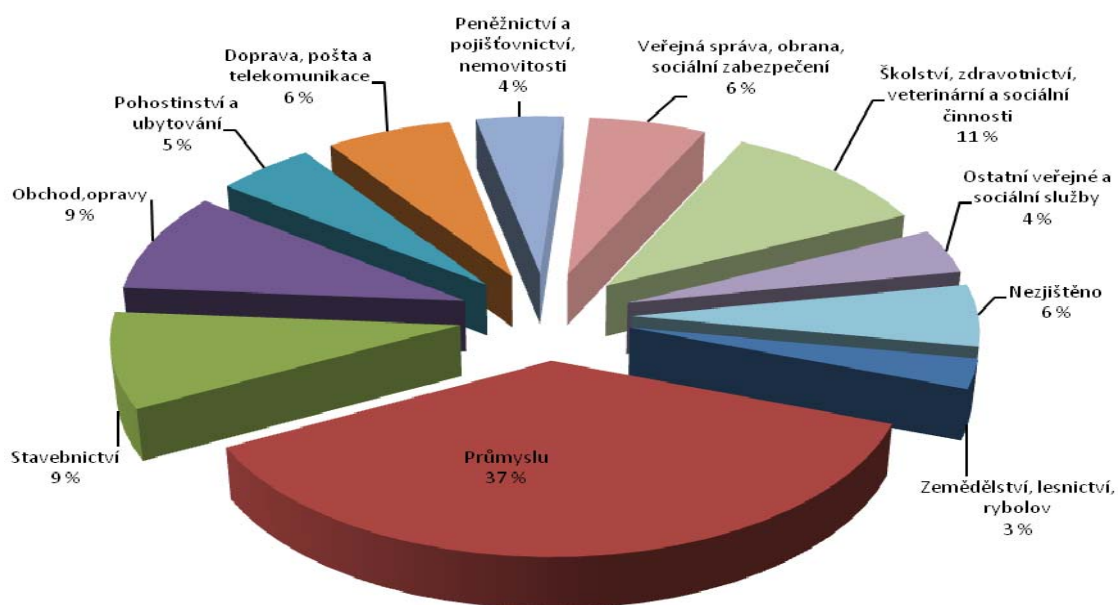

Zdroj: Správní obvody obcí s rozšířenou působností - Královéhradecký kraj 2004

Při podrobnějším pohledu na ekonomickou strukturu regionu Trutnov je patrné, že podíl sektoru veřejných a progresivních služeb je poměrně shodný. Oproti kraji je zde mírně vyšší podíl zaměstnanosti v odvětví pohostinství a ubytování a také v odvětví stavebnictví. Ekonomická struktura samotného města je velmi obdobná a Trutnov je tak možné považovat za obslužné-průmyslové regionální centrum. Další potenciál pro rozvoj patrně nabízí sektor služeb, i s ohledem na potenciál regionu a zatím relativně nízkou míru podnikatelské aktivity – právě v sektoru tržních služeb také převažují menší subjekty (podniky). Zde ovšem existuje silná podmíněnost vývojem disponibilních příjmů domácností a počtem návštěvníků města Trutnov v průběhu celého roku. V rámci zpracovatelského průmyslu, jsou nejvýznamnějšími odvětvími výroba elektrických a optických přístrojů a textilní výroba. Obě odvětví mají významnou roli také v rámci zpracovatelského průmyslu Královéhradeckého kraje. V rámci těchto odvětví je třeba zaměřit se na aktivity s vyšší přidanou

hodnotou a využití moderních technologií a postupů při výrobě, stejně jako neustálou snahu zavádět (i menší) inovace.

Graf 15: Podíl zaměstnaných v jednotlivých odvětvích, ORP Trutnov 2001

Zdroj: SLDB 2001

Tabulka 18: Přehled ekonomických subjektů podle OKEČ (k 31. 7. 2008)

	Město Trutnov	
	Počet	Podíl v %
Zemědělství, lesnictví a rybářství	203	3,3 %
Průmysl	809	13,0 %
Stavebnictví	879	14,1 %
Obchod, doprava, peněžnictví, tržní služby	3 533	56,7 %
Veřejná správa, školství, zdravotnictví a sociální služby	232	3,7 %
Ostatní	574	9,2 %
Celkem	6 236	x

Zdroj: Registr ekonomických subjektů ČSÚ

6.3 Zahraniční investice

Z hlediska celkového objemu PZI, které přitekly do okresů Královéhradeckého kraje, patří okres Trutnov spíše pod průměrnou úroveň kraje. Nicméně z tabulky je patrné, že postavení okresů je poměrně nestálé – důvodem je definice PZI, která zahrnuje do jejich objemu i reinvestovaný zisk. V případě jeho reinvestice v zahraničí se může celkový stav PZI dokonce snížit. V Královéhradeckém kraji se tak v posledních letech stalo, včetně okresu Trutnov. Tento vývoj může být hodnocen spíše negativně, neboť naznačuje, že zahraniční investoři nemají takový zájem rozvíjet svou investici zde, ale svůj „lokální“ zisk investují do jiných poboček lokalizovaných v zahraničí. Důležité je tedy v tomto případě motivovat investory tak, aby měli o lokalitu zájem i nadále a svou investici zde rozvíjeli. Zde

může určitým dílem přispět i samo město⁹, ač pro investory mohou být důležité i faktory na národní úrovni.

Tabulka 19: Stav PZI na obyvatele (v tis. Kč) ve vybraných okresech a Královéhradeckém kraji

	r. 1998	r. 2000	r. 2002	r. 2003	r. 2004	r. 2005	r. 2006	2006/ 1998
Hradec Králové	9,1	34,3	61,7	50,7	50,8	40,2	32,3	3,54
Jičín	25,5	44,2	52,7	57,7	51,2	83,3	68,6	2,69
Náchod	11,4	25,6	17,2	20,0	22,4	29,9	28,3	2,47
Rychnov nad Kněžnou	31,5	28,9	44,8	62,0	70,0	55,3	44,1	1,40
Trutnov	18,8	24,7	28,3	38,3	48,2	33,0	36,5	1,95
Královéhradecký kraj	17,3	31,0	41,6	44,3	47,2	44,7	39,3	2,27
průměr Česka za okres	41,7	79,6	114,2	113,8	164,6	145,7	162,3	3,90

Zdroj: ČNB

Jednou z větších investic v Trutnově byla investice společnosti Siemens Nízkonapěťová spínací technika, která byla v roce 2005 podpořena také prostřednictvím programu investičních pobídek. Společnost (koncern) Siemens je v regionu přítomna ještě prostřednictvím společnosti mdexx Magnetronic Devices, s.r.o., která zde zahájila svou činnost v oblasti výroby transformátorů, napájecích zdrojů, tlumivků a filtrů v roce 2004. Další významnou investicí byla investice společnosti Tyco Electronics, která je v ČR aktivní od roku 1997 (resp. 1993) a své hlavní sídlo a výrobní závod má v Kuřimi.

6.4 Průmyslová zóna města Trutnov

V roce 2002 město Trutnov připravilo dokument s vytipovanými a popsány pozemky dostupnými jako potenciální průmyslové zóny. Celkem se jedná o 6 lokalit, o celkové rozloze více než 500 tisíc m². Od roku 2004 je v přípravě průmyslová zóna Krkonošská o rozloze 22,5 ha. Tato průmyslová zóna nachází na zelené ploše podél komunikace I/14 Krkonošská. Zóna je v přípravné fázi, již bylo vydáno stavební povolení na inženýrské sítě pro napojovací body, na kruhovou křižovatku a na přístupovou komunikaci. Při vstupu budoucích investorů do území bude provedena dohoda o způsobu realizace přístupové komunikace a vodohospodářských objektů (vodovod, splašková kanalizace, dešťová kanalizace, retenční nádrž). Výstavba uvedených objektů může být zahájena již v roce 2009.

Shrnutí

- **Ekonomika města Trutnov je charakteristická poměrně diverzifikovanou strukturou rozdělenou téměř shodným dílem mezi odvětví průmyslu a služeb. V průmyslu zatím dominují spíše tradiční odvětví, ale investovalo zde i několik zahraničních podniků, které patří ve městě k největším zaměstnavatelům.**
- **V sektoru služeb jsou v podstatě shodně zastoupeny služby veřejné a tržní, v nichž nad krajským průměrem mírně vystupuje odvětví pohostinství a ubytování.**

⁹ Z dostupných dat není zřejmé, jaký je přesný vývoj investic ve městě Trutnov, nicméně data za okres i kraj naznačují, že investice zahraničních firem nemusí mít pro místní ekonomiku tak silné pozitivní dopady. Zkušenosti představitelů města mohou ohodnotit z tohoto pohledu i investice lokalizované přímo zde.

- Ekonomice dominují spíše menší podniky do 20 zaměstnanců, pouze 9 podniků má více než 250 zaměstnanců. Podnikatelská aktivita je v regionu výrazně podprůměrná a s dobrými předpoklady v především v oblasti cestovního ruchu tak skýtá potenciál pro rozvoj.

7 Kvalita života

7.1 Sociální oblast

Cíle kapitoly

- *Jaká je dostupnost sociálních služeb v Trutnově a jaké jsou hlavní nedostatky těchto služeb, případně jaké služby ve městě chybí?*
- *Jaké jsou hlavní cílové skupiny obyvatelstva, na které se soustředí pozornost?*
- *Existuje ve městě lokalita, ve které by docházelo ke kumulaci většího počtu sociálně-patologických jevů?*

Přestože město nemá zpracován vlastní Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb, má na místní úrovni vcelku dobře nastavenou a pragmaticky strukturovanou síť poskytovatelů sociálních služeb a jasnou představu o hlavních cílových skupinách, na které je soustředěna hlavní pozornost. Město Trutnov bylo zapojeno do projektu "Standardizace procesu komunitního plánování na území Královéhradeckého kraje", který byl spolufinancován jednak z ESF a dále pak ze státního rozpočtu České republiky a z Královéhradeckého kraje. Město Trutnov patří prostřednictvím svých příspěvkových organizací mezi klíčové subjekty zajišťující sociální služby ve městě a okolí v rámci SO ORP. Dále v této oblasti působí řada nevládních neziskových organizací. Mezi klíčové cílové skupiny, na které tyto subjekty zaměřují své aktivity, jsou:

- **senioři** ... klíčové pro tuto skupinu je zajištění pečovatelské služby, zajištění lepší dostupnosti bytových služeb pro seniory, lepší provázanost sociální a zdravotní péče
- **zdravotně postižené osoby** ... klíčové v této oblasti je zajištění dostupnosti kvalitních služeb pro různé skupiny osob se ZP, rozvíjet spolupráci s neziskovým sektorem v této oblasti
- **rodiny s dětmi v krizových situacích** ... hlavní aktivity jsou zaměřeny na prevenci sociálně patologických jevů mezi dětmi, pomoc rodinám se zdravotně handicapovanými dětmi, podpora volnočasových aktivit, zajištění azylového bydlení
- **osoby ohrožené sociálním vyloučením** ... pozornost je soustředěna na prevenci v oblasti sociálně patologických jevů, dále pak na aktivity, které pomáhají těmto osobám při návratu do společnosti

Město je zřizovatelem třech poskytovatelů služeb sociální péče:

- a. **Domov důchodců Trutnov** (Dělnická ul.) ... stávající domov pro seniory s kapacitou 36 lůžek je příspěvkovou organizací města. Aktivity jsou zaměřeny na služby pro seniory jako např. ubytování, stravování, zdravotní péče ošetrovatelská a pečovatelská, lékařská péče, společenské, zájmové, aktivizační a sociálně terapeutické činnosti a další
- b. **Domov pro seniory Trutnov** (Humlův Dvůr) ... toto zařízení je v současné době ještě ve výstavbě, bude součástí výše zmíněné příspěvkové organizaci. Zahájení provozu se předpokládá v 1.čtvrtletí 2009 a kapacita bude cca 93 lůžek.
- c. **Stacionář pro zdravotně oslabené a tělesně postižené Trutnov** ... příspěvková organizace města, která má celkem dvě pracoviště zaměřené na následující cílové skupiny:
 - ... pracoviště Kryblická – nabízí cílené, pravidelné a systematické ambulantní služby dětem předškolního věku se zdravotním oslabením, s kombinovaným (mentálním, tělesným a smyslovým)

postižením v oblasti lehké a středně těžké mentální retardace, osobám s diagnosou DMO, které nemohou být zařazeny do běžné mateřské školy,

... pracoviště Náchodská – nabízí služby osobám starším 18 let s kombinovaným (mentálním, tělesným a smyslovým) postižením v oblasti lehké a středně těžké mentální retardace, osobám s diagnosou DMO, které ukončily proces vzdělávání ve speciálních školských zařízeních a žijí u svých rodin

- d. **Pečovatelská služba Trutnov** – organizace poskytuje služby občanům, kteří dosáhli věku rozhodného pro přiznání starobního důchodu, osobám s invalidním důchodem, kteří z důvodu zdravotního stavu, vysokého věku nebo ztráty soběstačnosti nejsou schopni si sami obstarat nutné práce v domácnosti a další životní potřeby, dále rodiny s dětmi, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby.

Ve městě Trutnov je k dispozici celkem 7 domů s pečovatelskou službou s celkovou kapacitou 258 bytů z toho 17 bytů je bezbariérových a jeden dům se 7 byty pro zdravotně handicapované s bezbariérovým přístupem.

Aktivně v oblasti sociálních a zdravotních služeb působí ve městě a okolí v rámci SO ORP příspěvkové organizace zřízené Královéhradeckým krajem, obcemi, nevládní neziskové organizace:

Tabulka 20: Přehled ostatních zařízení poskytujících sociální a zdravotní služby v trutnovském regionu

Název organizace	Poskytovaná služba
Most k životu, o.p.s. – Město Trutnov je jedním ze zakladatelů této neziskové organizace http://www.mostkzivotu.cz	• zajištění rekvalifikace a vzdělávání • poskytování ubytování ženám a jejich dětem v azylovém domě • psychická podpora v krizových situacích • centrum denních služeb • chráněná dílna
Občanské sdružení "Malý princ" – Úpice http://www.malyprinc.org	• osobní asistence • pečovatelská a ošetrovatelská služba
Oblastní charita Trutnov http://www.charitatrutnov.cz	• odborné a specifické sociální poradenství
Centrum pro zdravotně postižené Královéhradeckého kraje - pobočka Trutnov , Horská 5, http://www.czphk.cz ,	• odborné a specifické sociální poradenství
SONS – Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých , Horská 5, http://www.sons.cz	• odborné a specifické sociální poradenství
SPCCH – Svaz postižených civilizačními chorobami , Horská 5, http://www.spcch.cz	• odborné a specifické sociální poradenství
JOZP – Jednotná organizace zdravotně postižených , Horská 5	• odborné a specifické sociální poradenství
SNN – Svaz neslyšících a nedoslýchavých , Horská 5	• odborné a specifické sociální poradenství
STP – Svaz tělesně postižených , Horská 5	• odborné a specifické sociální poradenství
RIAPS - Regionální institut ambulantních, psychosociálních služeb Trutnov http://www.riaps.cz/	• ambulance – dětská psychiatrie, dospělá psychiatrie, klinická psychologie, psychologie • manželské a rodinné poradenství • kontaktní centrum pro uživatele návykových látek - poradenství, asistenční služba, výměnný program, hygienický, potravinový (a vitamínový servis, zprostředkování zdravotního ošetření a léčby, anonymní testování na HIV • nízkoprahové zařízení pro mládež do 14 do 19 let • terénní program pro uživatele návykových látek
Český červený kříž – oblastní spolek Trutnov	• domácí péče "Alice"

http://www.cck-trutnov.cz	• ambulantní rehabilitace • vzdělávací aktivity (Akademie 3. věku)
Klub vozíčkářů Trutnov http://www.trutnov.cz/vozik	• doplňkové aktivity pro osoby se zdravotním handicapem
Středisko rané péče Liberec – nemají v Trutnově sídlo, pouze do města zajiždí www.ranapece.cz	• terénní a poradenská služba
Diakonie Broumov, středisko Úpice http://www.volny.cz/zizkov.kontakt	• azylové bydlení pro muže, ošacení
Ústav sociální péče Hajnice – barevné domky http://www.usphajnice.com	• poskytování sociálních služeb osobám s mentálním postižením • služby domova pro lidi se zdravotním postižením • služby chráněného bydlení
Ústav sociální péče pro mládež ČTYŘLÍSTEK Markoušovice http://www.markousovice.cz	• poskytování sociálních služeb osobám s mentálním postižením (týdenní stacionář)
Rehamedica Žacléř, Pečovatelská služba města Úpice, Rtně v Podkrkonoší, Dům s pečovatelskou službou, Svoboda nad Úpou (smluvně zajišťuje i pro Mladé Buky, Janské Lázně, Horní Maršov)	• pečovatelské služby
Domov důchodců Tmavý Důl - www.ddtmavydul.cz Domov důchodců Pilníkov - www.ddpilnikov.cz Domov důchodců Lampertice http://web.quick.cz/ddlampertice	• služby pro seniory (ubytování, stravování, zdravotní péče ošetrovatelská a pečovatelská, lékařská péče a další

Zdroj: Městský úřad Trutnov, odbor sociálních věcí, školství a zdravotnictví

Navazující a doplňkové služby pro různé cílové skupiny poskytuje celá řada neziskových subjektů ve městě a jeho okolí, například Mateřské centrum Karolínka (www.volny.cz/oskaro/index.htm), Mateřský klub „Želvička“ při ZŠ Mládežnická (www.zelvicka.webnode.cz), Klub osamělých matek (www.trutnov.cz/kom), dále pak organizace zajišťující volnočasové aktivity pro děti, mládež i dospělé – Středisko volného času (www.svctrutnov.cz), Chobotnice školní klub při ZŠ Mládežnická (<http://chobotnice.webnode.com>), Klub zájmové činnosti Eldorado při ZŠ Mládežnická (<http://mujweb.atlas.cz/zabava/eldorado>), Dům kultury Trutnov (www.dktrutnov.cz), Občanské sdružení Klíč (www.osklc.cz) a další.

7.2 Zdravotní péče

Cíle kapitoly

- Jaká je dostupnost zdravotních služeb v Trutnově a jaké jsou hlavní nedostatky těchto služeb, případně jaké služby ve městě chybí?

Ve městě Trutnově je dostatečná základní infrastruktura a kapacita pro poskytování lékařské péče. Ve městě působí Oblastní nemocnice Trutnov, která je od 1.1. 2004 akciovou společností a jejím jediným akcionářem je Královéhradecký kraj. Nemocnice má kapacitu cca 390 lůžek na 21 odděleních. Nachází se zde 4 špičkově vybavené operační sály, moderní oddělení centrální sterilizace a zázemí. Budova sálů je podzemními i vzdušnými koridory napojena na ostatní oddělení nemocnice. V hlavní budově byly v návaznosti na operační sály vybudovány čtyři pokoje intermediální péče, dva dospívací pokoje a jednotka intenzivní péče včetně příslušenství. Nemocnice je nadregionálního charakteru se spádem

v některých oborech přes 120 000 lidí. Dostupnost jednotlivých zařízení je patrná z následující tabulky.

Tabulka 21: Zastoupení a dostupnost zdravotnických služeb v Trutnově, 2007

Zařízení	Počet
Nemocnice	1
Detašované pracoviště ambulantního zařízení	1
Detašované pracoviště nemocnice	1
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	1
Detašované pracoviště ostatního lůžkového zařízení	1
Samostatná ordinace praktického lékaře pro dospělé	14
Detašované pracoviště samostatné ordinace praktického lékaře pro dospělé	2
Samostatná ordinace praktického lékaře pro děti a dorost	6
Samostatná ordinace praktického lékaře - stomatologa	21
Detašované pracoviště samostatné ordinace praktického lékaře - stomatologa	1
Samostatná ordinace praktického lékaře - gynekologa	3
Detašované pracoviště samostatné ordinace praktického lékaře - gynekologa	2
Samostatná ordinace lékaře specialisty	32
Detašované pracoviště samostatné ordinace lékaře specialisty	5
Ostatní samostatná zařízení	18
Detašované pracoviště ostatního samostatného zařízení	1
Zařízení lékárenské péče (lékárny)	8
Detašované pracoviště střediska záchranné služby a rychlé zdravotnické pomoci	2
Transfusní stanice	1
Jesle	1

Zdroj: MOS, ČSÚ krajské zastoupení Hradec Králové, Krajský RIS – Královéhradecký kraj

Velké množství specializovaných ordinací je lokalizováno do budovy bývalé polikliniky – Poliklinika Masarykův dům. Ve městě také působí soukromé zařízení Sanatorium MUDr. Jaroslava Bílka s.r.o., které se zaměřuje na poskytování následné ošetrovatelské péče, včetně základní rehabilitační péče, součástí je také centrum pro léčbu chronických ran. V Trutnově také působí Sdružení ozdraven a léčeben okresu Trutnov, které nabízí pobyty pro děti do 15 let ve čtyřech zařízeních: Dětská ozdravovna (DO) Pec pod Sněžkou, DO Bedřichov - Špindlerův Mlýn, DO SV. Petr – Špindlerův Mlýn, DO Království – Dvůr Králové n.L.

7.3 Problémové lokality na území města

V roce 2006 byl dokončen projekt Ministerstva práce a sociálních věcí “Analýza sociálně vyloučených romských lokalit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti”. Jedním z významných výstupů projektu je Mapa sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených romských lokalit v ČR. V Královéhradeckém kraji bylo celkem 25 zkoumaných sociálně vyloučených romských lokalit ve 14 obcích, z toho jedna lokalita byla zkoumána také na území města Trutnov. Jednalo se o lokalitu označovanou jako ubytovna, která byla tvořená komplexem 12 montovaných domů - čtyři domy s jednopokojovými byty, osm budov s dvoupokojovými byty, tedy v tomto případě jde o spojení 2 buněk dohromady. Obyvatelé této lokality byli z 95 % romské národnosti. Areál ubytovny byl ve vlastnictví podnikatelského subjektu se sídlem v Náchodě. V loňském roce byl provoz ubytovny ukončen a nájemníci vystěhováni a bydlí v různých částech města. V tuto chvíli se na území města nenachází žádná další zóna většího charakteru, kde by docházelo ke kumulaci sociálně slabších osob a ke kumulaci sociálně-patologických jevů.

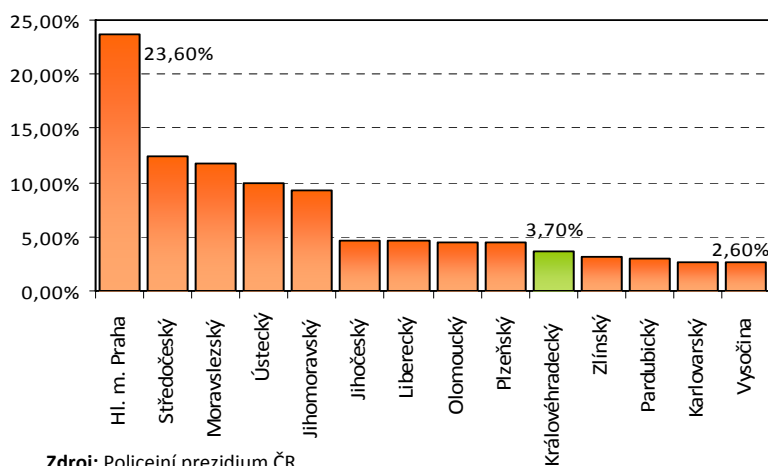
7.4 Bezpečnost

Cíle kapitoly

- Jaká je úroveň kriminality ve městě Trutnov ve srovnání s dalšími oblastmi Královéhradeckého kraje popřípadě Česka?

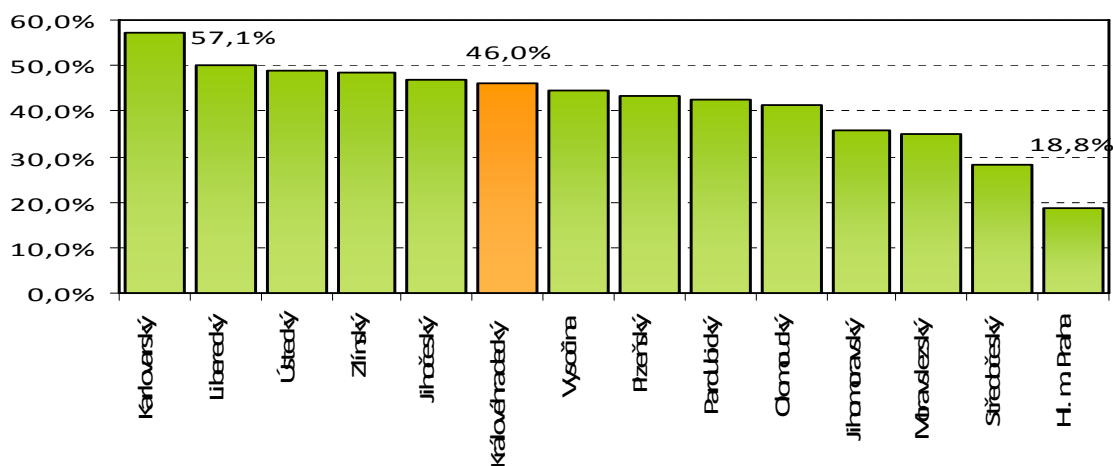
O bezpečnost obyvatel, ochranu majetku a veřejného pořádku se v Trutnově starají dvě bezpečnostní složky - Policie ČR a Městská policie. Královéhradecký kraj se v polovině roku 2008 pohyboval na desátém místě v celkovém počtu trestné činnosti v porovnání s ostatními kraji ČR a podle míry objasněnosti na šestém místě v podílu objasněných trestných činů na celkovém počtu trestných činů.

Graf 16 Podíl jednotlivých krajů České republiky na celkové kriminalitě kraje v první polovině roku 2008

Zdroj: Policejní prezidium ČR

Graf 17 Porovnání míry objasněnosti jednotlivých trestných činů v jednotlivých krajích za první pololetí roku 2008

Zdroj: Policejní prezidium ČR

Graf 18 Struktura trestných činů v okrese Trutnov

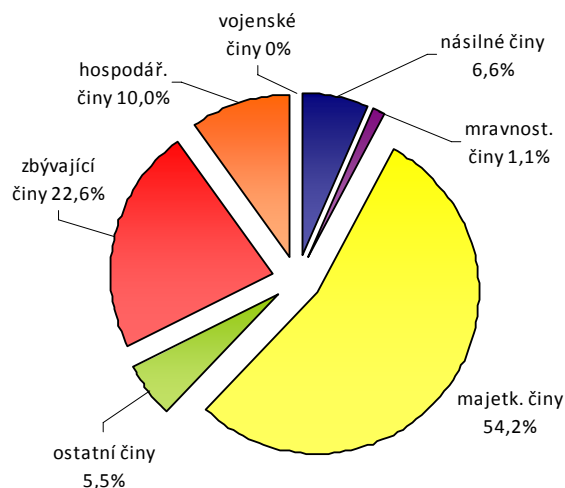
Podle údajů Policejního prezidia ČR patří okres Trutnov k okresu s nejvyšším počtem počtu trestných činů a na druhou stranu má nízkou míru objasněnosti, zejména u násilných trestných činů (cca 59 %). Okres Trutnov zaznamenal v první polovině roku 2008 nejvíce trestných činů v porovnání s ostatními okresy kraje. Podíl okresu na celkové kriminalitě Královéhradeckého kraje byl v polovině roku 2008 přibližně 27,8 %. Nejčastějšími typy trestných činů byly majetkové činy a to především prosté krádeže.

Pozitivním rysem je, že došlo k mírnému poklesu v porovnání se stejným obdobím roku 2007. Dále pak v okrese Trutnov je nejvyšší míra objasněnosti u mravnostních činů (81,5 %)

Ze statistiky městské policie vyplývá, že u dopravních přestupků došlo k poklesu v roce 2007 o 31 % v porovnání s rokem 2005. U ostatních přestupků bylo v roce 2007 o 24 % přestupků více než v roce 2005, ale o 1,3 % méně než v roce 2006.

Preventivní činnost zaměřujeme především do škol, včetně prevence v oblasti protidrogové scény a prevenci zaměřenou vůči seniorům. Provádí se oslovení cílových skupin, těžiště práce je při přednáškách na základních a středních školách a v domovech seniorů.

Městská policie monitoruje děj ve městě prostřednictvím městského kamerového monitorovacího systému. Vybudováním MKMS zvýšilo pocit bezpečí obyvatel, zvýšila se také úspěšnost zásahu policejních složek, zejména při krádežích, vloupáních, ničení majetku, jakož i proti osobám, které se dopouštějí jiného protiprávního jednání. Nezanedbatelný přínos má tento kamerový systém také z hlediska bezpečnosti a plynulosti silničního provozu. V současné době chce Městská policie dovybavit kamerovým sídlištěm sídliště ve městě.

Poznámka: Srovnávané období 1.1. – 31.8. 2008

Zdroj: Okresv České republiky v roce 2008 – Policejní

7.5 Vzdělávání

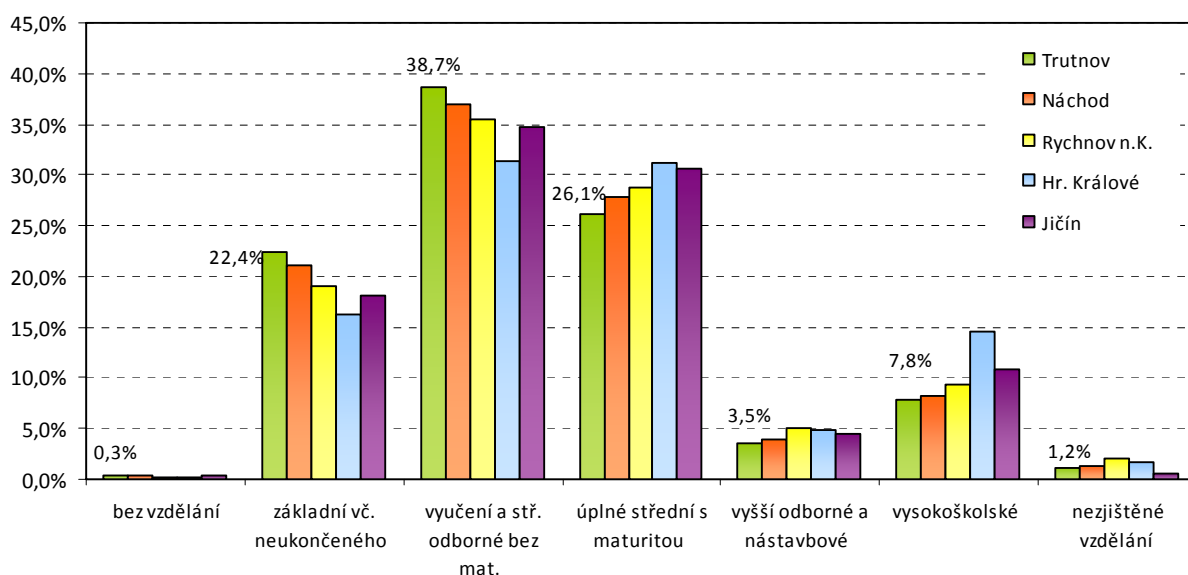
Cíle kapitoly

- Jaká je vzdělanostní úroveň v Trutnově?
- Jaké je vytížení mateřských a základních škol, budou jejich kapacity stačit pro budoucí vývoj?
- Jaká je struktura středního a vysokého školství ve městě?

Vzdělanostní kvalita pracovní síly v Trutnově je průměrná. Podle výsledků SLDB roku 2001 představoval podíl osob s ukončeným úplným středoškolským a vysokoškolským vzděláním mezi obyvateli nad patnáct let věku 37,4 %, což je nejnižší podíl v porovnání s ostatními okresními městy Královéhradeckého kraje (graf č. 18). Na druhou stranu mělo město vyšší zastoupení osob s vysokoškolským vzděláním (7,8 %) v porovnání s průměrným okresním zastoupením (5,9 %).

Úroveň vzdělanosti obyvatelstva města Trutnova se mezi posledními dvěma censy zvýšila. Mezi lety 1991 a 2001 došlo k velkému nárůstu středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva. Zlepšení kvality vzdělanostní struktury města v transformačním období svědčí o rozšíření nabídky učebních oborů a o vyšších nárocích pracovního trhu.

Graf 19: Obyvatelstvo podle stupně vzdělání (města, r. 2001)

Zdroj: SLDB 2001

Jesle

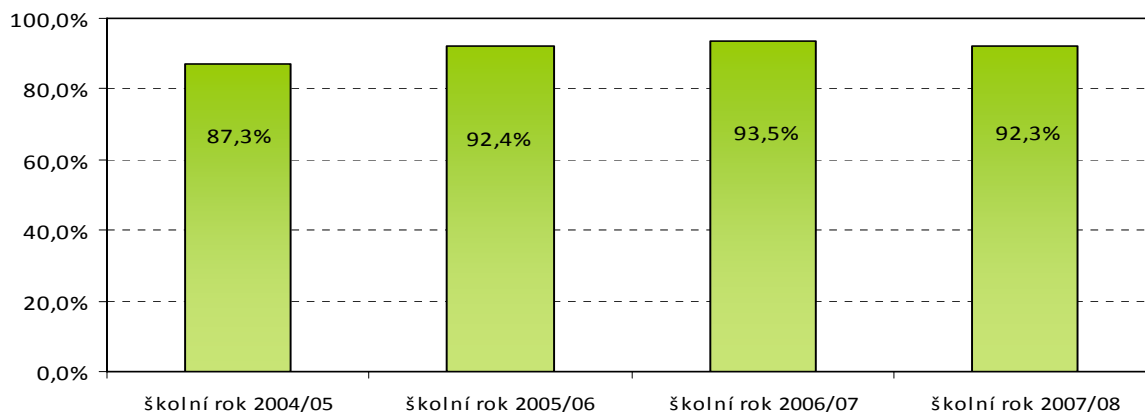
Město Trutnov je zřizovatelem Městských jeslí. Zařízení mohou navštěvovat děti od 6 měsíců do 3 let, v případě potřeby do 4 let. Kapacita je 50 dětí, které jsou rozděleny do 3 oddělení. V současné době je toto zařízení vytíženo téměř na 100 %.

Mateřské školy

Díky mírnému nárůstu porodnosti v posledních letech lze očekávat, že v následujících letech dojde k většímu nárůstu počtu dětí v MŠ. V současné době se vlivem změn v přiznávání rodičovského příspěvku (dle příslušných ustanovení zákona č. 117/1995 Sb. v platném znění) zvyšuje zájem také o předškolní vzdělávání dětí nedosahujících 3 let věku.

Ve školním roce 2007/2008 byla ve městě Trutnově celkem 1 mateřská škola s 10 pracovišti ve městě. Tento počet pracovišť se v posledních letech stabilizoval, v porovnání s rokem 2002 se snížil počet pracovišť o jedno. Od 1. 1. 2003 jsou jednotlivá pracoviště mateřských škol sloučena v jeden subjekt nazvaný Mateřská škola Trutnov. Celková kapacita subjektu je 907 dětí, přičemž v roce 2007/2008 byl vytížen na 92,3 %. V posledních třech letech se vytíženost Mateřské školy Trutnov jako celku pohybuje na více jak 90 %. Tato vytíženost platí také pro jednotlivá pracoviště, která jsou téměř všechna naplněna na víc jak 90 %.

Graf 20: Vytíženost jednotlivých pracovišť mateřské školy Trutnov v letech 2004 - 2008

Zdroj: MěÚ Trutnov, odbor sociálních věcí, školství a zdravotnictví

Lokalizace MŠ je znázorněna na následujícím obrázku 4. Z něho je patrné, že dostupnost MŠ ve městě je dobrá a jejich rozmístění odpovídá potřebám jednotlivých obydlých částí města.

Obrázek 4: Přehled MŠ zřizovaných městem Trutnov

Mateřská škola Trutnov:

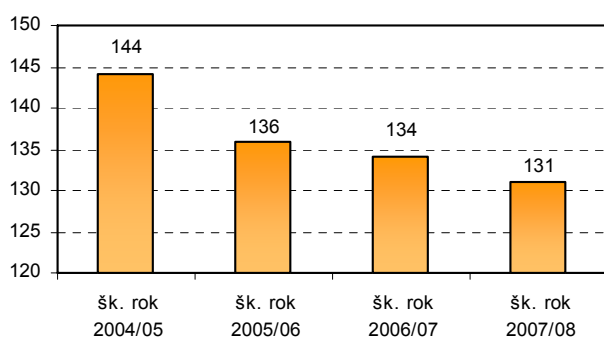
1. Delfínek - Gorkého
2. Stonožka - Benešova
3. Kytičky - Novodvorská
4. Dráček - Žižkova
5. Srdíčko - Horská
6. Čtyřlístek - Úpská
7. Sluníčko - Komenského
8. Duha - Tkalcovská
9. Pohoda - V domcích
10. Kulíšek - Voletiny

Zdroj: MěÚ Trutnov, Mateřská škola Trutnov

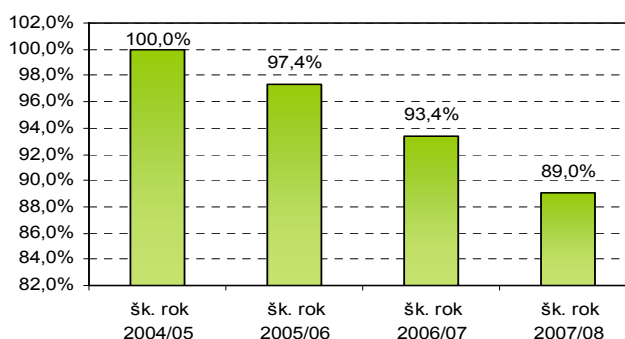
Základní školy

Ve městě působí celkem 7 základních škol, z toho jedna základní škola je pro žáky se specifickými poruchami učení (Základní škola pro žáky se specifickými poruchami učení, Trutnov 3, Voletiny 1). Speciální třídy se nacházejí také na dvou ZŠ a to na ZŠ Komenského a ZŠ V domcích. Celková kapacita všech ZŠ byla ve školním roce 2007/2008 4220 míst, dle informací odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví bylo ve školách zapsáno celkem 2794 žáků. Z uvedených čísel je zřejmé, že v minulých školních rocích bylo z celkové kapacity ZŠ využito pouze 66,2 %. V posledních letech dochází k poklesu jak u počtu tříd, tak u počtu zapsaných žáků (viz graf č. 20 a graf č. 21). Počty žáků stabilně klesají již od roku 2002 v téměř všech základních školách. Výjimku tvoří pouze Základní škola, Trutnov, Komenského 399, kde dochází každoročně k mírnému nárůstu počtu žáků. Stabilní počet žáků si udržuje také Základní škola pro žáky se specifickými poruchami učení, Trutnov 3, Voletiny 1.

Graf 21: Počet tříd na základních školách v letech 2004 – 2008

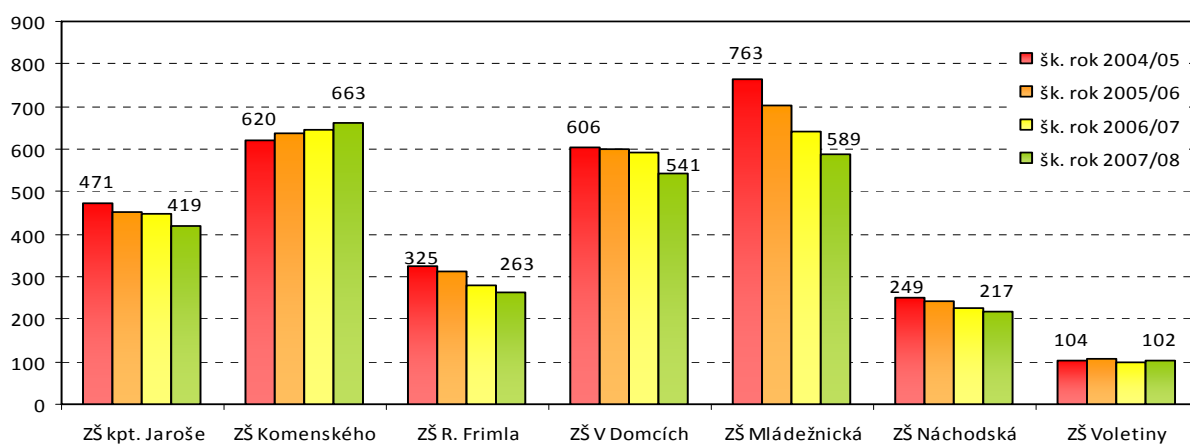

Graf 22: Podíl počtu žáků na základních školách v letech 2004 - 2008

Zdroj: MěÚ Trutnov, odbor sociálních věcí, školství a zdravotnictví

Graf 23: Podíl počtu žáků na základních školách

Zdroj: MěÚ Trutnov, odbor sociálních věcí, školství a zdravotnictví

Z výše uvedených demografických údajů lze odhadnout, že trend poklesu dětí na základních školách lze očekávat ještě v následujících letech přibližně do roku 2011. Od roku 2011 bude docházet k mírnému nárůstu počtu dětí, přičemž nejvyšší počet dětí v prvních třídách lze očekávat okolo roku 2015, kdy bude docházet ke kumulaci a v následujících letech bude docházet opět k poklesu počtu dětí nastupujících do prvních tříd. Tyto odhady mohou být do určité míry ovlivněny dvěma faktory. Jednak může počet žáků ovlivnit rozhodnutí rodičů posunout nástup dítěte do MŠ na 4 roky a do ZŠ

na 7 let a dále pak mohou být počty žáků navýšeny rostoucím počtem žáků dojíždějících do ZŠ z okolních obcí především v rámci SO ORP.

V Trutnově také působí Základní umělecká škola Trutnov, která nabízí vzdělávání ve dvou budovách na Krakonošově náměstí 73 a ve Školní ulici 151. ZUŠ je největší v trutnovském okrese, s nejširším výběrem studijních oborů (hudební, výtvarný, taneční i literárně - dramatický). Škola také nabízí studium pro dospělé a rozšířenou výuku pro žáky, kteří se hlásí na vyšší stupně uměleckých škol.

Speciální školy

Ve městě kromě výše zmíněné Základní školy pro žáky se specifickými poruchami učení, Trutnov 3, Voletiny 1 existují další dvě speciální zařízení poskytující vzdělání dětem a žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Obě tato zařízení jsou zřízeny Královéhradeckým krajem:

- Mateřská škola speciální, Trutnov, Na Struze 124 ... speciální mateřská škola pro 135 dětí s více vadami;
- Speciální základní škola a Mateřská škola, Trutnov, Horská 160 ... škola patří k největším speciálním školám Královéhradeckého kraje. Ve školním roce 2007/2008 navštěvovalo školu 95 žáků, výuka byla realizována do 10 tříd. Škola je rozdělena na 6 částí:

... Základní škola praktická – 1. – 9. ročník

... Základní škola speciální – pro žáky s různým postižením nebo s kombinovanými vadami, desetiletá školní docházka, dva stupně;

... Rehabilitační třída – pro žáky s různým postižením (mentální retardace, tělesné postižení, DMO, Downův syndrom), výuka probíhá podle předem vypracovaných učebních plánů, žáci mají individuální plán;

... Autisté – strukturovaný vzdělávací program pro autisty

... ZŠ a MŠ při nemocnici - Základní škola a Mateřská škola při nemocnici byla založena v roce 1957. Po 50 letech samostatné existence se rozhodnutím Rady Královéhradeckého kraje stala od 1. 1. 2008 součástí Speciální Základní školy a Mateřské školy, Trutnov

... Školní družina - je určena pro děti ZŠ praktické a ZŠ speciální

Obrázek 5: Přehled Základních a speciálních škol ve městě Trutnově

Zdroj: MěÚ Trutnov, Berman Group, www.mapy.cz

Volnočasové aktivity

Pro volnočasové aktivity mají děti a mládež k dispozici zařízení zřízené Městem Trutnov Středisko volného času Trutnov, které nabízí zájmové vzdělávání. Při Základní škole, Mládežnická 536, Trutnov 2 fungují školní kluby - Klub Zájmové Činnosti dětí a mládeže "ELDORÁDO", školní klub Chobotnice a mateřský klub Želvička. Dále při jednotlivých základních školách fungují školní družiny.

Střední školy

V Trutnově se nachází celkem 7 středních škol. U šesti z nich je zřizovatelem Královéhradecký kraj. Jedno zařízení je zřízeno soukromým subjektem – Střední odborná škola podnikatelská Trutnov. Dále zde působí 2 vyšší odborné školy, které byly zřízeny jako součást dvou středních škol ve městě.

⇒ Gymnázium, Jiráskovo nám. 325, Trutnov	http://www.gymnaziumtu.com/
⇒ Obchodní akademie, Malé náměstí 158, Trutnov	http://www.oatrutnov.cz/
⇒ VOŠ zdravotnická a Střední zdravotnická škola,
Procházka 303, Trutnov	http://www.szstrutnov.cz/
⇒ Střední průmyslová škola, Školní 101, Trutnov	http://www.spstrutnov.cz/
⇒ Střední odborná škola a Střední odborné učiliště,
Volanovská 243, Trutnov	http://www.sou-trutnov.cz/
⇒ Česká lesnická akademie Trutnov
- střední škola a vyšší odborná škola, Lesnická 9	http://www.slstrutnov.cz/

Střední školy v Trutnově nemají problémy s naplněním svých kapacit pro jednotlivé ročníky, přestože počet vycházejících žáků ze základních škol každoročně klesá. Výjimkou jsou pouze některé obory jako např. zdravotní asistent na VOŠ A SZŠ nebo mechanizátor lesní výroby na České lesnické akademii. Velký zájem o studium je zajištěn poměrně silnými proudy dojíždějících z okolních obcí a měst.

Vysoké školy

Na základě dohody mezi Českou lesnickou akademií v Trutnově a Českou zemědělskou univerzitou v Praze, Fakultou lesnickou a dřevařskou byl od roku 2006 otevřen bakalářský obor Provoz a řízení myslivosti. Forma studia je kombinovaná, studium trvá 3 roky a po úspěšném ukončení obdrží absolventi titul Bc.

Shrnutí

- Město má jasnou představu o jednotlivých cílových skupinách, na které bude zaměřovat aktivity v oblasti sociálních a zdravotních služeb
- Zdravotní a sociální služby jsou zajištěny především pro seniory a to na poměrně vysoké úrovni. Město Trutnov správně v posledních letech investovala do výstavby domů s pečovatelskou službou a výstavby nového domova pro seniory. Pozitivním rysem je také působení širokého spektra organizací, poskytujících seniorům různé služby a fungující vzájemná spolupráce.

- Ve městě není identifikována lokalita, ve které by docházelo ke kumulaci většího počtu sociálně-patologických jevů.
- Z hlediska bezpečnosti patří okres Trutnov k problematičtějším lokalitám v porovnání s ostatními okresy – nejvyšší počet trestných činů v kraji a poměrně nízká objasněnost. Mezi nejčastější trestné činy patří majetková trestná činnost a zejména prosté krádeže.
- Vzdělanostní struktura obyvatel města Trutnova se mezi censy let 1991 a 2001 výrazně zlepšila, v rámci Královéhradeckého kraje je stále spíše průměrná, přestože nabídka středních škol je poměrně dobrá a pestrá.
- Více než dostatečná je ve městě nabídka všech úrovní školních zařízení, zejména u mateřských a základních škol je však do budoucna nutno brát ohledy na měnící se věkovou strukturu a velmi pravděpodobný úbytek nových žáků (v současnosti se počet narozených dětí sice mírně zvyšuje, nicméně s ohledem na méně početné věkové skupiny 20-30 let bude dětí i nadále spíše ubývat).
- Okres Trutnov a především město má velmi dobře nastaven systém speciálního školství, které lze v České republice považovat za nadprůměrné.

8 Dopravní infrastruktura

Cíle kapitoly

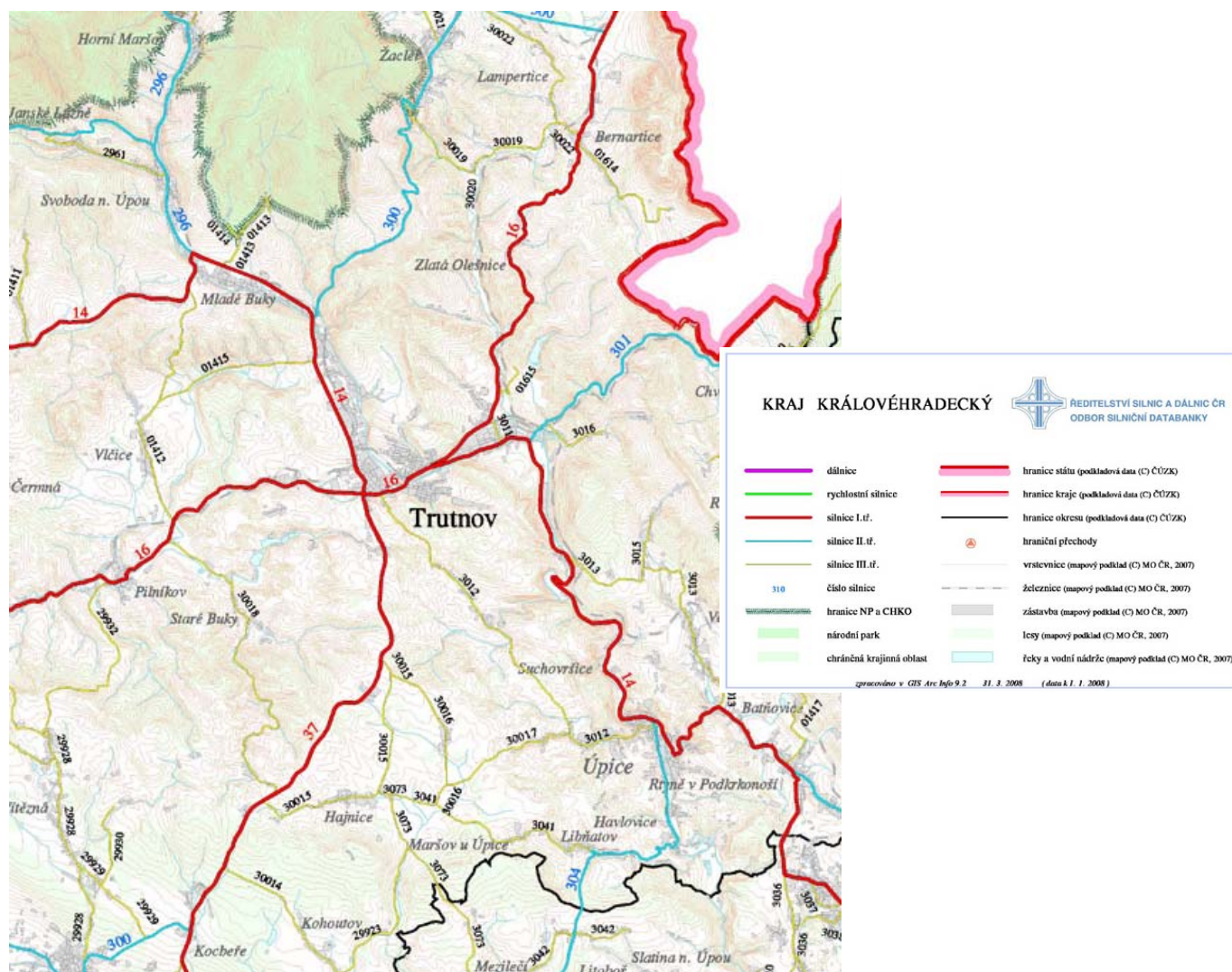
- Jaká je situace v oblasti vnitřní a vnější dopravy ve městě?
- Jaké jsou hlavní problémy silniční, městské, cyklistické dopravy a dopravy v klidu?

Z hlediska dopravy osob a nákladů je v současné době pro Trutnov rozhodující doprava silniční a železniční. Letecká, cyklistická, vodní a pěší doprava plní především účely rekreační, turistické nebo sportovní.

8.1 Silnice

Město Trutnov se nachází v průsečíku dvou významných státních silnic I. třídy a to I/14 ve směru Vrchlabí – Trutnov – Náchod a silnice I/16 ve směru Jičín – Trutnov - Královec. Severojižním směrem probíhá silnice II/300 Žacléř – Trutnov – Dvůr Králové n.L., severovýchodním pak silnice II/301 směr Adršpach – Police n. Metují. Celý systém je doplněn silnicemi III. třídy.

Obrázek 6 Silniční a dálniční síť v Královéhradeckém kraji k 1.1. 2008

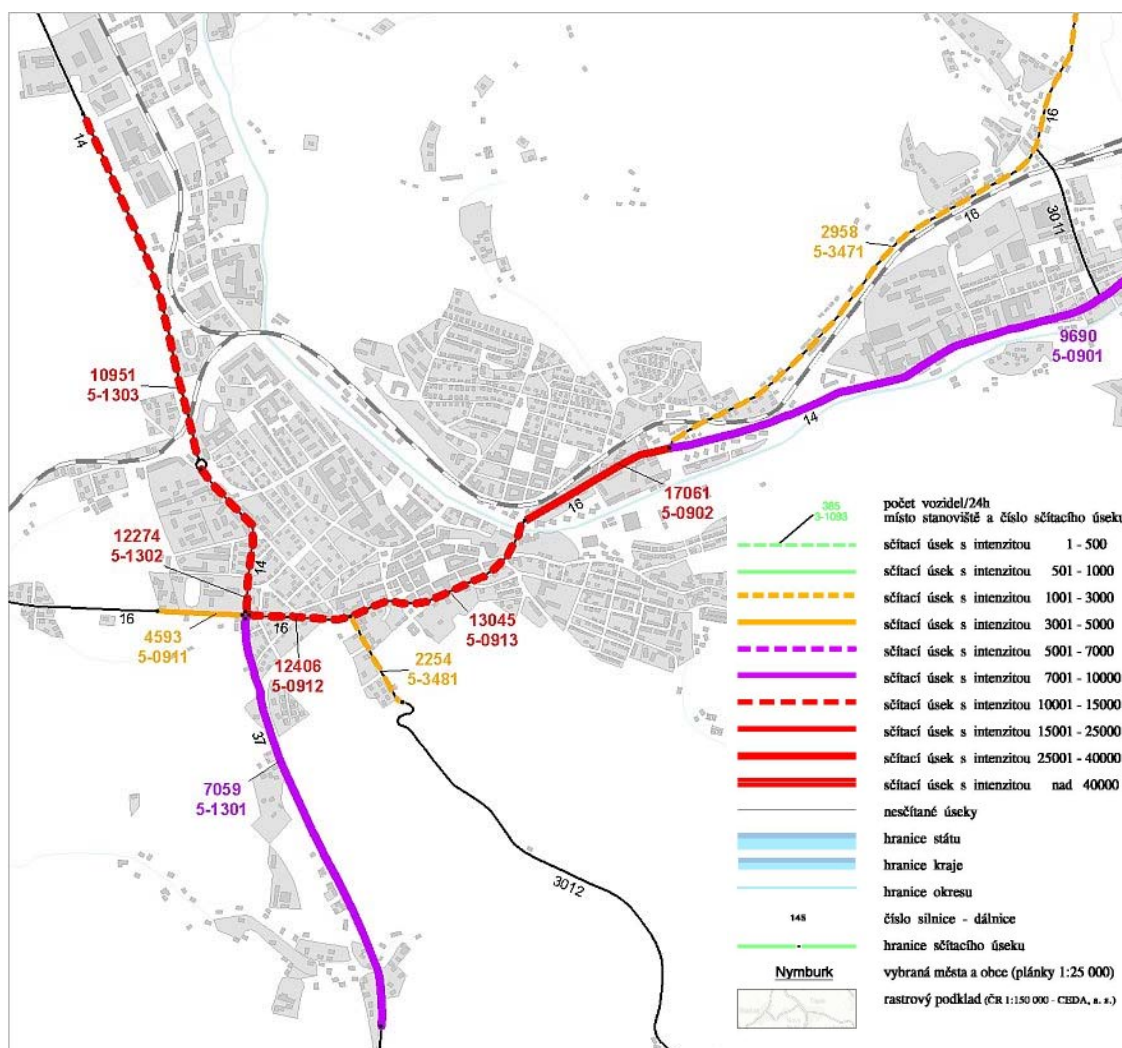
Zdroj: Ředitelství silnic a dálnic ČR, 2008

Obrázek 7 Intenzita dopravy na silnicích I třídy na Trutnovsku v roce 2005

Podle výsledků sčítání dopravy v roce 2005 je nejfrekventovanější z hlediska celoročního průměru centrální část města a úsek silnice č. 14 směřující z centrální části na Krkonoše (viz schéma *Intenzita dopravy na dálnicích a silnicích I. třídy*). Nejzatíženější je úsek ulice Polské a to od křižovatky s ulicí Na Struze až po křižovatku s Náchodskou ulicí (17 061 vozidel/24 hodin). Druhým nejfrekventovanějším úsekem je komunikace Na Struze – U Brány – Pražská až po křižovatku s ul. Úpickou (13 045 vozidel/24 hodin). Výrazné zatížení má také úsek křižovatky Husitská - Pražská - Volanovská (12 274 vozidel/24 hodin).

Obrázek 8: Intenzita dopravy ve městě Trutnov v roce 2005

Zdroj: Ředitelství silnic a dálnic ČR

Klíčovým problémem města Trutnova je nevyhovující vnější silniční napojení města. Dostupnost města automobilovou dopravou je velmi limitující pro další rozvoj ekonomiky. Město je zatíženo tranzitní dopravou, která je vedena přes město.

Jediné řešení této situace spočívá v dostavbě dálnice D11 až ke státní hranici s Polskem. Podle plánů Ředitelstva silnic a dálnic z roku 2005 měla být dokončena stavba úseku Jaroměř Trutnov v roce 2009, což se díky neustálým prodlevám a problémům nepodaří. V tuto chvíli dálnice končí před Hradcem Králové. Poslední údaje Ředitelství silnic a dálnic (květen 2008) uvádí, že k zahájení výstavby úseku dálnice D11 Jaroměř – Trutnov a Trutnov – státní hranice dojde v roce 2011.

8.2 Železniční tratě

Ve stanici Trutnov – hlavní nádraží končí celkem 5 železničních tratí:

- ... 040 Chlumec nad Cidlinou – Stará paka – Trutnov a zpět
- ... 032 Jaroměř – Trutnov a zpět
- ... 043 Žacléř – Trutnov a zpět

... 045 Svoboda nad Úpou – Trutnov a zpět

... 047 Teplice nad Metují a zpět

České dráhy připravily projekt elektrifikace trati 032 Jaroměř – Trutnov hl. nádraží. Ministerstvo dopravy zařadilo tento projekt mezi TOP projekty pro operační program Doprava, Prioritní osa 3.

V roce 2007 byla zahájena příprava projektu IREDO Krkonoše, který je postupně zaváděn do praxe od září 2008. Území, které je v projektu řešeno, zahrnuje Trutnovsko, Hostinsko a Vrchlabsko. Součástí projektu je optimalizace autobusových a vlakových spojů, tak aby nedocházelo k souběhu, zapojení malokapacitních autobusů do dopravy, zajištění provázanosti dopravních systémů železniční, dálkové, regionální a městské dopravy mezi sebou atd. Koordinátorem projektu je firma OREDO – organizátor regionální dopravy v Královéhradeckém kraji.

Trutnovské nádraží se může pyšnit krásnou budovou, která v letošním roce byla vybrána v rámci druhého ročníku soutěže o nejkrásnější nádraží jako nejhezčí výpravní budovu v České republice. Budova prošla v minulých letech rozsáhlou rekonstrukcí, kterou provedly České dráhy společně s Městem Trutnov.

8.3 Doprava v klidu

Parkování ve městě je řešeno v okolí centrální zóny, kde se nachází celkem čtyři placené zóny parkování s parkovacími automaty. Do první a druhé zóny patří parkoviště přímo v centru města, která jsou určena především pro krátkodobé parkování, a mají proto i dražší tarif, do třetí a čtvrté pak parkoviště mimo samotné centrum, kde je stání vozidel preferováno nižší cenou parkovného. Dle informací tyto parkovací místa však postupně přestávají kapacitně stačit pro potřeby návštěvníků i podnikatelských subjektů. Město je po finanční stránce schopno zajistit několik parkovišť. Cílem města je najít investora, který zajistí výstavbu podzemních garáží, popřípadě parkovacího domu. Pro tuto výstavbu má město zajištěn jako rezervu pozemek v prostoru parkoviště u pivovaru v ulici Křížkova. Pro dopravu v klidu lze vyvodit několik následujících závěrů:

- Parkování se postupně stává problematickou oblastí dopravního systému v Trutnově.
- Deficit parkovacích ploch je pocítován ve vnitřním městě a následně v těsném okolí, kde se promítá situace z centra města.
- Kromě městského centra trpí nedostatkem parkovacích ploch také sídliště, kde jsou možnosti odstavných a parkovacích ploch v zásadě limitovány stávajícím uspořádáním komunikační sítě. Na sídlištích se nedostává také míst pro odstavování vozidel v garážích.
- Určitým řešením je výstavba kapacitního objektu hromadných garáží nadzemních či podzemních prostřednictvím investora.

8.4 Hromadná doprava

V současné době zajišťuje provoz městské hromadné dopravy v Trutnově dopravce OSNADO spol. s r.o., následnická organizace krajského státního (do r. 1988 národního) podniku ČSAD Hradec Králové, dopravního závodu 502 Trutnov. Dopravce sídlí na adrese Nádražní 501, Svoboda nad Úpou, v

Trutnově má odstavňou plochu v Ječné ulici ve čtvrti Poříčí. Původní dopravní závod v Polské ulici 34 ustoupil v roce 2004 stavbě prodejny potravin LIDL. Provoz městské hromadné dopravy je zajišťován na sedmi autobusových linkách.

Městská doprava v Trutnově se v letech 2005 - 2007 stala moderním prostředkem pro cestující, kteří jí denně využívají. Byl zaveden nový systém odbavování, který se v dnešní době stále více prosazuje i ve větších městech. Systém je založen na bezkontaktních elektronických čipových kartách, které umožňují nahrání jakéhokoliv časového jízdného i hotovosti do elektronické peněženky.

Bylo spuštěno akustické hlášení zastávek pomocí systému GPS, vozový park rozšířila v roce 2005 nová Karosa B961E s elektronickými informačními panely, dále pak v roce 2006 první nízkopodlažní autobus a také první městský autobus s pohonem stlačeným zemním plynem - vůz Karosa Citelis 18M. V této době také započalo zavádění nového, výraznějšího typu zastávkového označníku. Městská doprava se snaží být kvalitní konkurencí pro individuální. V následujících letech se počítá s dalšími investicemi do rozvoje a zlepšení systému MHD. Problémem

Trutnova je, že kolem centra města je několik čtvrtí, které jsou moc blízko na to, aby sem mohly být zavedeny vlastní samostatné linky MHD, na druhou stranu jsou však tyto lokality poměrně daleko pro pěší z centra. Dosud je problém řešen tak, že i do těchto oblastí MHD zajíždí, ale pouze několikrát za den. Městská hromadná doprava má poměrně značný potenciál pro získání nových cestujících pomocí zpřehlednění provozu a zkrácení intervalů.

8.5 Cyklistická doprava

Město Trutnov a zejména jeho okolí nabízí ideální podmínky pro cykloturistiku. Město si proto nechalo v roce 2005 zpracovat Studii cyklotras v Trutnově a okolí (r. 2005). V rámci této studie byl zmapován stávající stav cyklostezek a cyklotras ve městě a jeho okolí a dále pak byly navrženy konkrétní aktivity pro vybudování kvalitní infrastruktury pro cyklistickou dopravu. Řada cyklotras má přiděleno sice číslo Klubu českých turistů, ale trasy jsou v nejrůznějším stavu vhodnosti, potřebnosti a vyznačení. Velmi často jsou v mapách uváděny mnoho let, ale v realu chybí vyznačení v terénu nebo je nedostatečné.

V rámci studie je řešeno celkem osm různých úseků pro případné cyklotrasy. Seznam je:

- ... Starý Rokytník, Bohuslavice
- ... Památky bojiště r.1866 (možnosti rozšíření stávající CT)
- ... Trutnov Poříčí, Petřkovice
- ... propojení stávajících CT č.4209 a 4091 s CT Mikroregionu Žacléřsko (Debrnská)
- ... zakončení CT č.4081 v Trutnově (včetně možného propojení či prodloužení do směru Peklo)
- ... napojení z Trutnova (H. St. Město) cyklotrasou na CT Krnap č.26B
- ... Trutnov, Peklo, Břecštejn (Hrádeček)
- ... Trutnov, Staré Buky

V současné době připravuje město podklady a dokumentaci pro vybudování celkem dvou úseků Cyklostrasy KČT č. 22 Trutnov-Poříčí - úsek cyklostezky. Tyto úseky by měly být zrealizovány do roku 2011.

V řadě případů je napojení na stávající trasy či stezky velmi obtížné. Proto město může volit také cestu tzv. cyklistických pěšin (single bike trail), které vedou tam, kde často nikdy žádná cesta nebyla, hrají si s terénem. Tyto pěšiny mají za cíl poskytnout zábavnou jízdu plnou zážitků (mírně klopené zatáčky, co nejméně fádních úseků i za cenu vyumělkovaných zatáček, bez velkých stoupání a klesání, šíře pěšiny kolem 40 cm neasfaltového, ale zpevněného povrchu, jednosměrný provoz, apod.). V okolí města Trutnova je dle zpracovatele generelu mnoho vhodných terénů pro takto zábavné cyklopěšiny. Konkrétním příkladem je propojení Hostinného s Mladými Buky přes Hubertovu výšinu, Červenou výšinu, Lišku, Skalku a Vlčí skálu. Cyklopěšiny by jako nový prvek mohli pomoci řešit také některá propojení například památných míst v prostoru bojiště r. 1866. Výhodou těchto pěšin oproti asfaltovým i neasfaltovým cyklostezkám jsou jednoznačně nižší pořizovací náklady.

Shrnutí

- Dopravní dostupnost města Trutnova je komplikovaná díky chybějící dálniční síti. Vnější dostupnost města je značně limitovaná a dostavba dálnice D11 až ke státní hranici je zatím v nedohlednu. Zahájení realizace úseku Jaroměř - Trutnov se předpokládá v roce 2011. Hlavní problémy města spočívají především v obtížném zajištění cyklické revitalizace vozovek a dále v zajištění dopravy v klidu. Zvýšení kapacit parkovacích a odstavných stání je však problematické vzhledem k minimálnímu počtu volných ploch.
- Město má dobré podmínky pro cyklistickou dopravu. V současné době jsou připravovány projekty na napojení již existujících cyklotras.

9 Technická infrastruktura

Cíle kapitoly

- Jaká je kvalita a dostupnost technické infrastruktury ve městě?

Správu a údržbu řadů daného média zajišťuje pro město společnost Vodovody a kanalizace Trutnov a.s. se sídlem v Trutnově, která je zároveň vlastníkem sítě. Město Trutnov je majoritním vlastníkem společnosti, vlastní celkem 46,3 % akcií.

Převážná část města je odkanalizována jednotnou kanalizační stokovou sítí, která se nachází převážně v údolí řeky Úpy ve směru Trutnov - Svoboda nad Úpou. Stokovou soustavou jsou odkanalizovány kromě Trutnova obce Janské Lázně, Svoboda nad Úpou a Mladé Buky. Z technického hlediska je kanalizace řešena jako jednotná gravitační pro odvedení splaškových a srážkových vod s příslušným odlehčením dešťových vod do řeky Úpy. Hlavní sběrač vede podél jejího toku a je ukončen v mechanicko-biologické čistírně odpadních vod nad obcí Bohuslavice nad Úpou. V současné době je připojeno na stokovou síť přibližně 30 tis. obyvatel. Z průmyslových producentů, jenž svými odpadními vodami zatěžují ČOV lze označit jako nejvýraznější pivovar Krakonoš s.r.o, Kara holding a.s. a Pája s.r.o.

Ke zlepšení stávající situace v zásobování pitnou vodou a v oblasti odkanalizování přispívá v současné době realizace projektu "Čistá horní Úpa". Tento projekt je spolufinancován z Fondu soudržnosti. Projekt zahrnuje řešení kanalizace v obcích Trutnov, Mladé Buky, Svoboda nad Úpou, Janské Lázně a Horní Maršov, součástí je také intenzifikace ČOV v Bohuslavicích. V rámci Trutnova projekt je realizována výstavba kanalizačního systému v okrajových částech města a jejich napojení, převážně přečerpáváním, na stokovou síť města. Dále projekt obsahuje výstavu hlavních řadů k lokalitám ploch města – Zelený a Červený kopec a Bohuslavická, a rekonstrukci hydraulicky nevyhovujících úseků hlavního sběrače a stavebně nevyhovujících úseků stokové sítě v ulicích M. Gorkého, R. Frimla, Čs. armády a Obránců míru.

Díky realizaci projektu "Čistá horní Úpa" nejsou z hlediska funkce a technického stavu kanalizačních sítí zásadní požadavky na dobudování a rekonstrukci až na pár výjimek - integrované obce Volanov, Libeč, Lhota a dále je potřeba dořešit část Voletiny a průmyslovou zónu Krkonošská.

Zásobování teplem pro město zajišťuje Elektrárna Poříčí. Dálkový rozvod tepla je pro město a přilehlé lokality realizován jednak parovodem a jednak rozvodem horké vody, vycházejícími z centrální regulační stanice z prostoru elektrárny. Nejvýznamnějšími zákazníky v prodeji tepla z EPO II jsou Město Trutnov, SBD Trutnov, Státní léčebné lázně s.p. Janské lázně, Krakonoš, s.r.o., Pórobeton, nemocnice Trutnov a ZPA CZ, s.r.o. Elektrárna Poříčí II disponuje celkovým teplotěnským výkonem 294 MW. Ročně dodá prostřednictvím své parní sítě o délce 38 km a horkovodní sítě o délce 35 km odběratelům v 2560 primárních odběrných místech přibližně 1 500 TJ tepla. Z toho objemu činí 35 % bytový odběr a 65 % odběr nebytový.

V rámci SO ORP je plynofikováno celkem 12 obcí, tj. 38,7 %. Správu daného média zajišťuje RWE - Východočeská plynárenská a.s.

Shrnutí

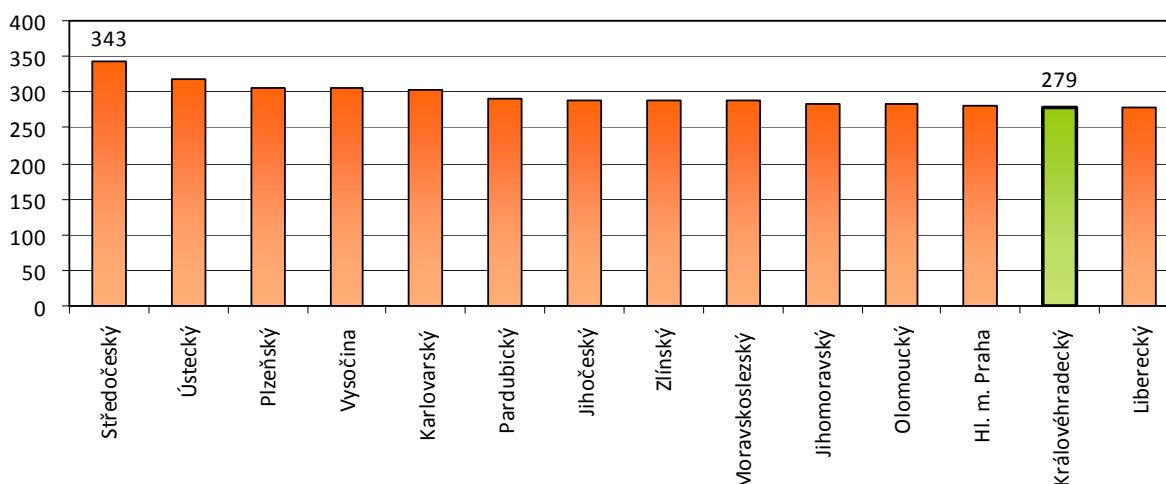
- **Technická infrastruktura města je na dobré úrovni, pokrytí je dostačující.**

10 Životní prostředí

10.1 Odpadové hospodářství

Královéhradecký kraj patří mezi kraje, kde se vyprodukuje nejméně komunálního odpadu. Kraj se podílí pouze 5 % na veškerém vyprodukovaném komunálním odpadu v České republice. Neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí jdou v Královéhradeckém kraji nejvíce do kategorie nakládání s odpady (82,5 %), dále pak do kategorie nakládání s odpadními vodami 13,6 % a cca 2,4 % do ochrany ovzduší. Tyto investice se

Graf 24 Množství komunálního odpadu na jednoho obyvatele v kg podle krajů v ČR

Zdroj: ČSÚ, krajská reprezentace Hradec Králové, Statistická ročenka Královéhradeckého kraje 2007

Město má vybudovanou řízenou skládku tuhých komunálních odpadů v Bohuslavicích (skládku Kryblíce II), na kterou je svážen veškerý technický komunální odpad z celého území města Trutnova a okolních spádových měst. Svoz odpadu zajišťuje pro město externí firma (doposud firma EKO-KOM a.s.) a svoz odpadu z údržby města zajišťují Technické služby města Trutnova.

Od listopadu 2004 funguje ve městě nový sběrný dvůr v areálu areál TSR Hradec Králové "Comet" na Horské ulici, dále mají obyvatelé k dispozici sběrný dvůr Transport Trutnov s. r. o. v Polské ulici. V současné době je sběr komunálního odpadu zaměřen celkem na 4 komodity (klasický odpad, plasty, sklo, papír). Jelikož každoročně dochází k nárůstu vytríděného odpadu, dochází také k navýšování počtu kontejnerů. V současné době je ve městě rozmístěno cca 300 kontejnerů na separovaný odpad. Místa jsou vyhledávána pracovníky Městského úřadu ve spolupráci s občany. Zatím schází možnost třídění bioodpadu, které by však město rádo zavedlo.

Černé skládky se ve městě nahodile objevují, není to však zásadní problém z hlediska znečištění životního prostředí. Jedná se o menší skládky. Každoročně je pracovníky Technických služeb odklizeny cca 20 nahodilých skládek.

10.2 Povodňový plán

Město Trutnov disponuje povodňovým plánem, který byl zpracován v souladu se zákonem č. 254/2001 Sb., o vodách, byl projednán na zasedání bezpečnostní rady města Trutnova a schválen starostou města dne 8.10. 2003. Tento plán je základním dokumentem ochrany před povodněmi. Kromě charakteristiky města, vztažené k hydrologickým podmínkám území, kde se město rozkládá a jeho okolí, obsahuje především organizační opatření, k jejichž realizaci dochází v případě hrozby či

vzniku povodně. Tato opatření uskutečňuje hlídková povodňová služba, povodňová komise města Trutnova, případně krizový štáb a ostatní účastníci protipovodňové ochrany.

Obrázek 9 **Povodeň z roku 2007**

Zdroj: Povodňový plán města Trutnova, www.trutnov.cz/dpp/

Povodňový plán je převeden do digitální aplikace na bázi GIS, díky níž je možné provádět jednak vizualizaci veškerých důležitých informací obsažených v klasickém povodňovém plánu na mapových podkladech, ale především umožňuje operativní přístup k datům, informační propojení s krajským digitálním povodňovým plánem a přímý přístup veřejnosti k jeho vybraným částem pomocí Internetu. Součástí digitálního povodňového plánu je rovněž databáze vlastníků nemovitostí, které se nacházejí v záplavovém území a v dalších oblastech ohrožených povodní. Databáze umožňuje velmi efektivním způsobem a ve velmi krátké době vyrozumět pomocí systému hromadného rozesílání SMS vlastníky těchto nemovitostí v případě negativní meteorologické předpovědi či vzniku povodně.

Plán je k dispozici na internetových stránkách města Trutnova <http://www.trutnov.cz/dpp/>.

Shrnutí

- Město Trutnov má dobře nastavenou oblast separace komunálního odpadu. Problémem v této oblasti je, že ve městě schází možnost třídění bioodpadu.
- Město Trutnov má zpracován Povodňový plán a je převeden do digitální aplikace na bázi GIS, což umožňuje rychlou a kvalitní ochranu obyvatel před vodním živlem.

11 Cestovní ruch a kultura

Cíle kapitoly

- Jaká je ve městě nabídka kulturních a volnočasových aktivit?
- Jaký je potenciál města Trutnova v oblasti cestovního ruchu?

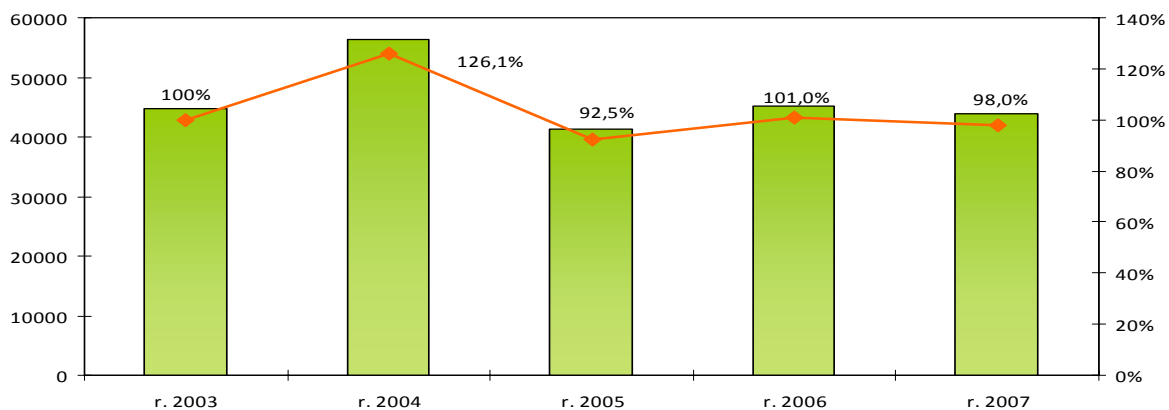
11.1 Kultura a sport

Město Trutnov se řadí mezi královská věnná města. Trutnov je městem tradic, kultury a sportu, což dokládá celá řada významných společenských, kulturních a sportovních aktivit.

V průběhu roku probíhá ve městě velmi široká a pestrá škála kulturních a společenských akcí s mnoha hudebními a scénickými vystoupeními. Mezi významné pravidelné akce patří například Jazz, blues a funky festival Jazzinec, Strašidláci, kteří jsou každoročně v květnu neodmyslitelnou součástí trutnovského parku a okolních lesů nebo městské dračí slavnosti "Už ho nesou!", které navazují na bájnou pověst o drakovi, v červnu probíhá vzpomínková akce k výročí bitvy u Trutnova v roce 1866, mnohaletou tradici má v Trutnově hudební festival Open Air Music festival, každoročně první neděli v září se koná Trutnovský jarmark, stejně jako Praha má své Pražské jaro, má Trutnov svůj podzim – festival komorní hudby Trutnovský podzim se koná pravidelně v říjnu a další.

Výborné zázemí pro tyto kulturní aktivity tvoří budova Národního domu, Koncertní síň B. Martinů, Stará radnice, Haasův dům, dále pak Galerie města Trutnova, Kino Vesmír, Muzeum Podkrkonoší a další. O zajištění kulturních aktivit ve městě se stará organizace Dům kultury, který je příspěvkovou organizací města Trutnova.

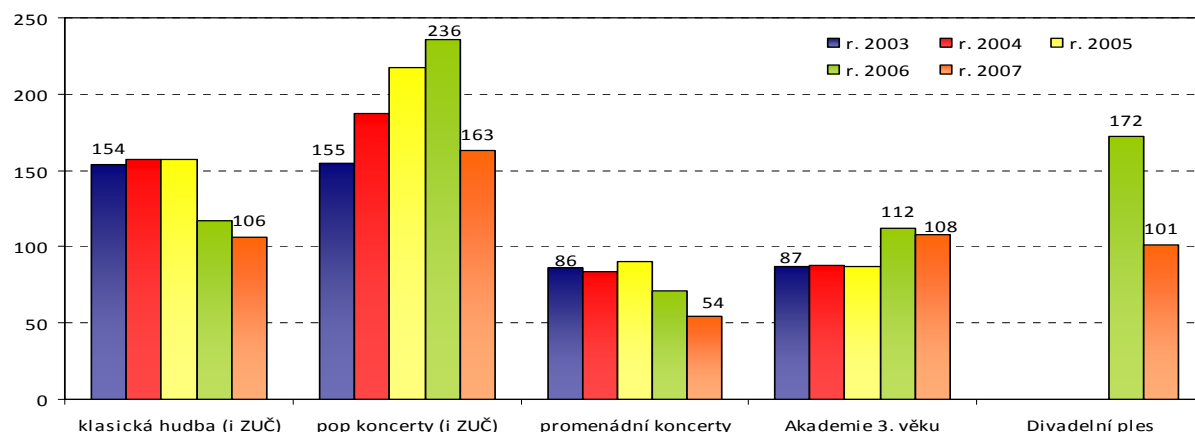
Graf 25 Přehled návštěvnosti kulturních a společenských akcí ve městě Trutnov v letech 2003 - 2005

Zdroj: Dům Kultury Trutnov, Výroční zprávy 2003 - 2007

Nabídka kulturních a společenských aktivit je ve městě poměrně pestrá. V roce 2007 se ve městě uskutečnilo více jak 166 akcí, které navštívilo téměř 44 tis. obyvatel. Počet návštěvníků jednotlivých akcí se příliš v posledních letech neměnil. V roce 2007 navštívilo jednotlivá představení a akce celkem 43835 lidí, což představovalo 98% návštěvnost v porovnání s rokem 2003. Ke změnám počtu návštěvníků dochází u jednotlivých žánrů (viz graf). Porovnáme-li průměrnou návštěvnost pořádaných akcí v roce 2003 a 2007, lze konstatovat: nejvyšší úbytek zaznamenaly promenádní koncerty (-37 % v porovnání s rokem 2003) a koncerty klasické hudby. Naopak kurčitému nárůstu průměrné návštěvnosti v porovnání s rokem 2003 došlo u Akademie třetího věku (24 %) a u pop koncertů (5 %). Na druhou stranu však u pop koncertů došlo k rapidnímu poklesu průměrné návštěvnosti v porovnání s rokem 2006 a to o 31 %.

Graf 26 Průměrná návštěvnost pravidelných akcí pořádaných ve městě v letech 2003 - 2005

Zdroj: Dům Kultury Trutnov, Výroční zprávy 2003 - 2007

Od roku 1977 funguje ve městě Trutnov kino Vesmír. Zatímco v jiných městech postupně dochází k rušení městských kin, v Trutnově se stále daří návštěvnost udržet. V loňském roce bylo promítáno o 20 filmů více než v roce 2006 a průměrná návštěvnost se nezměnila. Naopak za poslední dva roky se zvýšila, v porovnání s rokem 2005 byla návštěvnost kina v roce 2007 o 31 % vyšší. V současné době však kino řeší problémy s celkovou kvalitou zařízení. Budova potřebuje nezbytně jak vnější tak vnitřní rekonstrukci, tak aby bylo možné zajistit kvalitní produkci.

V současné době Město zahájilo výstavbu nového společenského a kulturního centra. Slavnostní poklep na základní kámen Společenského centra Trutnovska pro kulturu a volný čas se uskutečnil dne 7. října 2008 a oficiálně odstartoval nejvýznamnější stavbu v Trutnově za několik posledních desetiletí.

Nabídka sportovních a rekreačních aktivit ve městě je pestrá. Každá cílová skupina zde může najít zajímavé aktivity jak trávit volný čas. Mezi klíčová zařízení patří sportovní areály provozované Tělovýchovnou jednotou Lokomotiva Trutnov – krytý bazén, sauna, zimní stadion, letní koupaliště, fotbalový a atletický stadion, tenisový areál, kuželnu, hřiště baseballu, sportovní areál na Nivách určený zejména pro halové sporty, ale nabízející také umělou horolezeckou stěnu, venkovní kurty, solárium nebo posilovnu a další. Ve městě je k dispozici dále řada fitcenter, bowling, tenisové areály, jízdárny, prostor pro paintball, jízda na motokárách v zábavném centru Olymp a řada dalších.

Svou tradici a velký úspěch má basketbalový tým žen, který již řadu let hraje úspěšně I. ligu. Dále mezi úspěšné sportovní oddíly patří lyžařský klub OLFIN CAR VELLA a to v běžeckém lyžování, taneční klub Bene Dance Art Team, který je úspěšný ve společenských, latinskoamerických a sportovních tancích.

Ideální podmínky pro aktivní odpočinek nabízí kemp Dolce v Oblanově v blízkosti Trutnova. Trutnov a okolí nabízí ideální podmínky pro cykloturistiku, vodáky sjíždějící řeku Úpu a další. Díky blízké vzdálenosti Krkonoš je nabídka pro milovníky zimních sportů také pestrá. Lyžařské areály ve východní části Krkonoš nabízejí kvalitní udržované sjezdové i běžecké tratě, vleky či lanovky s dostatečnou kapacitou a další doplňkové služby. Z Trutnova vyjíždí v zimním období skibus, který sváží lyžaře zdarma k areálům a zpět na těchto linkách - do Mladých Buků, Svobody nad Úpou, Spáleného Mlýna a Pece pod Sněžkou dále pak z Trutnova přes Mladé Buky, Černý Důl do Dolního Dvora a ze Svobody nad Úpou do Janských Lázní, kde je oblíbený je lyžařský areál Černá hora, kde se nachází také sáňkařská dráha. Blízko je to také do Žacléře - lyžařské středisko Prkenný Důl nebo lyžařský areál v Malé Úpě.

11.2 Cestovní ruch

Cestovní ruch je z hlediska ekonomického rozvoje chápán jako důležité odvětví místní ekonomiky, které je orientováno na export služeb a produktů turistům, kteří do města a okolí přijíždějí trávit dovolenou. Pozitivní vliv na místní ekonomický rozvoj je historicky prokázán a stejně tak jako dnes města soutěží o investice a pracovní místa, soutěží turistické lokality o přízeň turistů a snaží se jich sezónu od sezóny přilákat více a více. Ne každý region, město nebo lokalita přitom mají tak přirozené dispozice vyvíjet tyto aktivity úspěšně, jako je tomu v Krkonoších a potažmo také v Trutnově.

Trutnov nabízí návštěvníkům ideální kombinaci historických památek, zajímavého okolí, bohatého společenského, kulturního a sportovního dění, množství příležitostí k individuální rekreaci a pestrout nabídku alternativních výletů za zajímavostmi v blízkém i vzdálenějším okolí.

Město Trutnov má nesporně své kouzlo a právem označováno za vstupní bránu do nejvyšších českých hor Krkonoš. Trutnov se snaží navázat na svou historii unikátním způsobem. Město je nazýváno městem Draka, bylo zde založeno sdružení Trutnov – město draka, které se svými aktivitami snaží navázat na tuto bájnou pověst. Trutnov patří mezi královská věnná města, kterým se stalo v roce 1399. Trutnov i další věnná města se stala pro královny významným a pravidelným zdrojem příjmů, politickou oporou v dobách zápasů o trůn a po smrti manžela tvořila jejich vdovské věno. Po smrti jednotlivých královen se města vždy vracela k majetku království.

Trutnov má zpracován "Program regenerace městské památkové zóny", podle kterého každoročně plánuje opravy a regenerace jednotlivých památek. Pro příští roky je potřeba pozornost zaměřit především na zkvalitnění prostředí ve městě. Hlavní aktivity v této oblasti musí být soustředěny především na:

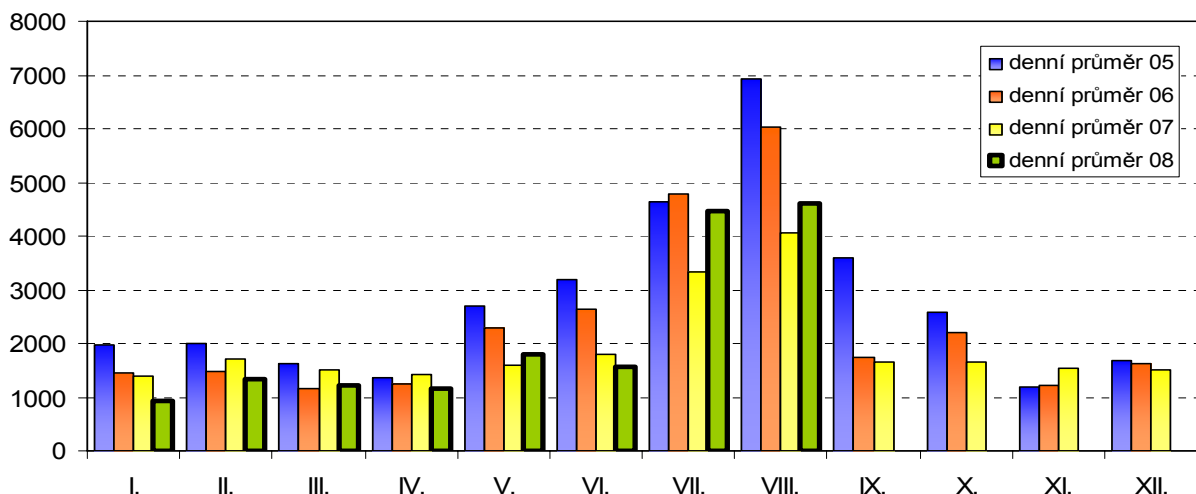
- ... úpravu Krakonošova náměstí
- ... obnovu zeleně městského parku
- ... úprava Jiráskova náměstí

Ve městě Trutnov je provozováno Turistické Informační Centrum (TIC), které sídlí v budově Staré Radnice v dolní části Krakonošova náměstí, což je turisticky i občansky frekventované místo umožňující oslovit co nejširší počet návštěvníků města. Sdružení pro TIC nabízí podrobné informace o městě, přehled kulturních, společenských a sportovních akcí včetně předprodeje vstupenek, databázi památek, tipů na výlety i ubytování. Součástí nabízených služeb je také doplňkový prodej map, průvodců, publikací o městě i okolí a dalších turistických suvenýrů.

Informační centrum města Trutnova si sleduje měsíčně návštěvnost. Z dostupných dat je zřejmé, že návštěvnost je poměrně vysoká, ale bohužel dle dostupných údajů každoročně klesá. Zatímco v roce 2005 navštívilo TIC celkem 33 420 turistů, tak v roce 2007 to bylo již o 30,7 % osob méně. Mezi nejnavštěvovanější měsíce patří stabilně červenec a srpen, malinko vyšší nárůst je pak ještě v květnu a červnu, což může souviset s probíhajícími kulturními akcemi.

Nejvíce turistů navštíví TIC mezi 10 – 12 hodinou dopoledne. Mezi hlavní služby, které návštěvníci využívají, jsou prodej různých suvenýrů, publikací apod. a dále pak prodej vstupenek.

Graf 27: Průměrná denní návštěvnost TIC v Trutnově v letech 2005 -2008

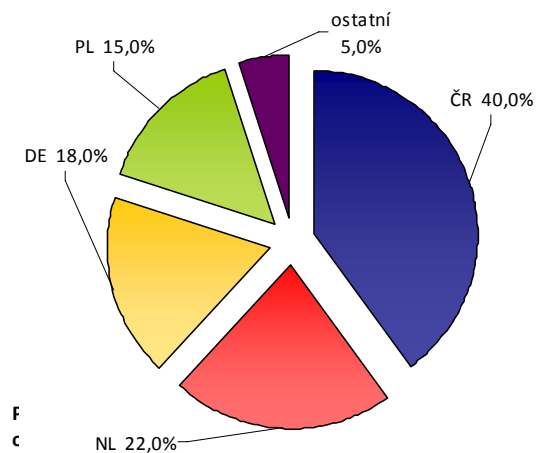

Poznámka: rok 2008 je uveden pouze do srpna 2008

Zdroj: Turistické informační centrum Trutnov, 2008

Graf 28 Přehled návštěvníků v TIC Trutnov včetně zahraniční klientely

Nejčastějšími zahraničními návštěvníky TIC jsou turisté z Nizozemska (22 %), dále pak z Německa (18 %), Polska (15 %) a ostatní národnosti. Zájem zahraničních turistů o Trutnov stále přetrvává. Struktura zahraniční klientely se v posledních čtyřech letech příliš nemění.

F
c
z
n

ámka: NL – Nizozemsko, PL – Polsko, DE – Německo

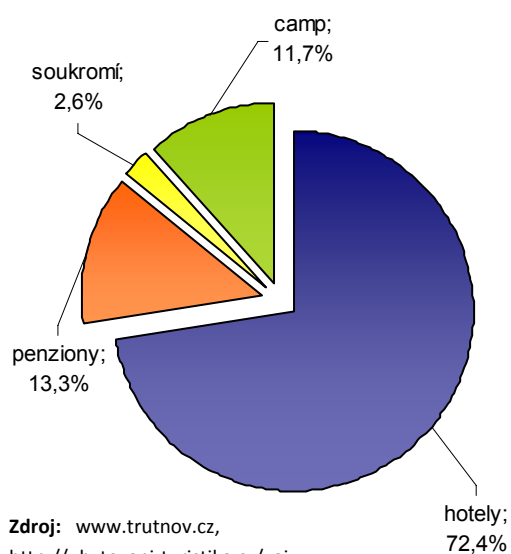
Zdroj: Turistické informační centrum Trutnov, 2008

11.3 Základní infrastruktura pro CR

Kromě přírodních a historických dispozic musí každá turistická destinace dbát na to, aby turisté, kteří do města přijíždějí, měli k dispozici infrastrukturu a služby na úrovni, která by je neodrazovala od opakované návštěvy, ale naopak jejich pobyt zpříjemnila natolik, aby se do Trutnova rádi vraceli. Termín základní infrastruktura zahrnuje především ubytovací a stravovací zařízení, doplňková infrastruktura jsou dále informační, kulturní, společenská a další myslitelná zařízení, která jsou dostatečně kapacitní a jejichž přívětivý personál je schopen komunikovat v mezinárodních jazycích a uspokojovat poptávku návštěvníků po nezapomenutelných turistických zážitcích.

Okres Trutnov patří díky horským turistickým cílům Krkonoš k okresu s největším počtem ubytovacích zařízení v rámci Královéhradeckého kraje. V okrese je soustředěno 69 % zařízení kraje, na 1000 obyvatel středního stavu připadá 88,8 pokojů a 228,5 stálých lůžek hromadných ubytovacích zařízení.

Graf 29 Podíl ubytovacích zařízení ubytování ve městě a jeho blízkém okolí na lůžkové kapacitě

Zdroj: www.trutnov.cz,
<http://ubytovani-turistika.cz/>, aj.

V Trutnově a jeho okolí je celkem soustředěno 19 zařízení poskytujících ubytování různých kategorií, která jsou zaregistrována na stránkách města nebo turistických serverech. Řada dalších možností ubytování je ještě v soukromí, ale kapacita se zjišťuje velmi obtížně. Z tohoto celkové počtu je více jak 63 % zařízení situováno přímo ve městě a zbylých 37 % v nejbližším okolí města. Dle dostupných údajů je celková ubytovací kapacita ve městě cca 616 lůžek (bez kapacity ubytovny). Největší počet lůžek nabízejí ubytovací zařízení hotelového typu.

Zajímavé ubytování v bungalovech různého standardu a ve finských chatách nabízí rekreační

středisko Dolce Vita. Středisko je umístěno v údolí na úpatí největších a nejvyšších českých hor s kaskádou rybníků, které nabízí různé možnosti pro celoroční plnohodnotný odpočinek, rekreaci, rodinné, společenské, kulturní a firemní akce. Součástí střediska je také pobytový kemp kvalitativně vyššího standardu s celoročním provozem a komplexním vybavením. Pro aktivní využití volného času jsou v areálu k dispozici rekreační nádrž s tobogánem a travnatou pláží, rybník pro sportovní rybolov, dětské hřiště, sportovní areál, jehož součástí jsou antukové tenisové kurty, volejbalový kurt, minigolf, stolní tenis, ruské kuželky, venkovní trampolína, půjčovna kol a drobných sportovních potřeb.

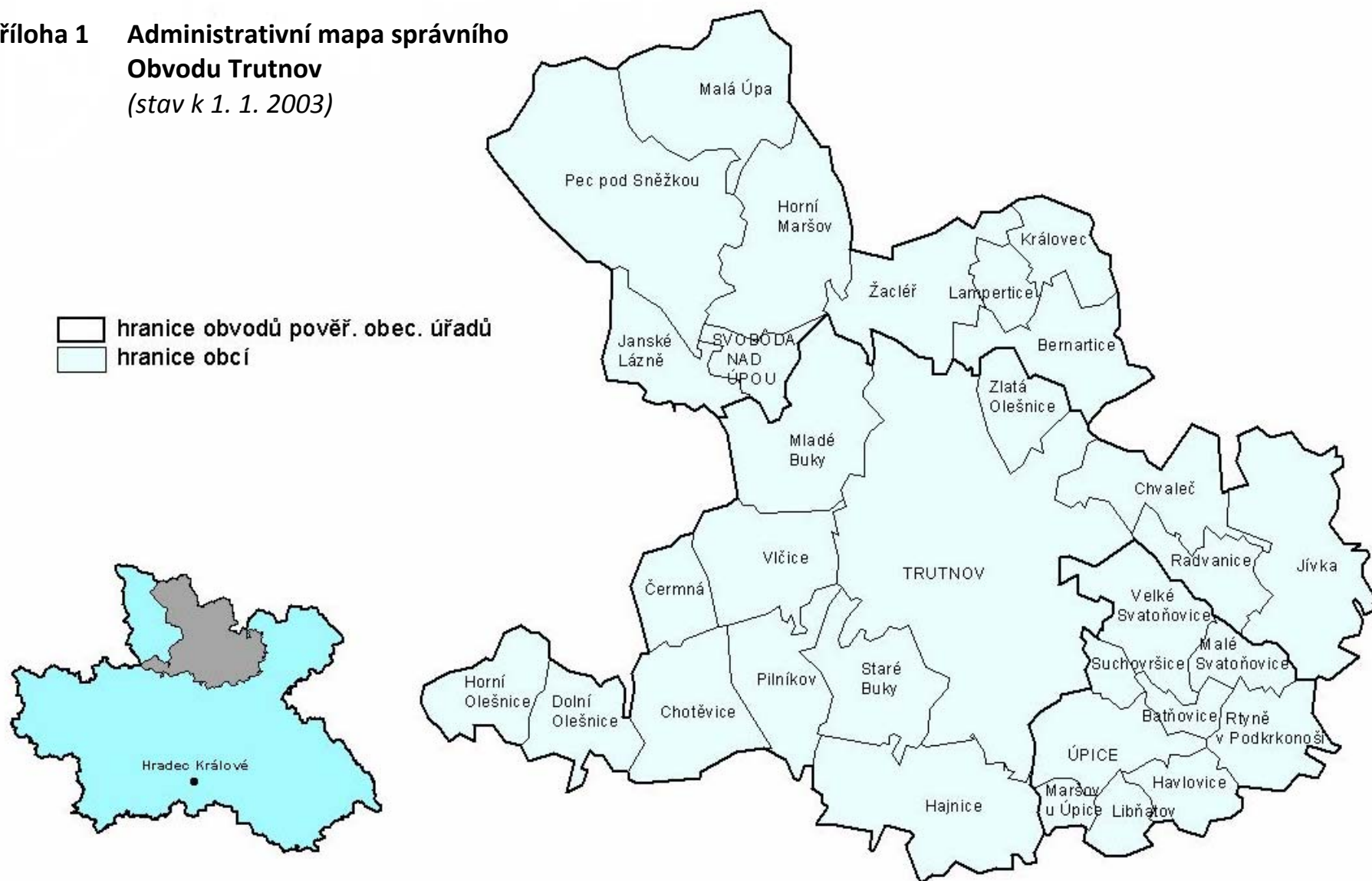
Shrnutí

- Trutnov nabízí turistům ideální kombinaci historických památek, zajímavého okolí, bohatého společenského, kulturního a sportovního dění, množství příležitostí k individuální rekreaci a pestré nabídce alternativních výletů za zajímavostmi v blízkém i vzdálenějším okolí.
- Město má relativně významný potenciál pro rozvoj cestovního ruchu, nicméně z hlediska návštěvnosti města a pravděpodobně také ekonomického přínosu nevyužívá tento potenciál dostatečně.
- K lepšímu využití tohoto potenciálu by mohlo přispět vytvoření takového zázemí a aktivit, které přimějí návštěvníky ve městě strávit delší čas. K tomuto je však nutné jednoznačně definovat potřeby a cíle v oblasti rozvoje CR, tak aby město mohlo konkurovat dalším oblastem v regionu i celé ČR.

12 Přílohy

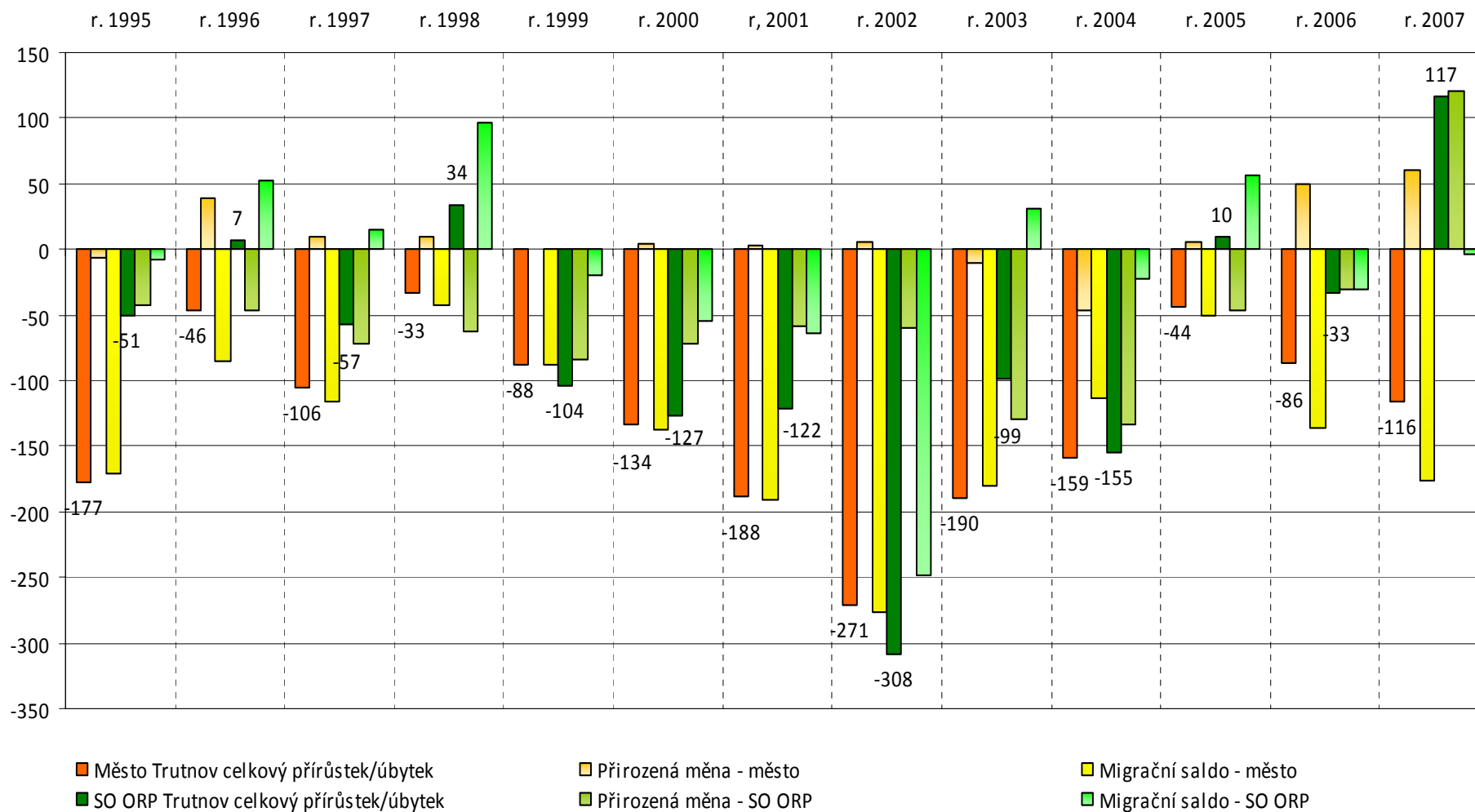
Příloha 1	Administrativní mapa správního obvodu Trutnov	63
Příloha 2	Porovnání celkového přírůstku/úbytku obyvatel města a SO ORP Trutnov v letech 1995 - 2007	64
Příloha 3:	Struktura uchazečů o práci podle věkových skupin k 30. 6. 2008	65
Příloha 4:	Struktura uchazečů o práci podle nejvyš. dokon. vzdělání, k 30. 6. 2008	65
Příloha 5:	Podíl dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů v okresek Jihočeského kraje.....	66
Příloha 6	Intenzita dopravy v České republice v roce 2005	67
Příloha 7	Silniční a dálniční síť v Královéhradeckém kraji k 1.1. 2008	68

**Příloha 1 Administrativní mapa správního
Obvodu Trutnov**
(stav k 1. 1. 2003)

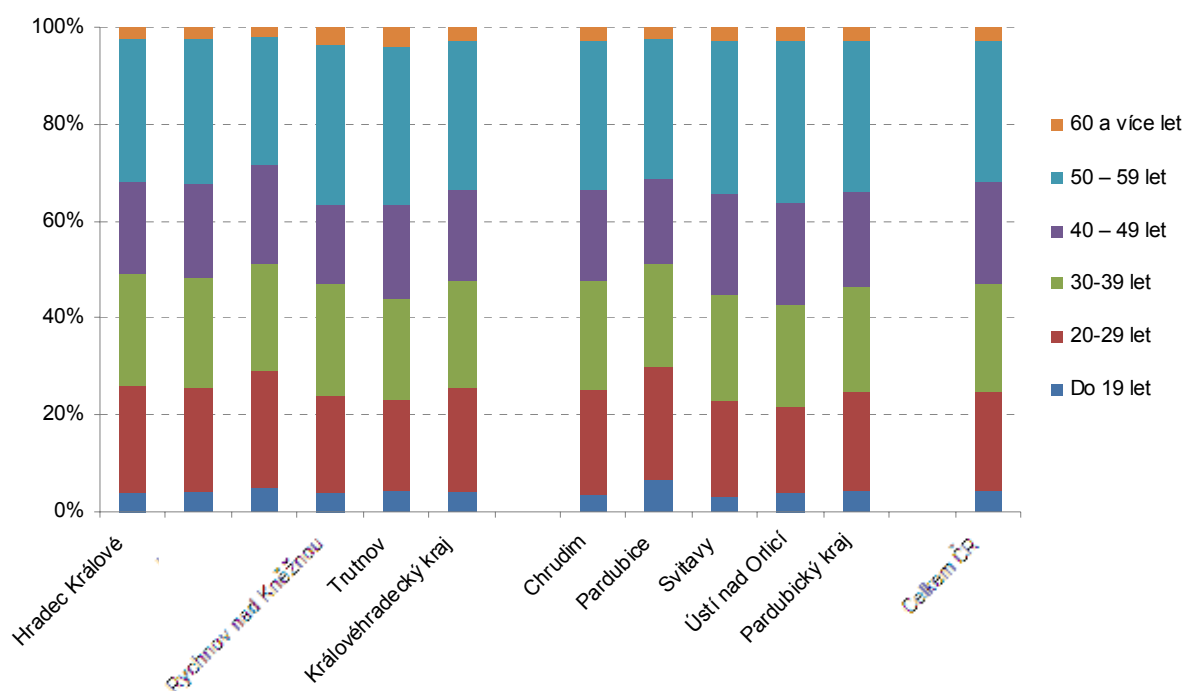
Zdroj: ČSÚ, krajská reprezentace Hradec Králové

Příloha 2 Porovnání celkového přírůstku/úbytku obyvatel města a SO ORP Trutnov v letech 1995 - 2007

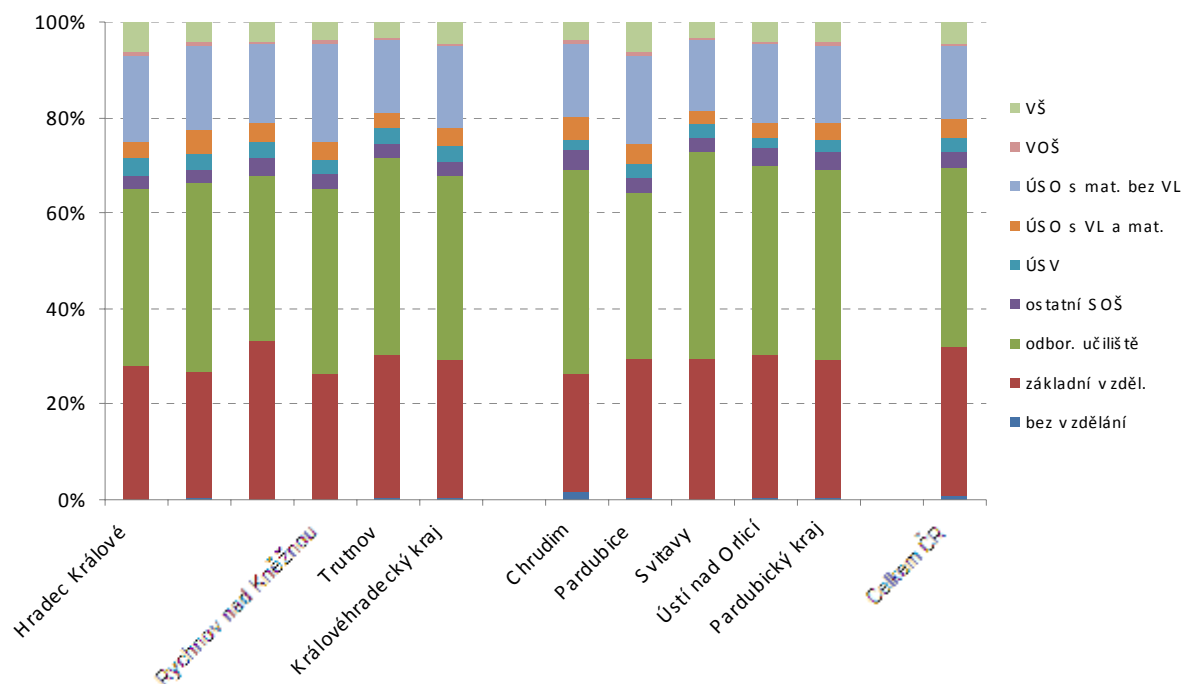
Zdroj: ČSU, krajská reprezentace Hradec Králové

Příloha 3: Struktura uchazečů o práci podle věkových skupin k 30. 6. 2008

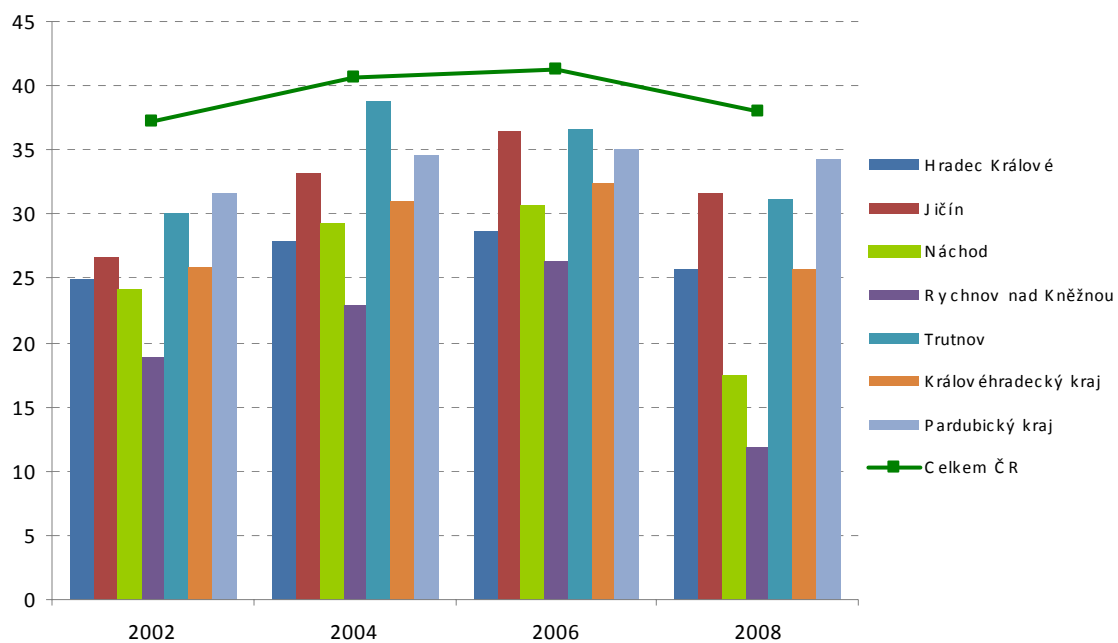
Zdroj: MPSV

Příloha 4: Struktura uchazečů o práci podle nejvyššího dokončeného vzdělání, k 30. 6. 2008

Zdroj: MPSV

Příloha 5: Podíl dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů v okresech Jihočeského kraje

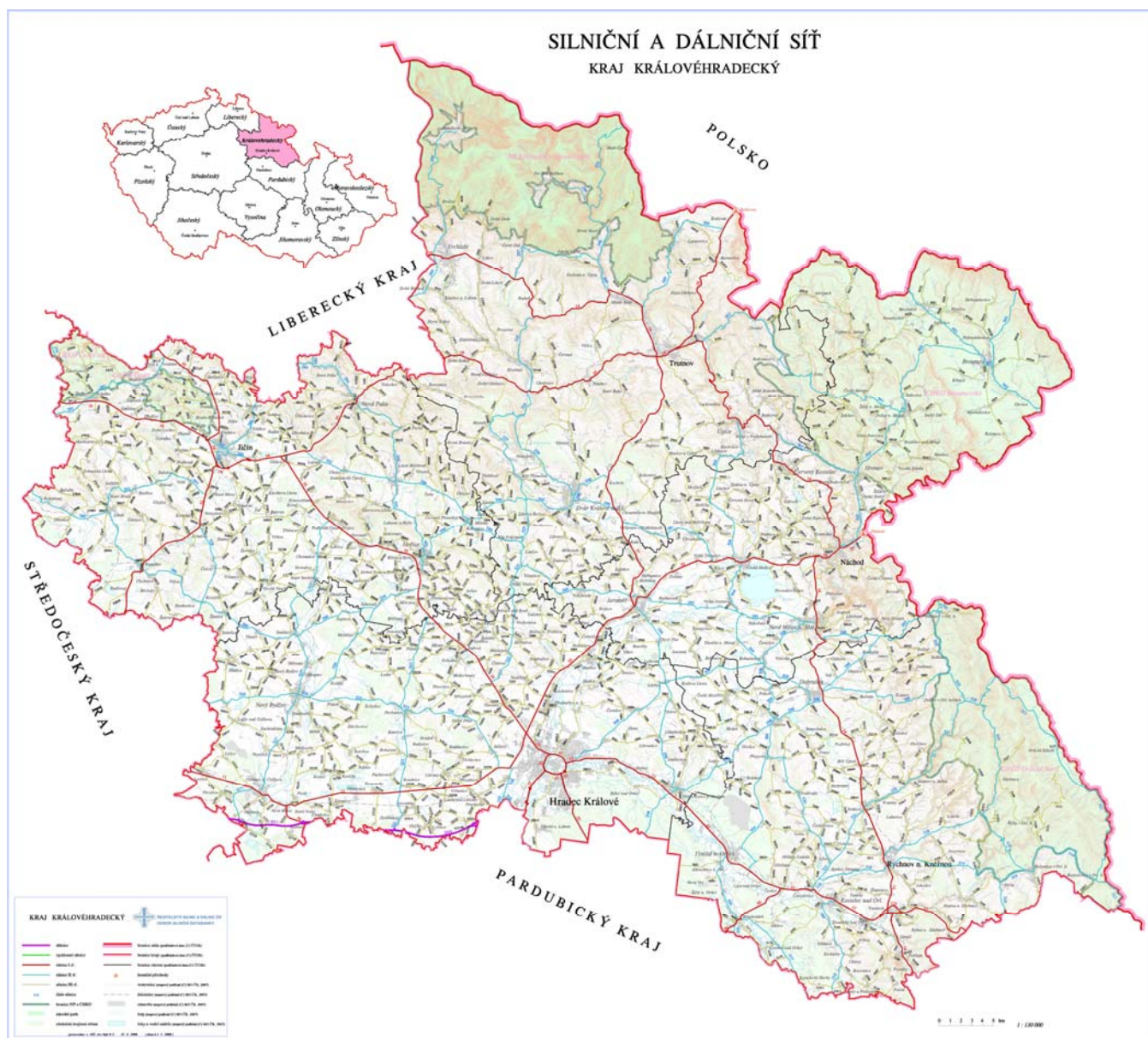
Zdroj: MPSV

Příloha 6 Intenzita dopravy v České republice v roce 2005

Zdroj: Ředitelství silnic a dálnic ČR

Příloha 7 Silniční a dálniční síť v Královéhradeckém kraji k 1.1. 2008

Zdroj: Ředitelství silnic a dálnic 2008